

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTSKEJ ČASTI **BRATISLAVA-RUSOVCE**

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Bratislavský kraj, okres Bratislava 5, m.č. Bratislava-Rusovce – ŠÚJ 529494
Územný plán m.č. schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Bratislava-Rusovce	
Erb	Vlajka
Základné údaje	
Kraj:	Bratislavský
Okres:	Okres Bratislava 5
Región:	Bratislava
Poloha:	48°03'19"S 17°08'43"V
Nadmorská výška:	133 m n. m.
Rozloha:	25,56 km ² (2 556 ha)
Počet obyvateľov:	3 479 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	136,11 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	851 10
ŠÚJ	529494
EČV	BL
Tel. predvoľba	+421-2
Oficiálne adresy	
Adresa:	Miestny úrad Bratislava-Rusovce
	Vývojová 8
	851 10 Bratislava-Rusovce
Web:	www.bratislava-rusovce.sk
E-mail:	starosta@bratislava-rusovce.sk
Telefón:	02 / 6820 70 11,6285 91 21

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE	12
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA M.Č.	13
2.1. HISTÓRIA M.Č.	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	18
2.4. Doprava.....	22
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	25
2.6. OBYVATELSTVO.....	32
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	40
2.8. BÝVANIE	43
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	44
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	46
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	47
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	49
2.13. ŠPORT.....	50
2.14. KULTÚRA.....	51
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	53
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	53
2.17. CESTOVNÝ RUCH	54
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU M.Č. ZA ROKY 2010 – 2014	55
2.19. SAMOSPRÁVA.....	55
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	56
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	57
3 SWOT ANALÝZY	60
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	62
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	63
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	64
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	65
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	65
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	66
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	67
3.8 KULTÚRA	68
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	69
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	70
3.11 INFORMATIZÁCIA M.Č.	70
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIELOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE.	71
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE	78
4 VÍZIA A POSLANIE M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE.....	78
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	81
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE	88
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	89
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	89
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	90
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	90
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	91
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	92
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	93
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	93
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	94
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	95
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.	95
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	96
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	96
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	97
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	98
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	98

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	99
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	100
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	101
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	101
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	102
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	103
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE	105
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE	106
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	107
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	109
8 AKČNÝ PLÁN	110
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	110
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	111
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	113
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	114
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	115
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	117
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	118
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	120
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	121
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	122
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.	123
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE	126
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	126
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	126
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	128
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	129
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	130
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	132
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	134
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	135
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	136
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	137
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	138
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.	139
10 ZÁVER	145
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	146

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja m.č. stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja m.č.. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia m.č., zamestnancov MÚ, poslancov OZ a komisií, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v m.č., - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- aktualizácia PHRSR bola spracovaná v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu m.č. KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja m.č., hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života m.č.. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	

Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	nie	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	nie	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	nie	nie	nie

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja m.č.**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni m.č..
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **ÚPN Bratislava**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BASK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja m.č., ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni m.č..

- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

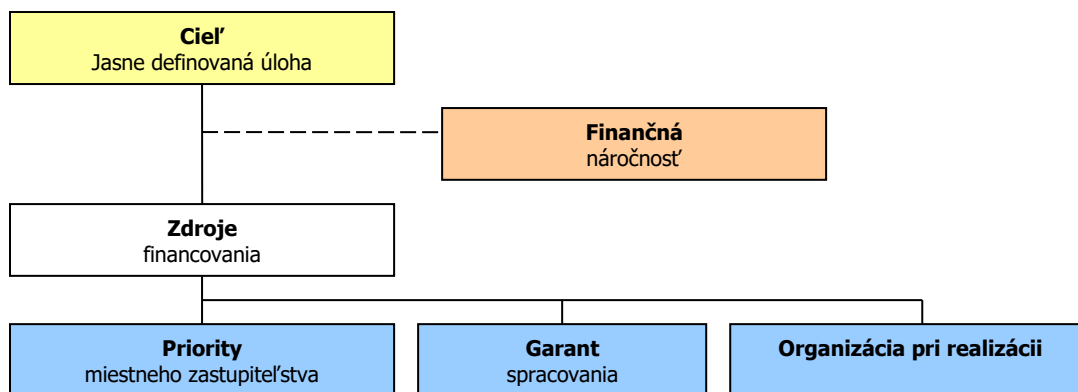
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy m.č. Bratislava-Rusovce. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

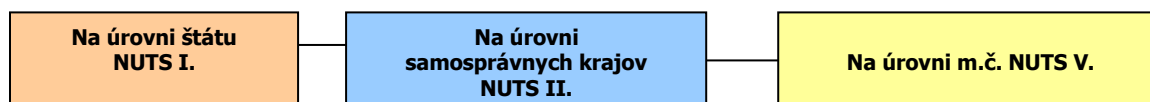
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Bratislavský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má m.č. okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

M.č. Bratislava-Rusovce má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	

			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života m.č. – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR m.č. 2008 - 2015, viacročný rozpočet. PHRSR m.č. vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti m.č., mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, m.č. a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

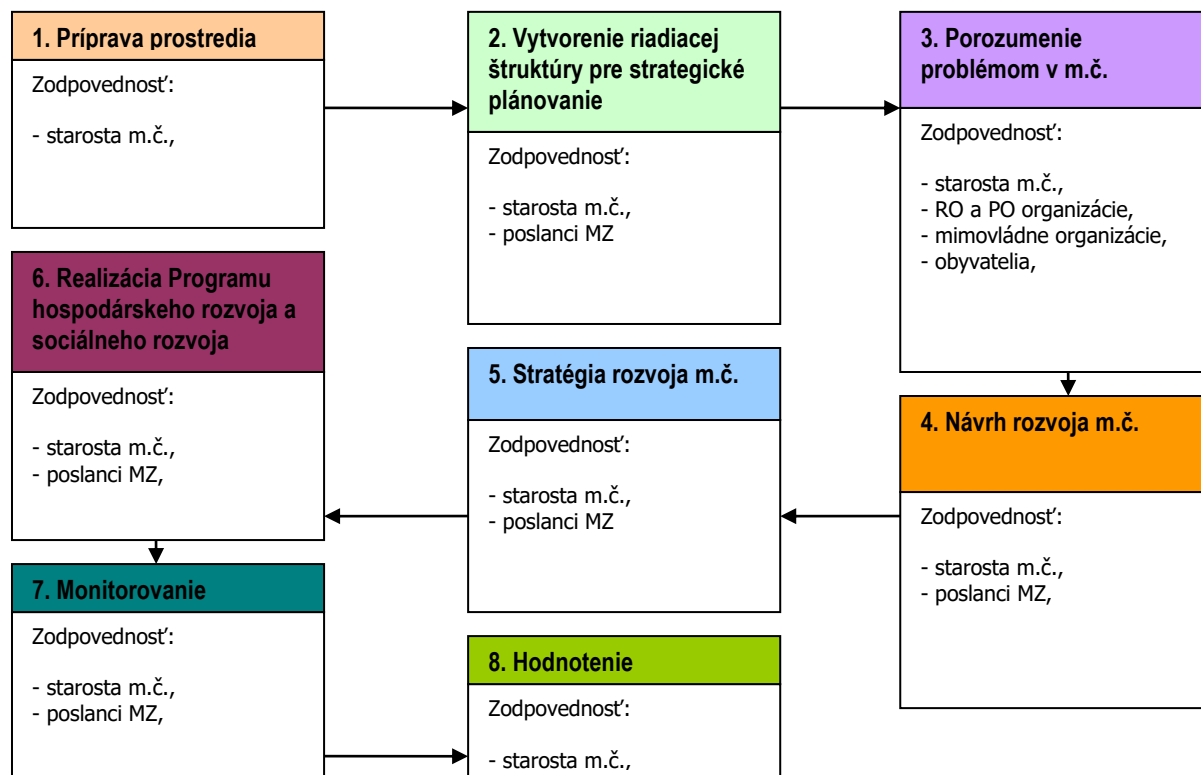
Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú

integrováný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v m.č. Bratislava-Rusovce. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok m.č..
4	Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj m.č. v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce
2015 - 2024

---

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTSKEJ ČASŤI

Z hľadiska administratívneho členenia je mestská časť sídlom okresu Bratislava 5 súčasťou Vyššieho územného celku Bratislava.

Základná charakteristika m.č. Bratislava-Rusovce (k 31.12.2014)

Kód m.č.	529494
Názov okresu	Bratislava 5
Názov kraja	Bratislavský
Štatút	mestská časť
PSČ	851 10
Telefónne smerové číslo	+421-2
Prvá písomná zmienka o m.č. - meste - rok	1208
Nadmorská výška m.č. - mesta v m	133
Celková výmera územia m.č. [km ²]	25,56
Hustota obyvateľstva na km ²	136,11
Počet obyvateľov	3726
Zdroj: ŠU SR	

Mestská časť je súčasťou Južného regionálneho rozvojového pólu. V smere mestská časť Rusovce - Čunovo – Rajka - Mosonmagyaróvár je priestor regionálneho rozvojového pólu vo väzbe na Maďarsko orientovaný na: zhodnotenie rekreačného potenciálu vodného diela na Dunaji pre rekreáciu, vodné športy a cestovný ruch v lokalitách zemníka pri Jarovskom ramene a v inundácii - areál Čunovo, rozvoj plôch vybavenosti, zmiešaných aktivít vo väzbe na hraničný prechod do Maďarska, rozvoj občianskej vybavenosti, bývania, zmiešaných funkcií a športovo – rekreačných plôch charakteru agroturistiky - južné vstupné priestory do MČ Rusovce a vytvorenie predpokladov pre prepojenie sídiel v zázemí mesta na dunajskom ostrove so špecifickými podmienkami pre vybudovanie centra rekreácie a turistiky pri vode (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.39).

2.1 HISTÓRIA MESTSKEJ ČASŤI

Rusovce majú veľmi zaujímavú a pestrú históriu. Okrem historických udalostí regionálneho dosahu stopy tu zanechali aj epizódy svetovej významu. Počiatky osídlenia terajšieho územia Rusoviec siahajú do staršej bronzovej doby (2200 – 600 pred Kr.). Na mieste tunajšieho cintorína boli objavené dve desiatky hrobov tzv. wieselburskej kultúry. Okrem ľudských pozostatkov sa našla aj keramika a drobné bronzové predmety. Pre územie dnešnej mestskej časti mimoriadne dôležité obdobie nastalo za vlády rímskeho cisára Trajána (98 – 117), kedy sa Rusovce dostali pod bezprostredný vplyv Rímskej ríše. Cisár v roku 103 rozdelil dovtedajšiu provinciu Panóniu na dve časti – Hornú (Pannonia Superior) a Dolnú (Pannonia Inferior), pričom hranica medzi nimi viedla severojužným smerom. Rusovce pripadli do Hornej Panónie, ktorú jej miestodržiteľ spravoval zo západne ležiaceho Carnunta. Pre bezpečnosť rímskeho impéria mala dôležitý význam severná, dunajská hranica ríše. Neustále nájazdy výbojných germánskych kmeňov (predovšetkým Markomanov a Kvádov) mali za následok vybudovanie sústavy pohraničných vojenských táborov, nazvanej Limes Romanus. Jeden z nich vznikol aj na území dnešných Rusoviec. Podľa fragmentu pieskovcového oltára s votívnym nápisom z konca 2. storočia vieme, že dostal pomenovanie Gerulata (prvotným dokladom o existencii a pomenovaní rímskeho kastela v dnešných Rusovciach je tzv. Peutingerova cestovná mapa z 13. storočia, ktorá je stredovekým prepisom rímskej mapy zo 4.-5.st. n.l. a popisuje cestnú sieť z Hispánie do Indie). Rímsky kastel Gerulata pretrval až do začiatku 5. storočia, kedy vrcholil tlak germánskych kmeňov na rímske hraničné opevnenia. Začiatkom 6. storočia územie dnešného južného Slovenska a severozápadného Maďarska zabrali kmene Longobardov, ktorí na strategicky dôležitých miestach zakladali sieť sídlisk, medzi inými aj na území dnešných Rusoviec. O prítomnosti Longobardov v tejto lokalite svedčí nález veľkého množstva hrobov v polohe Pieskový hon. Od 9. storočia sa na zvyškoch rímskej Gerulaty usádzali slovanské kmene (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Pôvod názvu

V 10. – 12. storočí na územie Uhorska prenikli príslušníci kmeňového zväzu Pečenehov. Ich pôvodnou domovinou bolo územie medzi riekou Volga a ústím Dunaja. V roku 1036 utrpeli porážku od kyjevského kniežaťa Jaroslava Múdreho. Časť pečenežských kmeňov sa dostala aj na územie Rusoviec, kde pôsobili ako strážcovia obchodnej cesty. Zrejme tu treba hľadať pôvod dnešného maďarského pomenovania Rusoviec – Oroszvár, t. j. Ruský hrad. Potvrdením tejto teórie malo byť

dielo historika, univerzitného profesora Františka Karola Palmu (1735 – 1787) *Brevis Notitia Rerum Hungaricarum* z roku 1770, v ktorom o pôvode názvu Rusoviec píše: „Roku 884 prišli prvé maďarské kmene na Kyjevskú Rus. Usadili sa neďaleko Kyjeva. Tu na radu Rusov rozhodli sa obsadiť kraje, v ktorých vládol kedysi Atila. Pripojili sa k nim viacerí ruskí šľachtici. Keď zomrel vojvoda Almoš, Arpád sa chcel odvdáčiť Rusom, vďaka ktorým sa im výprava šťastne podarila. Vzal si za ženu dcéru istého ruského vojvodu. Odvtedy pestovali Maďari s Rusmi hlboké a trvalé vzťahy, ktoré upevňovali vzájomnými manželskými zväzkami. Zoltán priviedol osadníkov na mošonské územie (ad mosonienseus agrum), aby chránili hranice kráľovstva pred vpádom Nemcov. Týchto osadníkov nazývali Maďari Oroszok. Osade dali názov OROSZVÁR. Podľa inej verzie názov je odvodený z osobného mena istého grófa Uroza, veliteľa jazdy uhorského kráľa Gejzu II., ktorý toto územie získal darom od panovníka na jeseň roku 1145. Prvý známy názov obce ako terra Uruzwar sa nachádza v listine kráľa Ondreja II. z 19. augusta 1208, ktorou potvrdil založenie benediktínskeho opátstva v maďarskej obci Lébény a v tejto súvislosti sa tu spomínajú územia ležiace v susedstve kláštorňích majetkov. Menej prozaické je vysvetlenie nemeckého pomenovania Rusoviec – Karlbürg (iné varianty Kerseburg, Kerelburg, Kerchenburg), t. j. Karolov hrad, ktoré sa začalo v listinách objavovať v polovici 14. storočia. To historici dávajú do súvislosti s panovaním cisára Karola Veľkého. Podľa tradície cisárske vojská pri presune na nové pozície v dnešnom Taliansku, po porážke Avarov v roku 796, prechádzali aj týmto územím“ (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Vzostupy a pády obce

13. storočie prinieslo pre Rusovce ťažké časy. V roku 1241 ich zničili počas svojich bojových výpadov Tatári. O tridsať rokov neskôr podľahli plieneniu českého kráľa Přemysla Otakara II. Z roku 1264 pochádza písomný dokument, v ktorom sa spomína vybudovanie hradu na tomto území; postavili ho na kopci Bergl, ktorý umelo navrhli na zvyškoch rímskych stavieb vojenského tábora Gerulata. V 13. a 14. storočí boli Rusovce kráľovským majetkom a tvorili súčasť panstva Mosonmagyaróvár. Kráľ ich dával do zálohu verným šľachticom. Tak napr. v roku 1266 kráľ Belo IV. daroval obec trenčianskemu županovi Herrandovi Hedervárymu, ktorého potomkovia ju vlastnili do roku 1297. Druhá polovica 14. storočia znamenala pre Rusovce vzostup, keď sa stali obchodným strediskom (už pred rokom 1365 získali trhové právo). V prvej polovici 15. storočia sa Rusovce spomínajú ako oppidum a z roku 1477 pochádza záznam, ktorý uvádza richtára a obecných prísazných. Už v tomto období sa predpokladá používanie jedného z mestských symbolov, pečate. Jeho existenciu sa však nepodarilo dokázať (najstaršie známe pečatidlo pochádza až z obdobia o takmer dvesto rokov neskôr a zobrazuje jednochvostého leva v skoku, držiaceho v pravej prednej končatine šablú) (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Majitelia rusovského panstva

Počnúc začiatkom 15. storočia začína história Rusoviec, kedy môžeme na základe poznatkov o majiteľoch panstva presne určiť rodové väzby. Rokom 1410 začína obdobie panstva šľachtickej rodiny Tompekovcov, ktorí sa ako majitelia opäť spomínajú v sedemdesiatych rokoch, po prechodnej držbe rodu Rozgoňovcov. V roku 1502 dostala donáciu na rusovské panstvo dcéra Magdalény Tompekovej a Ambrózia Jolatha de Paar, Uršul'a. Donácia sa vzťahovala aj na jej deti a tak panstvo prešlo v roku 1518 na jej prostredného syna Štefana Josu. Na základe donácie kráľa Ferdinanda I. Habsburského prešli v roku 1557 Rusovce na Štefanovho syna Wolfganga, podžupana Mošonskej stolice. Aby uspokojil majetkové nároky svojich štyroch detí, Wolfgang v roku 1568 rozdelil panstvo na štyri diely. Pre budúcnosť Rusoviec mal veľký význam sobáš Wolfgangovej dcéry Heleny s príslušníkom zámožného rodu Zičovcov, Jurajom. Zičovci (Zichy) pochádzajú zo Zaliankeho komitátu (v dnešnom juhozápadnom Maďarsku). I keď patrili k starým rodom, cestu k sláve nastúpili až v 17. storočí, keď Pavol (1598 – 1638) ako vespřemský hlavný kapitán získal od kráľa Ferdinanda II. Habsburského dediny v okolí Komárna. Slávu rodu založil Pavlov syn Štefan (I.) (1616 – 1693), predseda Uhorskej kráľovskej komory a župan Mošonskej stolice. Okrem toho, že v roku 1655 získal barónsky a v roku 1679 grófsky titul, začal používať aj druhý predikát „de Vásonkeö“ (podľa panstva dediny Vásonkö). V roku 1646 kúpil rusovské panstvo a o desať rokov neskôr začal s prestavbou pôvodného hradu na neskororenesančný kaštieľ. Vrchol politickej kariéry dosiahol v roku 1690, keď sa stal kráľovským tavernikom. Po Štefanovej smrti, 15.3.1693, prešlo panstvo na jeho syna z druhého manželstva s Magdalénou Amade (zomr. 1714), Adama (1659 – 1701). Adamovým nástupcom sa stal syn Karol (1690 – 1741), pochádzajúci z druhého Adamovho manželstva s Teréziou Rozáliou rod. Jakusichovou (1674 – 1721). Panstvo Zičovcov znamenalo slávne obdobie v histórii obce. K významným predstaviteľom rodu patrili gróf Emanuel Zichy-Ferraris (1808 – 1877), počas panstva ktorého dostal

kašiel' výzor aký poznáme dnes, a jeho brat Felix (1810 – 1885). Felix bol posledným majiteľom Rusoviec z tohto rodu. V roku 1872 sa panstvo kúpou dostalo do vlastníctva grófa Huga Henckela von Donnersmarck, príslušníka starobylého rodu pochádzajúceho zo Spiša. Hugo Henckel bol veľmi prezieravý a rozhl'adený hospodár a za jeho panstva Rusovce prosperovali. Poslednými majiteľmi sa v roku 1906 stali manželka Lónayovci – Štefánia, vdova po následníkovi cisárskeho trónu Rudolfovi, a gróf Elemér. Tí ho vlastnili až do roku 1945, kedy pripadol štátu (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Po moháčskej katastrofe

Do dejín Rusoviec významnou mierou zasiahli turecké výboje v 16. a 17. storočí. Prehratá bitka pri Moháči priniesla o. i. veľký pohyb obyvateľstva v tejto oblasti. Zo severných oblastí Balkánskeho polostrova sa do strednej Európy presúvali masy predovšetkým chorvátskeho obyvateľstva. V rokoch 1515 – 1575 v celkom štyroch migračných vlnách na naše územie presídlilo podľa odhadov okolo stotisíc príslušníkov tohto národa. Postupne sa usádzali na opustených územiach a s pribúdajúcim časom dokonca vytlačili dovtedy dominujúce nemecké a maďarské obyvateľstvo. Chorváti priniesli na naše územie svojbytnú kultúru ako aj hospodárske zvyklosti a do súčasnosti patria k významnej národnostnej menšine žijúcej v tejto mestskej časti. Príchod Chorvátov znamenal premenu pôvodného charakteru obce na poľnohospodársku oblasť. Matej Bel v jednom zo svojich spisov z roku 1744 hovorí o prevažujúcom nemeckom a chorvátskom etniku medzi obyvateľmi Rusoviec. V 18. storočí vyvrcholil rozvoj obce. Dôležitú úlohu zohrali Rusovce počas napoleonských vojen, kedy tu existoval poľný tábor Francúzov (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Rusovce súčasťou Maďarska

V roku 1871 stratili Rusovce výsadné postavenie samostatnej obce a boli pričlenené do maďarského okresu Rajka. Po skončení prvej svetovej vojny na základe Trianonskej zmluvy pripadli Rusovce spolu s Jarovcami a Čunovom Maďarsku a boli včlenené do okresu Magyaróvár. V medzivojnovom období sa tri štvrtiny obyvateľstva Rusoviec hlásili k nemeckej národnosti a preto privítali nástup nacizmu v Nemecku. Vojnové udalosti doľahli na obyvateľov obce veľmi ťažko. Okrem toho, že muži boli postupne odvedení do armády, obec, vzhľadom na jej poľnohospodársky charakter, musela front zásobovať potravinami. V posledných mesiacoch vojny obec obsadilo nemecké komando a čoskoro nato sa tu na dlhé mesiace usadila Červená armáda. Zriadila si tu prechodnú stanicu počas presunu z Viedne a Bratislavy späť do vlasti (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

V Česko-Slovensku

Ani po skončení druhej svetovej vojny sa nič nezmenilo na administratívnom postavení Rusoviec. Naďalej ostali súčasťou Maďarska. Zmenu priniesla až Parížska mierová konferencia z 29. júla – 13. októbra 1946, ktorá prijala rozhodnutie v neprospech Maďarska o postúpení obcí Rusovce, Jarovce a Čunovo (vrátane ich katastrálnych území) Československej republike. Toto uznesenie bolo v Paríži podpísané 10. februára nasledujúceho roku a v praxi sa zrealizovalo 15. októbra 1947, kedy boli tieto tri obce pričlenené k Československu. V tom čase žilo v Rusovciach 907 obyvateľov. Od tohto dátumu sa začali písať nové stránky histórie Rusoviec, pôvodne ako samostatnej obce v okrese Bratislava-vidiek, od 1. januára 1972 ako jednej z mestských častí hlavného mesta Slovenska (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Vymedzenie územia

Bratislava – mestská časť Rusovce (iné názvy: Bratislava-Rusovce, Mestská časť Rusovce, Rusovce; maď. Oroszvár, nem. Karlburg, chorv. Rosvar) sú mestská časť Bratislavy na pravom brehu Dunaja, južne od mestskej časti Petržalka v okrese Bratislava V. Rusovce sú najväčšou bratislavskou mestskou časťou na juh od Petržalky a svojím charakterom pripomínajú menšie mesto. Rusovce sú spolu so susediacou mestskou časťou Čunovom najjužnejšie položenou mestskou aglomeráciou Bratislavy. Katastrálne územie Rusoviec sa rozkladá v rovine, zo severovýchodu ohraničené tokom rieky Dunaj (resp. hrušovskou zdržou). Kataster na tomto území zasahuje do jedinečnej prírodnej rezervácie – Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy; nájdeme tu zaujímavé výtvory – Rusovské rameno a Rusovské jazero. Vďaka tomu sú Rusovce pomerne obľúbenou a vyhľadávanou rekreačnou lokalitou (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Podunajská nížina a jej celok Podunajská rovina je z geomorfologického hľadiska jednou z významných nížinných častí Slovenska, ktorá patrí do Alpsko – himalájskej sústavy. Následne sa zaraduje do subprovincie Malej dunajskej kotliny. Skladá sa z dvoch vzájomne odlišných častí. Nižší stupeň (ktorého súčasťou je aj mestská časť Bratislava – Rusovce) sa nazýva Podunajská rovina (niva Dunaja a príslušných riek) a vyšší stupeň, ktorý dosahuje výšku od 150 do 300 m. n. m. predstavuje Podunajská pahorkatina (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 41). Je rozsiahlejšia než Podunajská rovina. Horné časti pahorkatín sú ploché a sú tvorené súvislou vrstvou spraše. Smerom k pohoriam sú pahorkatiny vyššie a potoky ich prerezávajú hlbokými hrebeňmi.

Geologické pomery

Mestská časť je súčasťou Podunajskej roviny. Podunajskú rovinu tvoria riečne akumulácie Dunaja a jeho prítokov, ktoré sú miestami prikruté viatymi pieskami, alebo piesčitými sprašami. Najviac sedimentov doniesol a uložil Dunaj, ktorý tu vytvoril rozsiahlu nivu so šírkou až 30 km. Uložil mohutný agradačný val, na ktorom sa rozvetvuje do spleti svojich ramien. V pleistocéne tiekol Dunaj približne stredom Žitného ostrova, potom však z neho skĺzol a oddelil sa Malý Dunaj, čím vznikol Žitný ostrov. Starý agradačný val bol sčasti pokrytý viatymi pieskami. Viac vyvýšená os valu je suchšia, tvorí poľnohospodárske jadro územia a z toho dôvodu je tu sústredených veľa obcí. Aj súčasné toky (Dunaj a Malý Dunaj) si vytvárajú svoje agradačné valy a tak prikrývajú okrajové časti „starého“ valu Dunaja. Najnižšie časti územia Pd n sa tak nachádzajú medzi okrajmi starého a nových valov. Podzemná voda vystupuje tesne pod povrch, alebo až úplne na povrch – je tu veľa močiarov (najmä v dolnej časti Pd r), keďže povrch Žitného ostrova v smere toku Dunaja - od Bratislavy ku Komárnu dosť výrazne klesá. K agradačnému valu Malého Dunaja sa primkávajú aj agradačné valy dolných tokov Žitavy, Dunaja a najmä Váhu, ktorého niva tu dosahuje šírku až 15 km. Podstatnú časť riečnych uloženín v Podunajskej rovine tvoria štrky a piesky. Keďže stredná a dolná časť Žitného ostrova ešte aj dnes sústavne poklesáva, ich celková mocnosť (hrúbka) dosahuje niekoľko sto metrov. V štrkoch sa nachádzajú najväčšie zásoby kvalitnej pitnej vody v strednej Európe. Pre inundačné (záplavové) územie Dunaja sú typické lužné lesy (hlavne vrbovo-topolové s jelšami, dubmi, jaseňmi, hrabmi, brestmi a drieňmi), ktorých sa tu nachádza podstatne viac ako pri iných riekach. Ich rozšírenie je spôsobené režimom prietoku riek: Dunaj má na rozdiel od iných slovenských riek najviac vody v júni – júli, keď sa v Alpách topia snehy a ľadovce. Záplavy tak nastávajú až počas vegetačného obdobia, a keďže zaplavované územia neboli vhodné na poľnohospodárske účely (polia, lúky, pasienky), bolo nutné ich ponechať „napospas“ lesu (20.10.2015, <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/6.doc>).

Geologický vývoj

Podunajská rovina, ako súčasť Podunajskej nížiny je časťou rozsiahlej Komárňanskej panvy (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 8). Vznik tejto panvy súvisí s horotvornými procesmi odohrávajúcimi sa v starších, ale najmä v mladších treťohorách. Počas treťohôr sa na území nížiny striedala súš s morom. V mladších treťohorách centrálna časť dnešnej nížiny začala poklesávať a celá nížina bola postupne zaliata morskými vodami. Vnútrozemské sily, ktoré podmienili pokles nížiny, vyvolali aj mohutnú sopečnú činnosť na jej severnom a východnom okraji. Koncom miocénu sa prostredníctvom horotvorných procesov stáva územie nížiny znovu súšou ale následne bolo znova zaliata vodou, čo pretrvalo až do panónu. Vo vode boli uložené mocné vrstvy štrkov, pieskov, pieskovcov, slieňov, vápencov i iných hornín. Tiež pretrvávala aj vulkanická činnosť (Novotová, A, 2008, s.10). Na konci treťohôr sa začala formovať dnešná riečna sieť. V staršom období štvrťohôr (pleistocén) bol vývoj nížiny významne ovplyvnený klimatickými zmenami – striedanie ľadových (glaciálnych) a medziľadových (interglaciálnych) dôb. V ľadových dobách územie Slovenska (okrem najvyšších častí vysokých pohorí) ľadovce nepokrývali. Na svahoch dochádzalo k soliflukcii – tečeniu pôdy, ktorá sa v tomto období veľkou mierou podieľala na modelácii reliéfu. Do riek sa dostávalo veľké množstvo materiálu, ktoré sa pri zmenšení spádu v nížine nemohlo ďalej transportovať (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 10 – 11). Akumuláciou riečnych štrkov, pieskov a hĺn sa postupne utvárala aj Podunajská rovina (Novotová, A, 2008, s.10).

Pôdne pomery

Na území nížin sú hlavnými pedo-genetickými faktormi azonálne činitele. Najvýznamnejším faktorom je erózna a akumulačná činnosť vodných tokov, ktorá spôsobuje opakované narušovanie pôdy záplavami. Na nive Dunaja prevládajú fluvizeme, tok Dunaja a jeho riečne terasy kopírujú luvizeme. Podunajská nížina má pestrejšie pedologické zloženie. – nachádzajú sa tu kambizeme, fluvizeme,

černozeme, čiernice a hnedozeme (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20). Charakter pôdných pomerov Podunajskej roviny je určený aj vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitosným zložením pôdy a sedimentov. Nezanedbateľnú úlohu má pritom technológia poľnohospodárskeho obrábania pôdy, prípravy pôdy pre vysádzanie lesa ako aj používanie závlah a simulovaných záplav. V oblasti pod Bratislavou sú pôdy podmienené transportom riečného štrku, pieskov a naplavenín. Sú to pôdy ľahké, prevažne piesočnaté s prímiesou štrkov, ktoré vznikli na nívnych riečnych sedimentoch. Popri rieke Dunaj sú prevažne fluvizeme a nívne karbonátové pôdy na sedimentoch. Profily týchto pôd majú na vrchu obyčajne hlíny, pod nimi štrková vrstva, potom piesčité a zase štrková. Charakteristické je veľké kolísanie hladiny podzemnej vody spôsobené hlavne režimom kolísania prietokov vody v Dunaji. Na aluviálnych náplavoch s vysokou hladinou podzemnej vody, pravidelne zaplavovaných a na podmáčaných sprašiach sa vytvorili lužné pôdy kvalitou blížiac sa černozemi. V miestach, kde je hladina podzemnej vody stále blízko pod terénom (okolo 0,5 m), sa vytvorili glejové lužné pôdy. Na holocénnych agradačných valoch, kde je hladina podzemnej vody mierne hlbšie, sa vytvorili lužné černozeme (Novotová, A, 2008, s.13-14).

Fluvizeme patria do skupiny pôd iniciálnych. Nachádzajú sa v nivách riek, ich vývoj je opakovane narušovaný záplavami. Pôdny profil majú často obohacovaný o novú vrstvu kalových sedimentov. V riešenom území vznikali z viatych pieskov, z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov (KEP UPN R-BSK, 2010, s.21).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v m.č. Bratislava-Rusovce od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. m.č.	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8	2 555,8
Poľnohosp. pôda - spolu	1 823,7	1 820,9	1 819,8	1 819,3	1 813,3	1 808,6	1 806,9	1 805,9	1 805,8	1 805,0	1 804,4
- orná pôda	1 749,2	1 746,0	1 744,5	1 743,8	1 739,4	1 734,8	1 733,2	1 732,2	1 731,7	1 731,3	1 730,9
- vinica	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- záhrada	38,3	38,6	39,0	39,3	39,3	39,2	39,1	39,2	39,5	39,4	39,3
- trvalý trávny porast	36,3	36,3	36,3	36,3	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,2	34,2
Nepoľnoh. pôda - spolu	732,1	734,9	736,1	736,5	742,5	747,2	748,9	749,9	750,0	750,9	751,4
- lesný pozemok	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6
- vodná plocha	52,5	52,5	52,5	52,5	52,5	53,2	53,2	53,2	53,2	53,2	53,2
- zast. plocha a nádv.	161,5	163,0	164,1	164,5	165,2	166,4	167,1	168,4	168,9	169,7	170,7
- ostatná plocha	374,5	375,9	375,9	375,9	381,2	384,0	385,0	384,7	384,3	384,3	383,8

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii poľnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla do roku 2014 na 1730,39 ha. K miernemu poklesu došlo aj v prípade TTP. Trvalé trávnaté porasty klasli na 751,4 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy bola 751,4 ha. Zastavané plochy a nádvoria stúpili na 170,7 ha. K nárastu došlo v prípade ostatných plôch, ktorých výmera vzrástla na 383,8 ha. Špecifickým prostredím je niva rieky Dunaj. Rieku Dunaj v tomto regióne sprevádzajú lužné pôdy.

Pôdny druh

Pôdny druh je vymedzený na základe zrnitosného triedenia podľa Novákovej klasifikačnej stupnice, je založený na stanovení podielu frakcií rôznej veľkosti a posúdení množstva (%) jednej alebo viacerých kategórií elementárnych častíc. V riešenom území boli identifikované tieto druhy pôd: stredne ťažké pôdy (piesočnato-hlinité, hlinité pôdy) – vyskytujú sa na východnej strane kraja v Podunajskej nížine (KEP UPN R-BSK, 2010, s.21).

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky je stanovených sedem kategórií svahovitosti, kde Bratislava – Rusovce patrí do rovín bez prejavu plošnej vodnej erózie (svahovitost' 0 – 1°) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky sú vymedzené štyri kategórie skeletovitosti, pričom ich zastúpenie v oblasti je nasledovné: pôdy bez skeletu – do hĺbky 0,6 m obsahujú pod 10 % skeletu (88,99 %), slabo skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 5 – 25 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 10 – 25 % skeletu (5,65 %), stredne skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 25 - 50 %

skeletu (3,4 %) a silne skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú nad 50 % skeletu (1,97 %) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Hydrologické pomery

Hydrologicky spadá m.č. do povodia rieky Dunaj. Je typickou vysokohorskou riekou, zásobovanou alpskými prítokmi, živými zo snehu a ľadovcov. Z tohto dôvodu dosahuje najvyšších vodných stavov a prietokov v mesiacoch jún a júl (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 20).

Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, vznikla ohradzovaním a prehradením koryta Dunaja pri Čunove v rkm 1851,750 a tvorí významnú súčasť VD Gabčíkovo, ktorého účelom je: zabezpečenie protipovodňovej ochrany, zabezpečenie predpísaných odberov vody, zabezpečenie medzinárodnej plavby po Dunaji, využívanie vodnej elektrárne Gabčíkovo vo vynútenej prevádzke a manipulácia pri zimnom režime. Objem zdrže pri maximálnej vzdutej hladine (131,10 m B.p.v.) je 111,0 mil.m3, celkový objem zdrže vrátane prírodného kanála je 196,0 mil.m3. Hať pri Čunove spolu s objektmi na vodnom stupni Gabčíkovo zabezpečujú reguláciu prietokov v Dunaji (KEP UPN R-BSK, 2010, s.18).

Podzemné vody

Podzemné vody sa vyskytujú v priepustných tret'ohorných, ale najmä v štvrtohorných usadeninách. V piesčitých a štrkovitých sedimentoch tret'ohôr, ktoré ležia medzi nepriepustnými ílovitými vrstvami, sa nachádzajú tzv. artézske podzemné vody. Veľké zásoby podzemných vôd sa vyskytujú v riečnych uloženinách, najmä tam, kde sú dostatočne hrubé a dobre priepustné. Osobitným zjavom i z hľadiska podzemných vôd je Žitný ostrov. V dobre priepustných a mocných dunajských štrkoch a pieskoch cirkuluje niekoľko miliárd m3 podzemných vôd.

Klimatické pomery

Malá výšková členitosť Podunajskej roviny sa odzrkadľuje v nevel'kých podnebných rozdieloch medzi jej jednotlivými miestami. Klimaticky leží nížina v teplej a suchej oblasti s miernou zimou (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15). Počasie sa formuje na prechode medzi oceánskym a pevninským vplyvom, preto je veľmi premenlivé. V dôsledku toho sú aj odchýlky od dlhodobého priemeru v jednotlivých rokoch a mesiacoch značné. Podunajská rovina je najteplejšou oblasťou Slovenska. Podstatná časť má priemernú ročnú teplotu od 9 do 10° C. Naproti pomerne miernym zimám sú teploty letných mesiacov vysoké. Najvyšší priemer, vyše 20° C vykazuje júl, ale aj pre mesiac august sú príznačne vysoké teploty. Pre nížinu je charakteristický značný počet tzv. letných dní, čiže dní, v ktorých teploty vystupujú aspoň na 25° C. Priemerne sa ich tu vyskytuje ročne 60 – 70 dní (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 44). Ďalšou charakteristickou črtou roviny je jej suchosť. Priemerný úhrn zrážok za rok kolíše väčšinou od 650 po 550 mm, čo je najmenej na Slovensku. V plošnom rozložení zrážok v nížine sa prejavuje zákonitosť, že ich množstvo sa postupne zvyšuje smerom ku pohoriam. Je spôsobené nielen stúpaním nadmorskej výšky, ale aj vplyvom samotných pohorí. S miernou a nestálou zimou nížiny súvisí, že snehová pokrývka tu nie je stálym alebo pravidelným javom, a aj v najchladnejších zimných mesiacoch sa vyskytujú zrážky často aj vo forme dažďa. Trvalá snehová pokrývka sa vyskytuje obvyčajne až začiatkom januára a končí sa v posledných dňoch toho istého mesiaca. Znamená to, že trvá priemerne 25 – 30 dní, čo je, popri Záhorskej nížine, najmenej na Slovensku (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15). Podunajská rovina patrí medzi oblasti Slovenska s najväčším počtom jasných dní v roku, čo sa odráža aj vo vysokom počte hodín slnečného svitu. Taktiež oblačnosť je v lete celkom malá, podstatne nižšia ako v zimných mesiacoch (Novotová, A, 2008, s.12).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Z dôvodu stretávania sa hercinskej, karpatskej a panónskej vegetačnej oblasti je rastlinstvo tejto oblasti veľmi rozmanité a bohaté (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 24). Pre Podunajskú nížinu sú však typické aj stepi a lesostepi. Prevažná časť územia Podunajskej nížiny je dnes premenená na úrodné polia. Územie je popri kultúrnej stepi charakteristické slaniskami, slatinami, piesočinami a lužnými lesmi. Podunajsko so Žitným ostrovom je najbohatšou oblasťou slatín na Slovensku. Dnes v blízkom okolí rašelinísk sa väčšinou nachádzajú orné pôdy. Na takmer všetkých ložiskách sa nachádza ostricový porast, ktorý tvorí prevažnú časť krytu. Väčšinu tvoria charakteristické slatinné lúky, ktoré vznikli zarastaním slepých ramien Dunaja a tóní. Odvodňovaním sú značne degradované, takže s

pôvodnými typickými slatinnými lúkami sa stretávame len vzácné a ojedinele (napr. typický druh podunajských slatín – marica pilkatá sa zachovala v území len na troch lokalitách). Na vodnej hladine tóní a slepých ramien i kanálov nájdeme v bohatom zastúpení lekná biele, leknice, leknove, vodnianku, niekoľko druhov červenatcov, bublinatku, žaburiatku a iné. Z prírodného hľadiska sú veľmi cenné lužné lesy v okolí Dunaja. Sú to lesy, ktorým vyhovuje zamokrená, vlhká pôda. Vyskytujú sa tu porasty topoľov, jelší, jaseňov, dubov a vrb, pod ktorými na nižšom stupni ukrýva javor poľný, vŕba, drieň, hruška, svíba, bršlen, plamienok a iné kroviny (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 34). Na jar tu kvitne množstvo snežienok (Novotová, A, 2008, s.14-15).

Živočíšstvo

Kultúrne pozemky patria z hľadiska výskytu drobnej poľovnej zveri medzi najproduktívnejšie. Najviac upúta našu pozornosť množstvo zajacov. Ďalší druh poľovnej zveri je zastúpený jarabicami, bažantmi. Zaujímavý je výskyt nášho (ale i európskeho) najväčšieho vtáka – dropa veľkého, ktorý dosahuje až 18 kg. (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 27). Z drobných cicavcov sa tu objavuje hraboš poľný, sysel, tchor, škrekok alebo aj lasica. Lesy menšieho rozsahu bývajú domovom vtákov, ide hlavne o kolónie havranov čiernych, ktoré prilietavajú za potravou na okolité polia. Následne sa vyskytujú aj krakle belasé, vlhy, penice, strnádky, hrdličky poľné, kolibkáčky, strakoše a i. Najzaujímavejšou a najbohatšou oblasťou sú lužné lesy pri Dunaji a jeho ramenách. Oblasť Dunaja je predovšetkým raj vtákov. V odľahlých a tichých ramenách so stojatou vodou hojným porastom trstí majú svoje hniezda vodné vtáky. V dunajských lesoch sa udomácnili volavky biele i popolavé, čierne i biele bociany, krdle husí, kršiak rybár, hája tmavá, myšia hôrny, jastrab, trsteniarik a mnoho iných drobných vtákov. Na juh od Bratislavy sa nachádza tzv. ostrov Kormoránov, ktoré bolo vyhlásené za chránené územie v roku 1933 (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 35 – 36). Veľkých cicavcov reprezentuje najmä jelenia zver. Zaujímavý je aj výskyt diviakov a miestami sa udržala aj vydra, ktorá bola v minulosti bežným javom pri Dunaji. Na stojatých vodách žijú ondatry. Bežným druhom je aj líška. Z drobných cicavcov sú to najmä piskory, belozúbky, ryšavky a hrdziaky. Z hadov je vo veľkom množstve zastúpená neškodná užovka. Zo žiab skokan zelený a skokan hnedý (Novotová, A, 2008, s.15-16).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

M.č. je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v m.č. vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. M.č. má vybudovanú splaškovú kanalizáciu napojenú na ČOV Petržalka. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné: T - mobile 80 %, Orange 90 % a O2 cca. 80 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Zásobovanie pitnou vodou

Mestská časť má samostatný vodovodný systém, podobne ako majú MČ Jarovce a Čunovo. Voda dodávaná do siete je prostredníctvom studní odoberaná zo štrkopieskových vrstiev v prierečnej zóne rieky Dunaj. Voda je postupne prečerpávaná do jednotlivých tlakových pásiem, pričom územie mesta je vzhľadom na svoju členitosť rozdelené do tlakových pásiem. Akumulačný objem v mestskej časti predstavuje 200 m³. Sieť verejného vodovodu na území je veľmi rôznorodá či už z hľadiska priemerov potrubí, materiálového zloženia príp. ďalších aspektov. Profily jednotlivých potrubí sú dané funkciou a významom toho ktorého vedenia. Nadradenú sieť tvoria výtlačné, zásobné a prepojovacie potrubia profilov DN 600 až 1400 mm. Zväčša ide o potrubia ktorými je voda dopravovaná z vodných zdrojov do uzlových bodov, čerpacích staníc a vodojemov resp. z vodojemov do spotrebiska. Sieť hlavných zásobných potrubí je profilov DN 300 až 600 mm. Najnižšiu kategóriu (okrem vodovodných prípojk) tvorí uličná vodovodná sieť profilov DN 80 až 200 mm. Z hľadiska materiálového zloženia má absolútnu prevahu liatina. Výtlačné potrubia resp. potrubia väčších profilov sú oceľové. Najmenší podiel majú potrubia z PVC vzhľadom na to, že tento materiál sa začal používať iba v nedávnej minulosti. Pri výstavbe nových vodovodov dominuje PVC a tvárna liatina. Zásobnú sieť obcí tvoria prevažne vodovody DN 100 a 150 mm, okrem prívodu z Rusoviec do Jaroviec, ktoré má priemer DN 200 mm (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.193-195).

Vodný zdroj Rusovce

Vodný zdroj sa nachádza severne od zastavanej časti obce. Voda dopravovaná cez spotrebisko do vežového vodojemu o objeme 200 m³. Na tento vodovodný systém sú napojené obce Rusovce a Jarovce.

Vodný zdroj Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad'

Vodný zdroj R - OL - M sa nachádza v prierečnej zóne Dunaja na území MČ Rusovce a Čunovo. Na vodnom zdroji je vybudovaných 23 širokopriemeroých vŕtaných studní. Zo studní je voda výtlačnými čerpadlami dopravovaná do vyrovnávacích nádrží o objeme 2 x 1300 m³ a ďalej potrubiami 2 x DN 1400 do ČS Petržalka na Starohájskej ulici. Vzhľadom na vysoký obsah mangánu je voda upravovaná technológiou VYREDOX (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.192-193).

Tento veľkokapacitný vodný zdroj je v súčasnosti dobudovaný, avšak využíva sa len 17 studní o celkovej výdatnosti 1 670 l.s-1. Po definitívnom technologickom dobudovaní bude možné zo zdroja dodávať 2 140 l.s-1. Kvalita pitnej vody zodpovedá požiadavkám pre pitnú vodu s výnimkou obsahu mangánu a železa a tiež nízkeho obsahu nasýtenia vody kyslíkom. Z uvedených dôvodov je voda upravovaná v horninovom prostredí. Vzhľadom na možnosť ďalšieho rozšírenia a zvýšenia kapacity VZ Ostrovné lúčky - Mokrad' treba zdôrazniť potrebu jeho dôslednej ochrany. Potenciálne ohrozenie kvality vody tohoto VZ spočíva v nedobudovaní stokovej siete, ktorá by odvádzala odpadové vody z Jaroviec, Rusoviec a Čunova (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.264).

Neverejný vodovod pre poľnohospodárstvo

Rozsiahly systém závlah sa nachádza v katastroch MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. Sú zásobované z dvoch ČS Nachádzajúcich sa na pravom brehu Dunaja. ČS s kapacitou 1400 l/s je umiestnená pri Jarovskom ramene a voda je z nej dopravovaná potrubím DN 1000 mm do oblasti Jarovce - Rusovce. Z nižšie položenej ČS s kapacitou 500 l/s je voda dodávaná potrubím DN 700 do oblasti Čunova (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.197).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V mestskej časti je vybudovaná kanalizačná sieť. Je súčasťou pravobrežného kanalizačného systému. Systém pokrýva územie Petržalky a zadunajských mestských častí Rusovce, Jarovce a Čunovo. Kostrou systému sú zberače A, B, C. Zberač A a jeho prítoky odvodňujú oblasť centra, Ovsíšť'a, Starého hája, Zrkadlového hája a Draždiakov. Zberač B s prítokmi odvodňuje územie západne a južne od Chorvátskeho ramena po úroveň diaľnice D2 a Janíkovho dvora, t.j. oblasť Incheby, Pečnianskeho lesa, Malého centra, Kapitúlskeho poľa, Dvorov, Lúk, Janíkovho dvora. Zberač C odvodňuje oblasť medzi Lúkami a ČOV, územia mestských častí Rusovce, Jarovce, Čunovo. Vzhľadom na jeho vedenie proti sklonu územia je na jeho trase vybudovaná kaskáda čerpacích staníc. Petržalský kanalizačný systém je jednotnej sústavy. Výnimkou je stoková sieť MČ Rusovce, Jarovce a Čunovo (rozostavaná a plánovaná), kde sa až na centrum Rusoviec buduje splašková kanalizácia. V Rusovciach sa rieši celoplošné dobudovanie stokovej siete systému zberača C v celom intraviláne, v územiach existujúcej aj pripravovanej zástavby. S výnimkou oblasti Balkánskej ul., kde je kanalizácia jednotnej sústavy, sa na ostatnom území rieši výstavba splaškovej kanalizácie. Zo zástavby na zníženom území sa rieši prečerpávanie splaškov do hlavných zberačov lokálnymi čerpacími stanicami. Okrem iného aj z rekreačnej oblasti okolo Rusovského jazera, z rozvojových území na severe a juhu Rusoviec (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.211).

Elektrická rozvodná sieť

Elektrické rozvody vysokého napätia (VN) sú vedené na betónových stĺpoch. Rozvody VN 22 KV sú ukončené trafostanicami, z ktorých sú napájané jednotlivé m.č.. Jednotlivé úseky napájajúce m.č. elektrickou energiou sú zokruhované.

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími

vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi AIFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AIFe.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladiť ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastníik pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

V mestskej časti je budovaná rozvodná sieť plynu. VTL plynovod DN 500 smerujúci cez Prístavný most do Petržalky zásobuje ORS pod Prístavným mostom, pokračuje VTL DN 300 smerujúcej do južnej časti Petržalky. Uvedený VTL DN 300 vedený pozdĺž Dolnozemskej ul. prechádza až do Jaroviec, kde zásobuje VTL RS Jarovce, ktorá vykrýva potrebu plynu MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. MČ Rusovce je zásobovaná kombinovanou plynovodnou sieťou. Hlavným zásobovacím plynovodom je STL plynovod DN 200, PN 0,3 MPa z Jaroviec. Aj zastavané územie je z väčšej časti zásobovaná STL rozvodmi plynu (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.235-241).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území m.č. s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
  - 8 m pre technologické objekty

- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniach, filtračných staniach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

Najviac bytov v m.č. Bratislava-Rusovce je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (522). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovania využíva cca. 253 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia		
61	522	253	3		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 780 a pevným palivom – 22 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívalo 36 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
780	36	0	22	11	6	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove miestneho úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Mestská časť Bratislava - Rusovce od 1.9.2008 zriadila službu „SMS rozhlas“. SMS rozhlas môžu využívať obyvatelia s trvalým pobytom na území MČ Bratislava - Rusovce, ktorí majú záujem dostávať aktuálne informácie o diani v našej MČ. Na číslo SMS rozhlasu nie je možné späťne sa dovolať (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/sms-rozhlas/>).

Televízia

V m.č. je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zariadením káblovej televízie s prijímacím zariadením.

Telekomunikácie

V Rusovciach bola pôvodne vybudovaná vedľajšia ústredňa, na ktorú boli pripojené aj susedné obce Jarovce a Čunovo. Po digitalizácii v roku 1995 bola v každej z týchto obcí vybudovaná samostatná vzdialená účastnícka jednotka, ktoré sú pripojené na riadiacu ústredňu v TKB Petržalka „B“. Kapacita RSU Rusovce je 884 prípojok s možnosťou zariadenia prípojok ISDN. Miestna telefónna sieť je vybudovaná na 80 % - nú telefonizáciu bytov a bude nutné jej postupné rozšírenie. Sieť optických spojovacích káblov je vybudovaná medzi TKB nasledovne: Petržalka „B“ – Rusovce. Trasa optického kábla z ATÚ Rusovce prechádza po pravej strane Balkánskej ulice, pred železničným priecstím ju prekríži a bude ukončená v mieste jestvujúcej optickej spojky OS 09 na diaľkovom optickom kábli SR/MR. OK bude na štátnej hranici napojený na sieť telekomunikačného operátora PanTel-u. HDPE rúry - Prístavný most - Rusovce, HP SR/MR, ktorý sa napája na jestvujúci MOK do Podunajských Biskupíc. prechádza súbežne s Dolnozemsou cestou, súbežne s cestou do Rusoviec s odbočením do novej colnice až po hraničný prechod s MR (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.235-253).

V území sa nachádza základná stanica mobilného operátora T-com, preto väčšina územia m.č. je kvalitne pokrytá signálom siete T-mobile a O2 (ktorý využíva tie isté stanice). Sieť ORANGE má na území m.č. tiež dobrú kvalitu signálu. V m.č. je možnosť pripojenia DSL.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami (125 W a 250 W), ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Katastrálne územie Bratislava-Rusovce z hydrologického hľadiska spadá do povodia Dunaja. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Mestskou časťou preteká rieka Dunaj. Na tejto rieke nie sú vybudované protipovodňové opatrenia.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovat'. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V m.č. v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v m.č. je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

V m.č. Bratislava-Rusovce sa nachádza požiarna zbrojnica a je organizovaný dobrovoľný požiarny zbor. Požiarna zbrojnica je v správe m.č..

Odvádzanie dažďových vôd

V m.č. je vybudovaná čiastočne samostatná dažďová kanalizácia. M.č. má vybudované aj provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia m.č., i v samotnej m.č. sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu toku Dunaj.

Vzhľadom na takmer nulovú svahovitosť miestneho terénu sú niektoré časti v zastavanom území m.č. vystavené nadmerným nepriaznivým účinkom prívodných vôd. V katastrálnom území m.č. Bratislava-Rusovce sú vybudované odvodnenia.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v m.č. a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k

znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Sídelnú štruktúru m.č. v minulosti aj dnes výrazne ovplyvňujú dopravné líniové trasy: cesta I/2 triedy prechádzajúca zastavaným územím m.č. a rozdeľujúca m.č. na dve časti tvorí hlavnú dopravnú aj urbanistickú os m.č. a do značnej miery ovplyvnila územný rozvoj m.č. – v minulosti sa osídlenie formovalo pozdĺž tejto osi - obslužná komunikácia Bratislava-Rusovce-m.č..

Kombinovaná doprava znamená prepravu tovarov prostredníctvom viacerých dopravných systémov, pričom hlavným cieľom je maximálne využiť ekologické formy dopravy (železnica, voda) a minimalizovať cestnú dopravu. Infraštruktúru kombinovanej dopravy tvoria terminály, železničné trate a prípojné cestné komunikácie. V zmysle Dohody AGTC (o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy) boli do trás železničnej dopravy zaradené nasledujúce trate prechádzajúce územím Rusoviec: Trasa C - E 61, Břeclav - Kúty - Bratislava - Galanta - Nové Zámky - Komárno - Komárom, resp. - Bratislava - Rusovce – Rajka (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.189).

Štátne cesty

Automobilovú dopravu v riešenom území zabezpečuje št. cesty I/2 a sieť miestnych komunikácií v m.č.. Štátna cesta I/2 prechádza ako intavilánová komunikácia stredom m.č.. Ochranné pásmo št. cesty I/2 je 50 m od osi vozovky, v zastavanom území m.č. sa ochranné pásmo neuplatňuje. Ostatné cesty v riešenom území tvoria sieť miestnych komunikácií v m.č. Bratislava-Rusovce. Väčšinou sú to intravilánové komunikácie s asfaltovým resp. betónovým krytom s chodníkmi. Cesta č. 2 spája Bratislavu s Maďarskou republikou (cez hraničný prechod Rusovce – Rajka). Alternatívne cestné spojenie je diaľnicou D2 (cez diaľničný zjazd pri mestskej časti Jarovce).

Pre mestskú časť je dôležitá aj cesta III triedy. Cesta III. triedy číslo 1020 (III/1020, staré číslo III/002046 alebo skrátené III/00246) spája bratislavskú mestskú časť Jarovce s cestou I/2 z východnej strany a s rakúskou mestskou časťou Kittsee zo západnej strany. Pred vybudovaním diaľničného hraničného priechodu Jarovce-Kittsee (D4/A6) slúžila aj ako cestný hraničný priechod. Po vybudovaní diaľnice D4 bola jej časť preložená tak, aby nekolidovala s vetvami diaľničnej križovatky D2/D4 Bratislava-Jarovce. Väčšinu cesty spravuje Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, okrem krátkeho 152 m dlhého úseku na území bývalej colnice, ktorú spravuje Colný úrad. Cesta začína na križovatke s cestou I/2 medzi Petržalkou a **Rusovcami**. Ďalej prekonáva úrovňovo železničnú trať, za ktorou nasleduje križovatka s vetvou diaľničnej križovatky D2/D4 Bratislava-Jarovce. Následne vchádza do Jaroviec, v strede ktorých ostro odbočuje na severozápad. Nadjazdom prekonáva diaľnicu D4 a ďalej pokračuje až k železničnej stanici v obci Kittsee na ulicu Untere Hauptstraße, kde končí (20.10.2015, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_III._triedy_002046_\(Slovensko\)\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_III._triedy_002046_(Slovensko)))).

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca 27 km. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií m.č. dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prielok a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Autobusová doprava je zabezpečovaná linkami SAD a MHD. V m.č. sa nachádza niekoľko autobusových zástaviek. Premávajú tu autobusy mestskej hromadnej dopravy č. 90, 91, 191 a 801 (medzištátna linka do maďarskej Rajky) a nočná linka N91. Okrem MHD sú Rusovce obsluhované aj

prímestskými autobusmi prevádzkovanými SAD Dunajská Streda (20.10.2015, <http://www.sadds.sk/files/201413.pdf>).

Železničná doprava

Cez Rusovce prechádza železničná trať č. 132 Bratislava – Rusovce – Rajka (MÁV). Nachádza sa tu aj železničná stanica. Osobná doprava na tejto trati je momentálne zastavená (20.10.2015, http://www.zsr.sk/slovensky/cestovny-poriadok-2014-2015.html?page_id=3404).

Nemotoristická doprava

Pešia doprava v m.č. je riešená chodníkmi pozdĺž väčšiny miestnych komunikácií. Chodníky sú dostatočne široké, ale pri krížení s komunikáciami na nich sú čiastočne vybudované bezbariérové úpravy. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu m.č. – miestny úrad, pokračujúc smerom k susedným Jarovciam, Čuňovu, prípadne cieľom v prírode za mestskou časťou smerom k Dunaju. Tam už po existujúcich poľných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu mestskej časti.

Parkovanie

Na území m.č. sú vybudované odstavňové plochy v centre m.č. pred budovami Miestneho úradu a námestí a pred kultúrnym domom. Pred obchodnými jednotkami je k dispozícii dostatok parkovacích miest a rovnako aj pred športovou infraštruktúrou. Tieto plochy súčasne slúžia aj pre peší pohyb, čo vyplýva z relatívne nízkej hustoty premávky motorových vozidiel. Odstavovanie motorových vozidiel sa uskutočňuje na okrajoch miestnych komunikácií a na spevnených viacúčelových plochách, najmä pred niektorými objektmi občianskej vybavenosti. Ďalšie odstavňové plochy sú na súkromných pozemkoch pred rodinnými domami.

Cyklistická doprava.

Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Vymedzené cyklistické chodníky sú na území m.č. vybudované.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie m.č. Bratislava-Rusovce tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo poľnohospodárskej pôdy a pásmo obytnej zóny m.č. a z východu vstupujúce kompaktné pásmo lužných lesov s riekou Dunaj. M.č. v hierarchii starostlivosti o životné prostredie predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie m.č.. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnu formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra m.č. Bratislava-Rusovce sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú

definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené. Do katastrálne územia m.č. zasahuje lokalita Natura 2000.

Chránené vtáčie územia

Názov	Dunajské luhy
Kód územia	SKCHVU007
Kraj	Bratislavský
Správca územia	CHKO Dunajské luhy

Navrhované manažmentové opatrenia

Simulácia inundačných procesov, Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod., Revitalizácia starých zátŕaží (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky), Stráženie (napríklad. hniezd dravcov), Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Revitalizácia tokov, obnova prírodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodnenia mokradových biotopov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysoké hladiny podzemnej vody), Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytky so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Zvyšovanie rubnej doby, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Diaľnice, Výkon rybárskeho práva - lov rýb, Vypaľovanie stariny, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Manipulácia s vodnou hladinou, Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, národných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Výrub krov, nad 500 m², Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Účelové komunikácie, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Výrub stromov, nad 80 stromov, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroji, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých - do 200 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Diaľnice - do 200 m (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU007>).

Zakázané činnosti v celom CHVÚ:

- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. marca do 15. augusta okrem odstraňovania následkov havárií alebo porúch na elektrickom vedení alebo vykonávania povinností osobitného predpisu,
- zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,
- zmena druhu pozemku z ostatnej zatravnenej plochy na iný druh poľnohospodárskeho pozemku, okrem zmeny na trvalý trávny porast.
- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orliaka morského, haje tmavej alebo bociana čierneho, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov alebo ostatných zatravnenej plôch, okrem existujúcich poličok pre zver,
- rozorávanie zamokrených terénnych depresí, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.

Zakázané činnosti v častiach CHVÚ uvedených v prílohe č. 3:

- táborenie, stanovanie, bivačovanie alebo zakladanie ohňa,
- lov pernatej zveri,
- športový rybolov z plavidiel, smerovníkov alebo umelo vybudovaných úkrytov od 16. októbra do 31. mája,
- umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, rybárske mólo, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu alebo osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,
- organizovanie verejných telovýchovných, športových alebo turistických podujatí, ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí,
- vjazd, státie alebo plavba s vodným skútrom, športovým alebo rekreačným motorovým člnom alebo iným športovým alebo rekreačným motorovým plavidlom alebo plávajúcim zariadením mimo plavebnej dráhy, okrem vykonávania činností súvisiacich s obhospodarovaním pozemku jeho vlastníkom (správcou, nájomcom) alebo činností vykonávaných v súvislosti so zabezpečovaním správy, prevádzky alebo údržby vodných tokov alebo vodných stavieb alebo činnosti rybárskej stráže alebo rybárskeho hospodára.

Zakázané činnosti v častiach CHVÚ uvedených v prílohe č. 4:

- vykonávanie činnosti uvedenej v odseku 3 písm. a), d), e) alebo f),
- lov zveri alebo rýb,
- vstupovanie na ostrov od 1. marca do 15. augusta, okrem vykonávania činností súvisiacich s obhospodarováním pozemku jeho vlastníkom (správcom, nájomcom) alebo okrem činností vykonávaných rybárskou strážou alebo rybárskym hospodárom.

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 5:

- vykonávanie činnosti uvedenej v odseku 3 písm. a), b), d), e) alebo f) (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU007>).

Názov	Sysľovské polia
Kód územia	SKCHVU029
Kraj	Bratislavský
Správca územia	RSOPK Bratislava
Platnosť k	1.4.2012
Katastrálne územia	Rusovce Čunovo Jarovce

Navrhované manažmentové opatrenia

Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Usmereňovanie návštevnosti územia, Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Skladovacie plochy všetky, Čerpacie stanice, Priemyselné budovy a sklady, Autoservisy, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Oplocovanie pozemkov okrem oplozenia lesnej škôľky, ovocného sadu a vinice, Výrub stromov, nad 80 stromov, Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Umiestnenie, výsadba a zloženie pôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmelnice a záhrady, nad 0,5 ha, Umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je prenosný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu, Budovy pre veľkoobchod, Likvidácia vetrolamov, protierozných pásov, bez limitu, Bytové domy, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Závlahové systémy, Diaľnice, Golfové ihriská, Športové areály, Hotely a motely, Nekryté športové ihriská, Umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia, Cesty I. až III. triedy, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Účelové komunikácie, Melioračné systémy, Ťažba ostatných nerastov, Skládky odpadu, Budovanie a vyznačenie mototrás, Veterné elektrárne, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Zábavné parky, Ťažobné a geotermálne vrty, Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy), Oplozenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplozenia lesnej škôľky, ovocného sadu a vinice, Zriaďť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník, Organizovanie spoločných poľovačiek, Kempingy, Výkon poľovníckeho práva - zber vajec pernatej zveri, Výkon poľovníckeho práva - chov zveri, Výkon poľovníckeho práva - lov zveri, Rodinné domy

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba pieskov - do 100 m, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale - do 50 m, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých - do 200 m, Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m, Skládky odpadu - do 500 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórie Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórie Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Diaľnice - do 200 m (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU029>).

Zakázané činnosti v celom CHVÚ:

- odstraňovanie a poškodzovanie hniezdnych stromov sokola červenonohého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vykonávanie akejkoľvek hospodárskej činnosti v okruhu 150 metrov od hniezda dropa fúzatého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vjazd a státie s motorovým vozidlom alebo snežným skútrom okrem činností vykonávaných v súvislosti s obhospodarováním pozemku vlastníkom, správcom alebo nájomcom,
- pohyb mimo vyznačeného turistického chodníka, náučného chodníka alebo cyklotrasy okrem činností vykonávaných v súvislosti s obhospodarováním pozemku vlastníkom, správcom alebo nájomcom,
- použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely,
- voľné pústenie psa vrátane poľovníckeho od 1. januára do 30. júna okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitného predpisu,
- umiestnenie stavby,

- aplikovanie pesticídov na dreviny rastúce mimo lesa,
- lov pomocou sokoliarskych dravcov a sov a ich výcvik,
- let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,
- aplikovanie herbicídov od 15. apríla do 30. júna,
- aplikovanie rodenticídov,
- vstupovanie osôb a strojov na trvalé trávne porasty a polia s kultúrou ozimnej pšenice od 20. apríla do 31. mája,
- oplocovanie pozemku,
- púšťanie modelov technických zariadení, najmä modelov lietadiel, a používanie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenia a reprodukovaná hudba.

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 2:

- lov všetkých druhov divých husí a kačíc a umiestnenie poľovného zariadenia.

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 3:

- lov zveri od 1. januára do 30. júna okrem lovu predátorov podľa programu starostlivosti o chránené vtáčie územie (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU029>).

Územia európskeho významu

Názov: Ostrovné lúčky
Kód územia: SKUEV0269
Kraj: BRATISLAVSKÝ KRAJ
Rozloha: 627,58 ha
Správca územia: CHKO Dunajské luhy
Katastrálne územia: Čunovo
Rusovce

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

plocháč červený *Cucujus cinnaberinus*, hlaváč bielooplutvý *Cottus gobio*, kunka červenobruchá *Bombina bombina*, roháč obyčajný *Lucanus cervus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, fuzáč veľký *Cerambyx cerdo*, lopatka dúhová *Rhodeus sericeus amarus*, kolok vretenovitý *Zingel streber*, hrúz Kesslerov *Gobio kessleri*, vážka *Leucorrhinia pectoralis*, hrebenačka vysoká *Gymnocephalus baloni*, hrúz bielooplutvý *Gobio albipinnatus*, mlok dunajský *Triturus dobrogicus*, bobor vodný *Castor fiber*

Navrhované manažmentové opatrenia

Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Usmerňovanie návštevnosti územia

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Hospodársky odber vody, Cesty I. až III. triedy, Účelové komunikácie, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové rozvody elektriny, Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojok), Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Nekryté športové ihriská, Športové areály, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Golfové ihriská, Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás, Budovanie a vyznačenie mototrás, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovaná hudba mimo uzavretých stavieb, Umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je prenosný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu, Zábavné parky, Parky (prímestské, rekreačné a pod.), Bytové domy, Rodinné domy, Hotely a motely, Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok, Všetky penzióny a chaty, Kempingy, Administratívne, správne budovy súvisiace s obhospodávaním pozemkov (napr. lesnícke a pod.), Ostatné budovy pre kultúru a správne budovy nesúvisiace s obhospodávaním pozemkov, Budovy pre veľkoobchod, Budovy pre maloobchod a drobné služby Oplocovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu, Skladovacie plochy všetky, Priemyselné nádrže a silá, Priemyselné budovy a sklady, Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest, Hangáre a depá, Čerpacie stanice, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu, Likvidácia vetrolamov,

protieróznych pásov, bez limitu, Likvidácia remízok, nad 100 m², Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Výrub drevín pri cestných komunikáciách, nad 300 m dĺžky, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcom vodného toku), nad 50 m dĺžky.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny ostatných kategórií, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Ťažba pieskov, Diaľnice, Vzletové dráhy, prístavacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí, Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, Malé vodné elektrárne, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých, Budovanie a vyznačenie mototrasy, Automobilové a motocyklové dráhy (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0269>).

Názov:	Bratislavské luhy
Kód územia:	SKUEV1064
Kraj:	BRATISLAVSKÝ KRAJ
Rozloha:	41,78 ha
Správca územia:	RCOPK Bratislava
Katastrálne územia:	Petržalka Jarovce Rusovce

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 3260 Nižinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion, 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

boleň dravý *Aspius aspius*, bobor vodný *Castor fiber*, hrebenačka vysoká *Gymnocephalus baloni*, lopatka dúhová *Rhodeus sericeus amarus* (20.10.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV1064>).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v m.č.. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán m.č.. Územný plán m.č. je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. M.č. má platnú územnoplánovaciu dokumentáciu v rámci územného plánu hlavného mesta Bratislava. V apríli 2016 schválila MČ územný plán pamiatkovej zóny Bratislava-Rusovce a v čase spracovania PHRSR obstaráva územný plán zóny Rusovce – sever.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v mestskej časti pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v ostatných mestských častiach hlavného mesta Bratislava.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- mobilné zdroje - automobilová doprava na ceste D2, I/2 ako aj na miestnych komunikáciách,
- stabilné zdroje – priemyselná výroba v hlavnom meste Bratislava.

Na území Bratislavského kraja je ovzdušie najviac znečisťované v Bratislave a priľahlých perifériách. Tento stav zmierňujú veterné pomery ovplyvnené svahmi Malých Karpát. Ovzdušie je najviac zaťažované exhalátmi z chemického priemyslu, energetiky a dopravy. Významným druhotným zdrojom znečisťovania ovzdušia je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Z monitorovaných škodlivín sa na vysokej úrovni znečistenia podieľajú oxidy dusíka a kyslíčnik siričitý. Na základe zistených údajov o množstvách vypúšťaných exhalátov z najvýznamnejších zdrojov v oblasti a tiež z meraní dopadov emisií na lesné porasty a pôdu jednak zo zdrojov znečistenia regiónu, ako i transportu emisií z mimoregionálnych zdrojov možno ohraničiť zóny znečistenia (Miklós, I., Izakovičová, Z., a Šúriová N., 1994). Najkritickejšou oblasťou z hľadiska znečistenia ovzdušia regiónu je oblasť Bratislavy, ktorá patrí k najviac zaťaženým oblastiam Slovenska. V produkcii emisií dominantné postavenie má chemická výroba a energetika (teplárne, elektrárne). Na území mesta Bratislavy sa nachádzajú dve významné jadrá znečistenia ovzdušia - Slovnaft (SO₂, NO_x) a Istrochem (CS₂, H₂S, NH₃) Vplyvom geomorfologických pomerov a prevládajúcich západných vetrov je nimi nepriaznivo ovplyvnená priľahlá časť Podunajskej nížiny a Malokarpatské zázemie Bratislavy. V záhorskej časti regiónu k najväčším znečisťovateľom ovzdušia patria závod Kablo Malacky a cementáreň v Rohožníku (ÚPN VÚC Bratislavského kraja, s.116). Nasledujúca tabuľka prezentuje znečistenie na km² v okrese Bratislava V.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Bratislava I-V											
Tuhé emisie	1,31	1,27	1,28	1,16	0,95	0,92	0,9	0,89	0,84	0,76	0,67
Oxid siričitý	33,32	26,85	25,26	32	23,5	22,56	25,18	27,92	20,17	8,8	15,37
Oxid dusíka	14,71	14,31	13,03	12,3	11,04	11,17	11,25	11,21	10,08	8,84	8,64
Oxid uhoľnatý	3,27	3,41	3,05	2,89	2,35	2,23	2,27	2,24	2,36	2,11	1,82
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,63</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,05</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,36</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres jeden z viac znečistených regiónov. Vo väčšej miere je však kvalita ovzdušia v mestskej časti ovplyvnená intenzívnou dopravou na ceste D2 ako aj priemyselnou výrobou v okolitých mestských častiach.

Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého, dusíka a uhoľnatého.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okr. Bratislava I-V											
Tuhé emisie	481,6	467,0	472,0	429,6	350,7	339,0	331,6	326,6	308,8	280,9	271,3
Oxid siričitý	12263,0	9869,0	9285,0	11764,0	8648,1	8302,0	9265,1	10275,8	7422,1	3239,2	5693,0
Oxid dusíka	5414,0	5260,0	4791,0	4521,5	4064,2	4112,0	4141,8	4126,3	3710,3	3252,4	3299,4
Oxid uhoľnatý	1204,3	1254,0	1120,0	1064,9	863,2	821,0	836,9	824,5	868,2	778,2	679,8

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zníženiu kvality ovzdušia prispela zvýšená hybnosť automobilov.

Prízemný ozón

Rast koncentrácií prízemného ozónu súvisí s rastúcou emisiou prekursorov ozónu, ktorými sú VOC, NO_x, CO. Pochádzajú najmä z automobilovej dopravy, energetiky a priemyslu.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA_{eq,p} = 60 dB a v noci LA_{eq,p} = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste I/2, ktorá prechádza cez m.č.. Hluk z automobilovej dopravy zrejme nepresahuje v obytnej zástavbe m.č. Bratislava-Rusovce povolených 50 dB(A).

Radónové riziko

Územie Bratislavy bolo na základe radónového prieskumu rozčlenené do 3 kategórií: nízke radónové riziko - 56,7% plochy, stredné radónové riziko - 37,6% plochy, vysoké radónové riziko - 5,7% plochy. Plochy s vysokým radónovým rizikom sú podľa odvodennej mapy radónového rizika najmä v lokalitách: Devínska Nová Ves - Kolónia, sever Dúbravky, malé plochy medzi Dúbravkou a Záhorskou Bystricou, menšie plochy v MČ Rača, Vajnory, ojedinelé malé plochy v MČ Devín, Rusovce, Petržalka (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.277).

Seizmicita

Skúmané územie podľa „Mapy seizmických oblastí“ (STN 73 0036) patrí do pásma v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 6o stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64 (Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008, s.3).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva miestnej časti na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Bratislavského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Bratislavského kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať m. časťou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH m. časti Dúbravka na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v %

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Separ. zbierané zložky kom. odp.	5,5	5,4	9,3	7,2	9,1	9,0	8,7	8,7	9,6	11,4	12,1
Separ. z toho: nebezp. odpad	0,0	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3
Odpady zo záhrad a parkov	3,3	3,1	6,3	4,0	5,5	9,2	8,1	7,6	6,0	5,3	7,0
Iné komunálne odpady	87,6	87,6	79,7	83,6	79,2	76,6	78,5	78,9	79,7	77,2	75,8
Drobné stavebné odpady	3,6	3,9	4,7	5,3	6,3	5,3	4,6	4,8	4,7	6,2	5,1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistické relatívne ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	391,26	389,03	433,40	412,94	444,09	462,28	434,14	444,66	445,38	424,25	426,36

Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	190,02	216,18	17,97	37,63	241,45	253,61	251,33	256,51	290,41	268,79	278,33
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	201,25	172,85	379,34	370,40	192,52	192,40	161,67	186,61	153,37	153,47	138,32
% zhodnoc. kom. odpadu	48,57	55,57	4,15	9,11	54,37	54,86	57,89	57,69	65,20	63,36	65,28
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	11,74	8,01	8,06	7,80	1,02	1,72	0,92	1,42	1,66	6,84	2,55
% zhodn. kom. odp. ako druhot. s.	4,84	2,83	78,22	30,44	8,56	14,34	13,91	13,79	9,99	9,20	11,74

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov mestskej časti na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťažosti miestneho rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Znečisťovanie a erózia pôdy je v regióne výrazne negatívnym javom. Kolektívizácia a intenzifikácia poľnohospodárstva spojená s plošným, trvalým zamorovaním veľkej časti povrchu územia škodlivými imisiami vytvorili situáciu, keď takmer všetky lužné lesy a poľnohospodársku pôdu regiónu je treba považovať za ohrozenú.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita podzemných vôd je sledovaná v rozsahu uvedenom v norme pre pitnú vodu STN 75 7111 okrem mikrobiologických, biologických a rádiologických ukazovateľov. Kvalita podzemných vôd v oblasti Bratislavy je systematicky sledovaná v 34 objektoch. Medzi najčastejšie prekračované ukazovatele v porovnaní s medznými hodnotami uvedenými v norme pre pitnú vodu STN 75 7111 patria celkové železo a mangán. Zvýšený obsah uvedených ukazovateľov má prírodný pôvod súvisiaci s nepriaznivými oxidačno-redukčnými podmienkami prostredia. V oblasti Bratislavy naďalej pretrvávajú problémy znečistenia podzemných vôd celkovým železom a mangánom, dusičnanmi, dusitanmi, síranmi a chloridmi. Viacnásobne boli prekročené koncentrácie niklu a tiež kadmia a ortuti. K opakovanému prekročeniu dochádza aj v prípade chemickej spotreby kyslíka manganistanom a naďalej pretrvávajú problémy so znečistením NEL-UV. Zo špecifických organických látok boli namerané prekročené limitné hodnoty vzhľadom k STN 75 7111 1,2-dichlórbenzénu, 1,3-dichlórbenzénu, 1,1-dichlóreténu a 1,1,2,2-tetrachlóreténu. Tento stav súvisí s koncentráciou chemického a petrochemického priemyslu v tomto regióne a taktiež hustým osídlením. Hlavnými znečisťovateľmi podzemných vôd sú priemyselné podniky (Istrochem, Slovnaft, Matador), doprava (infiltrácie znečistenej vody z komunikácií), skládky a staré environmentálne záťaž, kanalizácia (netesnosti, havárie) a zrážková voda (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.265).

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v m.č. Bratislava-Rusovce k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v m.č. Bratislava-Rusovce (rok 2011 – SODB 2011)

	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
m.č. Bratislava-Rusovce	2845	1465	435	324	2086

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v m.č. celkovo 2845 obyvateľov, pričom žien bolo 1465. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 2086 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva m.č. Bratislava-Rusovce podľa vierovyznania v roku 2011. M.č. je podľa kritéria vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (49,83 %). Celkovo 22,91 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícke	1629	49,83	
Bez vyznania	749	22,91	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	127	3,88	
Gréckokatolícke	31	0,95	
Evanjelická cirkev metodistická	12	0,37	
Ostatné	20	0,61	
Kresťanské zbory	1	0,03	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	10	0,31	
Cirkev bratská	7	0,21	
Ústr. zväz židovských náboženských obcí	7	0,21	
Apoštolská cirkev	4	0,12	
Bratská jednota baptistov	3	0,09	
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	2	0,06	
Reformovaná kresťanská cirkev	20	0,61	
Cirkev československo husitská	1	0,03	
Nezistené	206	19,78	

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 19,78 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho, evanjelického vierovyznania a iných.

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 72,81 %. V menšej miere je zastúpená maďarská národnosť (8,69 %), česká, poľská a nemecká národnosť a iné. Rómska, ruská a moravská národnosť bola zastúpená po 1 obyvateľovi. S nezistenou národnosťou je v m.č. 2,36 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	2380	72,81	
Nezistená	77	2,36	
Poľská	6	0,18	
Nemecká	18	0,55	
Česká	18	0,55	
Ostatné	23	0,70	
Ukrajinská	7	0,21	
Maďarská	284	8,69	
Rusínska	4	0,12	
Srbská	4	0,12	
Bulharská	3	0,09	
Židovská	2	0,06	
Moravská	1	0,03	
Ruská	1	0,03	
Rómska	1	0,03	

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci

sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade m.č. Bratislava-Rusovce bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov. Nárast bol spôsobený hlavne v dôsledku migrácie obyvateľov iných Bratislavských častí.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

M.č. Br. - Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Br.-Rusovce 1.1.	2048	2093	2163	2287	2422	2559	2669	2767	2891	3027	3269
Br.-Rusovce 30.6.	2064	2133	2197	2358	2493	2615	2694	2829	2959	3148	3374
Br.-Rusovce 31.12.	2093	2163	2287	2422	2559	2669	2751	2891	3027	3269	3479
muži	1017	1044	1080	1159	1222	1285	1337	1374	1428	1517	1628
ženy	1047	1089	1117	1199	1271	1330	1357	1455	1531	1632	1747
Index	-	1,033	1,057	1,059	1,057	1,043	1,031	1,051	1,047	1,080	1,064
Priemer Ix											1,052

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 66,22 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,052, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 5,2 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov značne nerovnomerný. V roku 2005 bol zaznamenaný nárast o 70 obyvateľov a nasledujúci rok 2006 bol zaznamenaný nárast o 124 obyvateľov. K najvyššiemu nárastu došlo v rokoch 2013 a 2014. intenzívnejší nárast bol zaznamenaný v prípade žien.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v m.č. Bratislava-Rusovce.

Prirodzený prírastok

M.č. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HMPP	2,18	3,08	2,91	4,06	4,12	5,78	5,39	7,29	6,63	5,95	6,32
prirodzený prírastok	3	2	-2	-10	5	22	6	8	3	18	14
hrubá miera pr. prír.	1,45	0,94	-0,91	-4,24	2,01	8,41	2,23	2,83	1,01	5,72	4,15

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v m.č. počet zomrelých obyvateľov takmer v každom roku, okrem roku 2006 a 2007. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2009. K poklesu došlo len v spomínanom roku 2006 a 2007.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za m.č. Bratislava-Rusovce. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný rastúci trend. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2011, kedy hrubá miera dosiahla 13,84. Do roku 2014 klesol tento počet na 13,64. V súčasnosti je v m.č. vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v m.č. ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve po roku 2009, kedy sa začali naplno prejavovať následky. Od roku 2012 ale došlo k výraznému poklesu. V roku 2014 bolo v m.č. 40 živonarodených detí.

Počet živonarodených

M.č. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	7,9	8,89	9,12	9,99	10,58	11,58	12,01	13,84	12,96	12,81	13,64
narodení	30	20	21	15	26	34	25	32	22	37	40
živonarodení	30	20	21	15	25	34	25	32	22	37	40
hrubá miera živorod.	14,53	9,38	9,56	6,36	10,03	13	9,28	11,31	7,43	11,75	11,86

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje mierny nárast. V m.č. nie je možné identifikovať trend. Najviac potratov bolo evidovaných v roku 2007 a 2009.

Počet potratov

M.č. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	4,47	4,34	4,06	3,78	3,75	3,96	3,78	3,59	4	3,75	4,16
potratovosť	4	6	6	12	6	13	9	9	6	8	11
hrubá miera potratovosti	1,94	2,81	2,73	5,09	2,41	4,97	3,34	3,18	2,03	2,54	3,26

index potratovosti	13,33	30	28,57	80	23,08	38,24	36	28,13	27,27	21,62	27,5
ukončené tehotenstvá	34	26	27	27	32	47	34	41	28	45	51
hrubá miera uk. tehot.	16,47	12,19	12,29	11,45	12,84	17,97	12,62	14,49	9,46	14,29	15,12

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný rastúci trend. Počet kolíše okolo 6,32 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2014. V prípade m.č. Bratislava-Rusovce sa počet zomretých vyvíja náhodne. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 13,08 zomretých na 1000 obyvateľov, do roku 2014 klesol ich počet na 7,71. Najviac zomretých bolo evidovaných v roku 2004 a 2014. Väčší počet obyvateľov umrelo aj v rokoch 2007 a 2011.

Počet zomretých											
M.č. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	5,72	5,81	6,21	5,93	6,46	5,79	6,62	6,55	6,33	6,86	7,31
zomretí	27	18	23	25	20	12	19	24	19	19	26
hrubá miera úmrtnosti	13,08	8,44	10,47	10,6	8,02	4,59	7,05	8,48	6,42	6,04	7,71

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje v mestskej časti pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v m.č. pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok v okrese negatívny trend. V m.č. nebolo v sledovanom období zaznamenané negatívne saldo. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2013 a 2014 a to 224 a 196 obyvateľov.

Saldo sťahovania											
M.č. Br. - Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	-3,92	-5,35	-7,52	-8,5	-7	-7,37	-10,32	-8,48	-6,84	-6,88	-6,5
migračné saldo	42	68	126	145	132	88	76	116	133	224	196
hr. miera migr. salda	20,35	31,88	57,35	61,49	52,95	33,65	28,21	41	44,95	71,16	58,09

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za m.č. Bratislava-Rusovce. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia miestnej časti. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR (väčšinou Rakúsko).

Migrácia obyvateľstva											
M.č. Br. - Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	72	92	156	186	162	111	118	168	174	254	246
vystáňovaní	30	24	30	41	30	23	42	52	41	30	50

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2007 a v roku 2011. V roku 2014 počet vystáňovaných stúpol na hodnotu 50. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2013 kedy sa do m.č. prisťahovalo celkovo 254 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za m.č.. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období vždy zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
M.č. Br. - Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	-1,74	-2,26	-4,61	-4,43	-2,88	-1,58	-4,93	-1,19	-0,21	-0,93	-0,18
celkový prírastok	45	70	124	135	137	110	82	124	136	242	210

hrubá miera celk. pr. 21,8 32,82 56,44 57,25 54,95 42,07 30,44 43,83 45,96 76,87 62,24
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Celkový prírastok v m.č. vykazuje nerovnomerný, ale pozitívny trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2013, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 242. V žiadnom roku nebol zaznamenaný úbytok.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v m.č. Bratislava-Rusovce. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 5,59. Do roku 2014 stúpol počet na 7,33.

Počet sobášov

M.č. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	5,59	5,47	5,31	5,97	6,64	6,17	6,86	6,75	7,12	6,93	7,33
sobášnosť	15	12	21	26	28	36	8	25	15	12	26
hrubá miera sobášnosti	7,27	5,63	9,56	11,03	11,23	13,77	2,97	8,84	5,07	3,81	7,71

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v m.č. vyššia aj nižšia ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v m.č. evidovaný v roku 2009. V prípade rozvodovosti boli hodnoty takmer počas celého obdobia pod úrovňou okresu. K najvyššiemu počtu došlo v roku 2013. Vo všeobecnosti však možno povedať, že uvedené štatistiky sú počas väčšiny rokov sledovaného obdobia pod okresnou úrovňou.

Počet rozvodov

M.č. Br. - Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Bratislava 5 HM	3,46	3,32	3,25	2,55	3,03	2,73	2,95	2,42	2,59	2,29	1,86
rozvodovosť	2	0	0	1	3	0	0	2	3	9	4
hrubá miera roz.	0,97	0	0	0,42	1,2	0	0	0,71	1,01	2,86	1,19
index rozvodovosti	13,33	0	0	3,85	10,71	0	0	8	20	75	15,38

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v m.č. je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v m.č. k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 80,76 a do roku 2014 stúpila na hodnotu 132,01.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

M.č. Br. - Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. Bratislava 5	1267,85	1266,29	1263,19	1256,69	1250,89	1248,04	1246,92	1180,56	1179,69	1179,02	1178,37
M.č. Br. - Rusovce	80,76	83,46	85,96	92,26	97,54	102,32	105,41	110,69	115,77	123,17	132,01

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Veková štruktúra obyvateľstva m.č.

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

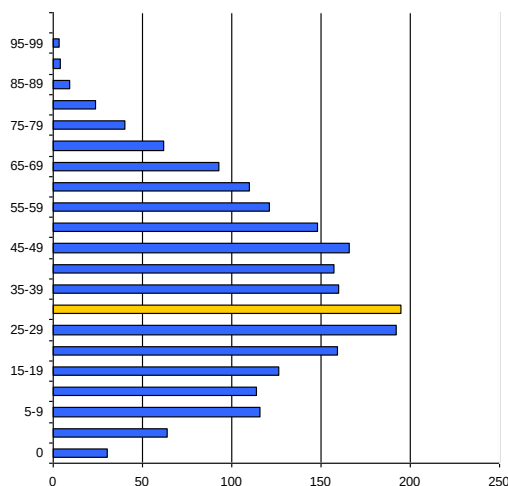
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	2093	2163	2287	2422	2559	2669	2751	2891	3027	3269	3479
0	30	20	22	16	27	34	24	33	26	38	41
1-4	64	83	87	106	115	107	120	105	135	169	200
5-9	116	113	111	114	118	127	138	164	174	193	213
10-14	114	108	121	125	136	148	146	141	143	151	170
15-19	126	138	138	142	138	146	142	151	149	151	155
20-24	159	164	167	168	175	155	163	179	174	176	185

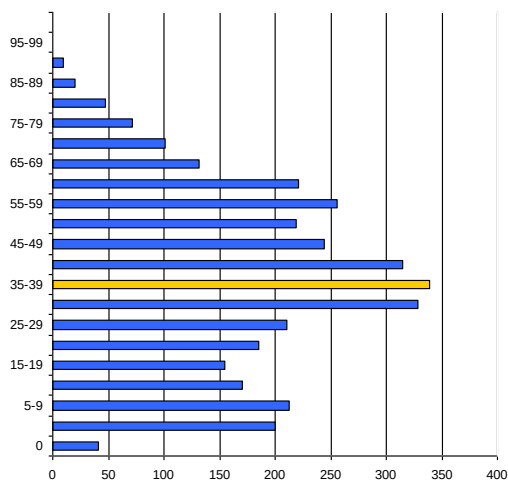
25-29	192	178	196	205	218	223	219	193	198	220	210
30-34	195	202	220	225	236	242	242	250	265	294	328
35-39	160	181	197	223	251	262	274	270	287	319	339
40-44	157	161	168	178	191	207	223	253	261	299	315
45-49	166	170	180	201	181	196	198	197	209	219	244
50-54	148	166	180	197	225	223	225	227	231	216	219
55-59	121	129	139	144	164	179	200	229	237	257	256
60-64	110	105	109	115	115	130	140	170	176	198	221
65-69	93	92	96	99	104	112	110	106	122	118	132
70-74	62	72	72	71	69	77	81	95	99	108	101
75-79	40	39	42	49	52	53	59	70	71	64	72
80-84	24	27	30	28	29	31	26	29	37	47	47
85-89	9	10	8	11	12	14	17	24	24	22	20
90-94	4	3	3	3	1	2	3	4	7	8	9
95-99	3	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2004

2014

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 30 až 64. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v m.č. Bratislava-Rusovce. Výrazný nárast bol spôsobený migráciou z iných mestských častí hlavného mesta.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 4362.

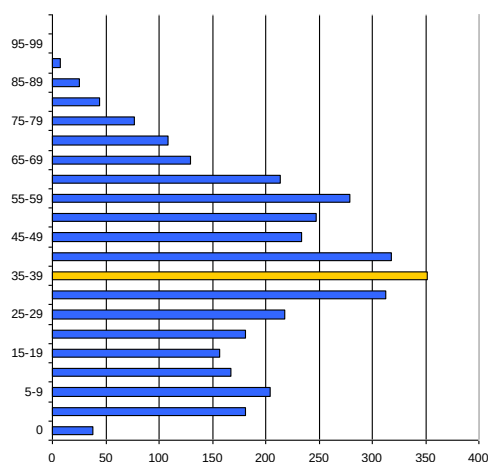
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	3494	3581	3664	3750	3844	3927	4014	4101	4188	4275	4362
0	38	39	41	42	44	45	47	48	50	51	53
1-4	181	187	192	195	201	206	210	215	220	225	229
5-9	204	209	215	226	238	244	252	261	269	277	286
10-14	167	172	177	182	188	193	198	203	208	213	218
15-19	157	159	162	164	166	168	171	173	175	178	180
20-24	181	183	185	187	189	190	192	194	196	198	200
25-29	218	220	222	224	227	229	231	233	235	238	240
30-34	312	319	324	330	336	342	348	354	359	365	371
35-39	351	359	361	367	376	380	386	392	397	403	409
40-44	318	325	334	340	347	355	362	370	377	384	392
45-49	234	240	246	252	258	265	271	277	283	289	296
50-54	247	254	261	268	275	282	289	296	303	310	317
55-59	279	286	295	302	310	318	326	334	341	349	357

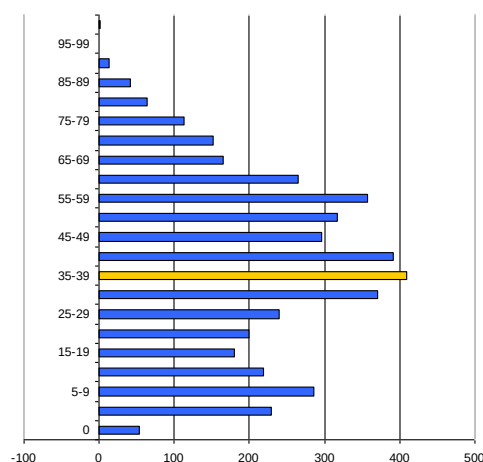

60-64	213	219	224	229	234	239	244	250	255	260	265
65-69	129	133	137	140	144	147	151	155	158	162	165
70-74	109	113	117	122	126	130	135	139	144	148	152
75-79	77	81	84	88	92	95	99	102	106	110	113
80-84	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64
85-89	25	27	29	30	32	34	35	37	39	40	42
90-94	8	8	9	9	10	10	11	11	12	13	13
95-99	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2015

2025

Ďalšie demografické charakteristiky

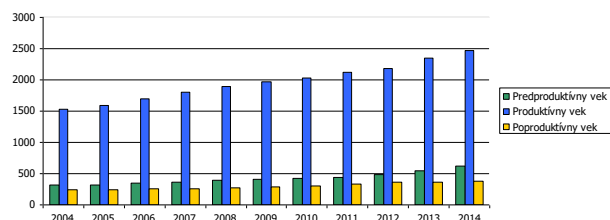
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 62,97 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný výraznejší nárast o 92,59 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 61,14 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	324	324	341	361	396	416	428	443	478	551	624
Produktívny vek	1534	1594	1694	1798	1894	1963	2026	2119	2187	2349	2472
Poproduktívny vek	235	245	252	263	269	290	297	329	362	369	383

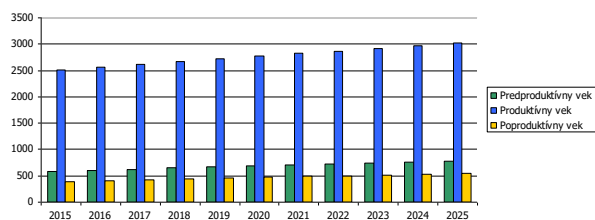
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine predproduktívneho, poproduktívneho aj produktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v každej vekovej skupine.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	590	607	625	646	670	687	707	727	746	766	786
Produktívny vek	2510	2564	2614	2663	2718	2768	2820	2871	2923	2974	3026
Poproduktívny vek	394	409	425	441	456	472	488	503	519	535	551

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	126	155	29
20-24	159	185	26
25-29	192	210	18
30-34	195	328	133
35-39	160	339	179
40-44	157	315	158
45-49	166	244	78
50-54	148	219	71
55-59	121	256	135
60-64	110	221	111

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s údajmi za rok 2004, nedošlo k zníženiu počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva v žiadnej vekovej skupine. Možno predpokladať, že trend vo vývoji počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude pokračovať aj v súčasnom decéniu. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo m.č. až 1333 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 213 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
m.č. Bratislava-Rusovce	1525	1333	36	213	1188	979

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 72,81 %. V menšej miere je zastúpená maďarská národnosť (8,69 %), česká, poľská a nemecká národnosť a iné. Rómska, ruská a moravská národnosť bola zastúpená po 1 obyvateľovi. S nezistenou národnosťou je v m.č. 2,36 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	2380	72,81
Nezistená	77	2,36
Poľská	6	0,18
Nemecká	18	0,55
Česká	18	0,55
Ostatné	23	0,70
Ukrajinská	7	0,21
Maďarská	284	8,69
Rusínska	4	0,12
Srbská	4	0,12
Bulharská	3	0,09
Židovská	2	0,06
Moravská	1	0,03
Ruská	1	0,03
Rómska	1	0,03

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V m.č. Bratislava-Rusovce majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (18,29 %) a s úplným stredným odborným vzdelaním – 14,47 %. Obyvatelia bez školského vzdelania boli zastúpení v počte 13,31 %. Obyvatelia bez vzdelania pripadali hlavne na školopovinné deti a deti predškolského veku. Obyvatelia so základným vzdelaním tvorili skupinu s počtom 11,01 osôb a obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním III. stupňa tvorili 2,11 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov m.č. v roku 2012

Vek	abs.	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	473	14,47
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	598	18,29
bez školského vzdelania	435	13,31
učňovské (bez maturity)	279	8,53
základné	360	11,01
stredné odborné (bez maturity)	223	6,82
úplné stredné všeobecné	146	4,47
nezistené	36	1,10
úplné stredné učňovské (s maturitou)	85	2,60
vysokoškolské bakalárske	77	2,36
vyššie odborné vzdelanie	64	1,96
doktorandské	69	2,11

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2015

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra pozitívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v m.č. ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90. tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza ovplyvnila

nezamestnanosť v celej SR. Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend aj keď v Bratislavskom regióne v menšej miere ako v ostatných regiónoch.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v m.č.. V roku 2014 bolo v m.č. evidovaných 109 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v m.č. dosiahla hodnotu 4,4 %.

Nezamestnaní v m.č.											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bratislava-Rusovce	27	30	21	24	20	46	40	75	102	114	109
z toho ženy	13	16	10	15	11	22	19	39	43	56	51
Produktívny vek	1534	1594	1694	1798	1894	1963	2026	2119	2187	2349	2472
Miera nezamestnanosti	1,8	1,9	1,2	1,3	1,1	2,3	2,0	3,5	4,7	4,9	4,4

Zdroj: ŠÚSR, 2004-2014, DataCubes

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Bratislavský kraj	3,39	2,60	2,29	1,98	2,27	4,36	4,63	5,41	5,72	6,17	6,13
Okres Bratislava 5	3,29	2,35	2,11	1,73	2,06	3,84	3,98	4,98	4,93	5,70	5,30
Muži	3,05	2,48	1,90	1,65	2,01	4,18	4,09	4,83	5,06	5,65	4,97
Ženy	3,54	2,21	2,33	1,80	2,11	3,51	3,88	5,13	4,82	5,75	5,64

Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas polovice obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 5,64 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2013 (5,75 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 25 - 34 a rizikóvu skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel pomaly narastá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 35 do 49 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 27,22 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Bratislava 5	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	20,67	18,93	18,55	15,44	11,42	11,90	9,75	8,83	11,80	10,82	9,27
25-34	17,07	20,89	21,70	26,74	33,02	37,13	36,96	35,73	35,79	33,28	32,28
35-49	33,14	30,00	25,68	22,13	21,54	20,23	20,12	22,29	21,51	24,66	27,22
50 a viac	29,12	30,19	34,07	35,70	34,02	30,73	33,18	33,15	30,90	31,24	31,23

Zdroj: ŠÚSR, 2004-2014, DataCubes

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Najviac obyvateľov bolo evidovaných v skupine nad 24 mesiacov. Pomerne veľké skupiny tvorili aj nezamestnaní v skupine do 3 mesiacov a od 13 do 24 mesiacov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	13,7	13,5	25,7	23,4	17,7	11,7	11,0	12,0	8,9	9,3	7,5
Nižšie stredné	26,7	27,5	28,5	28,4	25,0	33,7	29,7	23,0	22,6	22,0	20,0
Úplné stredné	50,0	42,1	34,0	34,8	46,0	44,8	38,8	45,5	51,6	46,7	47,0
Vysokoškolské	9,3	16,4	11,8	13,5	11,3	10,4	20,6	19,9	16,8	22,0	26,0

Zdroj: ŠÚSR, 2004-2014, DataCubes

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 7,5 %. Ich podiel do roku 2014 výrazne klesol.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti m.č. spolupracuje s ÚPSVaR v Bratislave 5, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. M.č. spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj mestskou časťou samotnou. M.č. v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Najširšia ponuka pracovných príležitostí je orientovaná na hospodársku základňu hlavného mesta Bratislava. V súčasnosti v rozhodujúcej miere ovplyvňujú trh práce v m.č. veľké ale aj malé a stredné podnikateľské subjekty a živnostníci, ktorí sú zameraní na všetky činnosti hospodárstva, či už vo výrobe priemyselnej, stavebníctve, obchodovaní, v službách. Významným vývojovo novým zdrojom pracovných príležitostí sa predpokladá sektor obchodu a služieb. Vzhľadom na veľkosť m.č. je pracovný trh obmedzený. V mestskej časti sa nenachádza žiadna priemyselná výrobná prevádzka. Mestská časť plní hlavne úlohu bývania a nie výroby.

Štruktúra zamestnancov podľa						
Ok. Bratislava V	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pol'nohospodárstvo, lesníctvo ..	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
Priemysel spolu	13,6	12,9	13,3	13,7	14,0	14,2
Ťažba a dobývanie	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2
Priemyselná výroba	11,2	10,8	11,4	12,0	12,2	12,4
Dodávka elektriny, plynu, pary....	1,4	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9
Dodávka vody; čistenie a odvod ...	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7
Stavebníctvo	3,8	3,7	3,8	3,9	3,9	3,6
Veľkoobchod a maloobchod; oprava ...	14,9	13,8	16,2	16,9	17,0	17,6
Doprava a skladovanie	8,5	8,6	7,3	8,1	8,5	8,1
Ubytovacie a stravovacie služby	1,5	1,8	2,3	2,3	2,3	2,1
Informácie a komunikácia	7,3	6,9	6,7	6,9	7,1	6,6
Finančné a poisťovacie činnosti	7,5	5,9	5,7	5,9	5,7	5,7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1,2	0,8	1,9	2,0	1,7	1,8
Odborné, vedecké a technické činnosti	7,1	7,6	10,4	9,6	9,8	9,9
Administratívne a podporné služby	4,3	4,5	4,8	5,1	6,0	5,3
Verejná správa a obrana; povinné ...	12,4	13,5	10,5	9,0	8,3	8,4
Vzdelávanie	6,1	8,9	7,7	7,3	6,6	6,8
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6,6	6,0	5,6	5,4	5,5	5,7
Umenie, zábava a rekreácia	2,6	2,8	1,8	1,8	1,8	2,1
Ostatné činnosti	1,8	1,5	1,3	1,5	1,3	1,4

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Pracovné príležitosti v m.č. sú prevažne vo verejnom sektore, doprave a komerčných službách, ktoré sa po reštrukturalizácii budú rozmáhať.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo m.č. až 1333 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 213 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
m.č. Bratislava-Rusovce	1525	1333	36	213	1188	979

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Celkový podiel dochádzajúcich za prácou činil na celkovom počte ekonomicky činného obyvateľstva 87,40 %.

2.8. BÝVANIE

M.č. má charakter plošného sídla uličného charakteru, v zásade s pravouhlým systémom ulíc. Priestorové pôsobenie m.č. je kompaktné, organicky zasadené do krajinného prostredia. V roku 2011 bolo v m.č. evidovaných 810 domov.

Obývané byty a domy (2011)

	spolu	byty v rodinnom dome	domy
m.č. Bratislava-Rusovce	977	798	810

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z iných dôvodov – 73 bytov, z dôvodu zmeny vlastníctva (16 b.j.) a z dôvodu nespôsobilosti na bývanie a to 12 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
16	5	12	73	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (698). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 49 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 159 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. rodin. domoch	miestne byty	družstevné byty	iné
159	698	36	1	49

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v m.č. Bratislava-Rusovce disponuje plochou od 81 do 122 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 355.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
RD	3	61	371	354
BD	10	95	42	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v m.č. najviac zastúpené byty s 3 a 5+ obytnými miestnosťami. Treťou najväčšou skupinou sú 3 izbové byty. Byty so 3 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 357.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
23	71	357	193	311

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 703 bytov RD a 143 BD v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 18 domácností. Bez vodovodu bol 1 byt.

Byty podľa zásobovania vodou RD							
v byte - spoločný zdroj		v byte - vlastný zdroj		mimo bytu		bez vodovodu	
703		17		2		0	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011							
Byty podľa zásobovania vodou BD							
v byte - spoločný zdroj		v byte - vlastný zdroj		mimo bytu		bez vodovodu	
143		1		0		1	
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011							

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 503 bytov RD a 69 BD, a pevnou linkou disponovalo 456 bytov RD a 71 bytov v BD. Mobilným telefónom bolo vybavených 743 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v m.č. RD									
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia						
mobilitný telefón	626	PC/notebook	509	osobné auto	517	na pevnú tel. linku	456	na internet	503
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011									
Vybavenosť bytov a domácností v m.č. BD									
podľa vybavenosti domácností				podľa pripojenia					
mobilitný telefón	117	PC/notebook	69	osobné auto	61	na pevnú tel. linku	71	na internet	69
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011									

Najviac bytov v m.č. Bratislava-Rusovce je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (522). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 253 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia		
61	522	253	3		
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011					

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 780 a pevným palivom – 22 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívalo 36 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
780	36	0	22	11		6
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011						

Základným zámerom m.č. v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V m.č. sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 výrazne stúpol ich počet na 232 osôb. Slobodné povolania boli zastúpené v počte 14.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	212	231	242	259	271	271	279	263	263	254	250
Živnostníci	200	221	232	249	261	259	268	252	250	239	232
Slobodné povolania	9	6	6	6	5	7	6	6	9	11	14
Samost. hosp. roľníci	3	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Celkovo je v m.č. činných 340 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 266 ziskových a 74 neziskových subjektov.

Právnické osoby v m.č.											
o. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	74	92	104	122	154	171	202	229	257	290	340
Práv. osoby ziskové	41	53	62	75	103	118	145	172	195	226	266
Práv. osoby neziskové	33	39	42	47	51	53	57	57	62	64	74

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom m.č. a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Bratislava-Rusovce, ktorá je začlenená do okresu Bratislava 5, kraj Bratislavský. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 1804,4 ha, z čoho orná pôda zaberá 1730,9 ha. Najväčšie zastúpenie má orná pôda. Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa mierne znižuje. Podiel na celkovej výmere má pol'nohospodárska pôda 70,6 %.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v m.č. Bratislava-Rusovce											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	71,4	71,2	71,2	71,2	70,9	70,8	70,7	70,7	70,7	70,6	70,6
Pol'nohosp. pôda - spolu	1 823,7	1 820,9	1 819,8	1 819,3	1 813,3	1 808,6	1 806,9	1 805,9	1 805,8	1 805,0	1 804,4
- orná pôda	1 749,2	1 746,0	1 744,5	1 743,8	1 739,4	1 734,8	1 733,2	1 732,2	1 731,7	1 731,3	1 730,9
- vinice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- záhrada	38,3	38,6	39,0	39,3	39,3	39,2	39,1	39,2	39,5	39,4	39,3
- trvalý trávny porast	36,3	36,3	36,3	36,3	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,2	34,2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Komerčné služby

Vzhľadom na veľkosť MČ je na jej území pomerne rozvinutá sieť maloobchodov, ktorá v konkurencii dosiahla slušné proporciálne rozloženie. Postupne sa zlepšila kultúra predaja, skladovacích priestorov, ale aj služieb. Dôležitým prvkom je však solventnosť zákazníka, ktorá sa priblížila k hranici 100 % zamestnanosti. Súčasný stav vnútorného obchodu: AGF Invest, Záhradníctvo Klívia, Autoservis a pneuservis Jurík, Autoservis Mittendorfer, Pneuservis Dušan Šefčík, Autoumývareň TUKY, PNS, Bistro Pod gaštanmi, Cafe bar, Cestovná kancelária RAFTOVANIE, Hotel/Wellness/Bowling/reštaurácia šport Ponteio, Penzión Pri kaštieli, Cukráreň Melrose, Aréna, Chovateľské potreby, Divadlo SLUK, TERNO potraviny, Reštaurácia Antica Toscana, Pizzarium, Reštaurácia Gatto Matto, Reštaurácia Biela pec, Reštaurácia Yenkee Pub, Reštaurácia Stodola, Kadernický salón A. Keszeiová - Venuša, Poľovnícke a rybárske potreby, Potraviny PePi - Melrose Market, Kadernický salón Silvia, Kaderníctvo-solárium

Melrose, Kaviareň - cukráreň HEAVEN, Roman Mont - parkety, dvere, Kvetinárstvo Margarétka, lekáreň Pharmex, lekáreň Melrose, Slovenská pošta, Štúdio krásy LUWE, Toro Sushi Lounghe - rýchle občerstvenie, Rusovská reštaurácia, Ovocie - zelenina pri zdravotnom stredisku, Rusovský penzión, Veselý vláčik - súkromne vzdelávacie centrum, Preprava HUGO, Kvetinová pohotovosť.

Finančníctvo

Finančné služby v MČ zabezpečuje poštový úrad cez Poštovú banku a. s.. Ostatné finančné služby v iných bankách sú dostupné v meste Bratislava. Poist'ovacie služby nie sú v MČ zabezpečené. Tieto služby zabezpečujú pobočky viacerých poisťovní v meste Bratislava.

Podniky samosprávy

Ruseko, miestny podnik, je príspevková organizácia zriadená mestskou časťou Bratislava-Rusovce. V súčasnosti má desať pracovníkov. Hlavnou náplňou miestneho podniku sú verejno-prospešné práce, udržiavanie čistoty v MČ, údržba verejnej zelene, prevádzkovanie stojiska kontajnerov a iné (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/ruseko/>).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na m.č. a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V m.č. sa nachádza materská škola a základná škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v m.č. zabezpečuje Materská škola Bratislava-Rusovce. Materská škola v Rusovciach, je škola s dlhoročnou tradíciou. Kvalitou výchovno-vzdelávacej práce, ako aj množstvom zaujímavých aktivít sa za roky pôsobenia dostala do povedomia verejnosti v Rusovciach.

Materská škola je umiestnená v účelovej jednoposchodovej budove, s dvorom, s dostatočným množstvom zelene a priestrannou trávnatou plochou. Areál dopĺňajú pieskoviská s detskými preliezačkami. Celodennou výchovou a vzdelávaním poskytuje predprimárne vzdelávanie deťom vo veku od 2 do 6 rokov, ako aj deťom s odloženou školskou dochádzkou. V zmysle zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní podporuje osobný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Ciele materskej školy sú prispôbené požiadavkám a potrebám detí, rodičovskej verejnosti a spoločnosti (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/skolstvo/matrska-skola/>).

Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola je rozdelená do 5 tried v ktorých vyučuje 10 učiteliek. V roku 2014 bolo evidovaných v materskej škole 119 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2004 do roku 2014.

Materská škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	67	64	66	65	80	86	86	89	94	96	119
MŠ - štátne - triedy	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	5
MŠ - štátne - učiteľia	6	6	6	6	8	8	8	8	8	8	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Základné školstvo

V MČ Bratislava-Rusovce sa nachádza plnoorganizovaná základná škola, ktorej zriaďovateľom je MČ. ZŠ je spojená s MŠ, tvoria jeden celok s právnou subjektivitou.

Materská škola je umiestnená v jednoposchodovej budove. Na dvore je dostatočné množstvo zelene, primeraná trávnatá plocha, spevnené terasy a chodníky. Areál materskej školy sa priebežne dopĺňa o herné prvky, ktoré sú dôležitou súčasťou pri plnení cieľov zo ŠkVP. Areál dopĺňajú pieskoviská s detskými preliezačkami. Na poschodí sú 3 triedy s príslušenstvom, hygienické zariadenia, kabinety, sklad bielizne. Na prízemí je vstupná hala, 2 triedy s príslušenstvom, hygienické zariadenia, kancelária, šatňa zamestnancov, výdajňa stravy, jedáleň, kabinety, sklady. Budova je chránená centrálnym signalizačným zariadením. Súčasťou materiálno-technického vybavenia materskej školy je detská a odborná literatúra, učebné a didaktické pomôcky, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, výpočtová technika, hračky, nábytok pre deti (stoly, stoličky a zariadenie triedy, ležadlá), ktorý rešpektuje antropometrické požiadavky. Didaktické pomôcky sú priebežne dopĺňané podľa finančných možností materskej školy. Dôležité je aj dostatočné vybavenie spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické, pracovné činnosti, ktoré je dobrým východiskom pre kvalitné plnenie školského vzdelávacieho programu, nápomocní v tejto oblasti boli prevažne zákonní zástupcovia detí navštevujúcich materskú školu. Vykurovanie materskej školy zabezpečuje vlastná kotelňa umiestnená priamo v budove MŠ, zásobovanie pitnou vodou je z mestského vodovodu, teplá voda sa zabezpečuje prostredníctvom bojlerov na ohrev teplej vody, ktoré sú umiestnené priamo v budove MŠ (SVVČ, 2014, s.13-14).

V školskom roku 2014 bolo v škole evidovaných 269 žiakov v 13 triedach. V škole pracovalo 21 pedagogických zamestnancov.

Základná škola	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	207	201	192	191	199	213	219	237	250	258	269
ZŠ - štátne - triedy	10	9	9	10	12	10	12	12	11	12	13
ZŠ - štátne - učitelia	14	15	16	17	17	15	20	18	19	20	21

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je m.č., fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar v Bratislave 5, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona m.č..

V m.č. Bratislava-Rusovce nie sú vybudované ústavné zariadenia sociálnej starostlivosti. S vybudovaním ústavného zariadenia sociálnej starostlivosti pre starých občanov – domova dôchodcov alebo iných zariadení sociálnej starostlivosti sa v m.č. Bratislava-Rusovce zatiaľ neuvažuje. V prípade potreby výstavby takéhoto zariadenia v m.č. doporučuje jeho umiestnenie v rámci navrhovaných obytných území - formou charitného domova dôchodcov alebo privátneho penziónu pre dôchodcov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Bratislava 5.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Bratislava 5											
Počet zariadení	11	11	11	11	13	13	14	13	18	13	17
Počet miest k 31.12. spolu	478	494	601	618	666	673	709	666	773	711	751

P.m. v. DD	77	84	84	84	79	0	0	0	0	0	0
P.m. v penziách	223	225	225	221	221	0	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre postih dosp.	12	71	85	95	61	37	77	60	91	75	94
P.m. v DSS pre postih deti	66	15	14	13	12	13	13	10	11	9	6
P.m. v dets. domovoch	6	6	89	89	96	90	89	89	94	99	99
P.m. v zariad. pre seniorov	0	0	0	0	0	298	298	293	295	323	323

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Občianske združenie "Imobility"

Občianske združenie "Imobility" je dobrovoľnou spoločenskou organizáciou, ktorá vo svojej činnosti naplňuje princípy humanity, slobody a demokracie. O.Z. Imobility pomáha občanom s postihnutým pohybovým ústrojenstvom. Imobility sa podieľa na vypracovaní realizácie bezbariérového životného prostredia. Imobility sa zúčastňuje na celospoločenských akciách zameraných na odstránenie negatívnych dôsledkov života imobilných občanov. Prostredníctvom kvalifikovaných odborníkov rieši bezbariérovú dostupnosť pre imobilných občanov vo verejných priestranstvách. Zabezpečuje využitie voľného času pre imobilných občanov. Zabezpečuje poradenskú pomoc pri zadovážení kompenzačných pomôcok (20.10.2015, <http://portal.rusovce.info/imobility>). Zariadenie podporovaného bývania - Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku Zariadenie podporovaného bývania poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje: dohľad, ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, vykonáva sa sociálna rehabilitácia. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania spočíva v usmerňovaní a monitorovaní obyvateľov pri zabezpečovaní seba obslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Rozsah dohľadu je určený v hodinách. Ubytovanie sa obyvateľom poskytuje v samostatne stojacom rodinnom dome vo vilovej zástavbe v Mestskej časti Bratislava – Rusovce. Rodinný dom je jednopodlažný, v prípade potreby má aj debarierizovaný vstup. Ubytovanie je zabezpečené v jednoposteľových izbách, kompletne vybavených nábytkom a príslušenstvom. Každá izba má televízny prijímač, napojený na satelit káblovej televízie. Obyvatelia podľa svojich individuálnych potrieb môžu využívať aj iné médiá (DVD prehrávač, video prehrávač, rádio, počítač). K spoločným priestorom prináležia dve sociálne zariadenia a dve moderné kúpeľne so sprchovacím kútom a vaňou. Obyvatelia majú k dispozícii dve automatické práčky a miestnosť na úpravu odevov (žehliareň so žehličkou a žehliacou doskou a šijacím strojom). Vykurovanie a teplá voda je zabezpečená vlastnou plynovou kotolňou. Výška mesačnej úhrady za poskytovanú sociálnu službu je uvedená v aktuálnom Cenníku úhrad za poskytovanie pobytovej celoročnej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania od 1. 1. 2014, ktorý je zverejnený na našej internetovej stránke. V zariadení podporovaného bývania je v súčasnosti 7 obyvateľov s rôznym stupňom mentálneho postihnutia, a druhým až šiestym stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, z toho je 5 žien a 2 muži. Najstaršia obyvateľka má 58 rokov, najmladšia má 36 rokov. Dohľad a pomoc pri odkázanosti na inú fyzickú osobu zabezpečujú dvaja vysokoškolsky vzdelaní sociálni terapeuti. Všetci obyvateľia (s výnimkou jednej obyvateľky, ktorá si túto službu nepriala) majú osobného asistenta podľa vlastného výberu. V rámci sociálneho poradenstva sú obyvateľom, ich rodinným príslušníkom i záujemcom o sociálnu službu poskytované informácie na úrovni základného sociálneho poradenstva. Ide o poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov sa vykonáva so súhlasom obyvateľa a je zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme obyvateľa. Podmienky na prípravu stravy majú obyvateľia zabezpečené v kuchyni, ktorá je súčasťou rodinného domu. Je kompletne vybavená všetkým potrebným kuchynským náradím, elektrickými spotrebičmi – mikrovlnnou rúrou, elektrickým sporákom s rúrou, 2 chladničkami, umývačkou riadu, rýchlo varnou kanvicou, kompletným kuchynským servisom, jedálenským stolom a stoličkami, komorou na úschovu potravín s dvoma mrazničkami. Stravu si obyvateľia nakupujú a pripravujú samostatne alebo pod dohľadom sociálneho terapeuta. Obеды majú obyvateľia zabezpečené denne vrátane sobôt, nedeľ a sviatkov v blízkom reštauračnom zariadení, s možnosťou výberu z troch druhov jedál v cene 3,00 Eur. Sociálna rehabilitácia je v zmysle zákona o sociálnych službách zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebačinnosti rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri samoobsluhu, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a komunite. Každý obyvateľ má vypracovaný individuálny plán na aktívnu spoluprácu s poskytovateľom služby, ktorý vychádza z jeho individuálnych potrieb. Administratívno-prevádzkovú agendu zabezpečuje 1 zamestnanec v rozsahu 0,5 pracovného úväzku. Do 31.12.2013 pracovali 6 obyvateľia podporovaného bývania v chránenej dielni Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku. Po zrušení príspevku ÚPSVaR Bratislava od 1.7.2013 na polovicu nebolo možné naďalej udržať optimálnu prevádzku chránenej dielne bez finančných strát, preto jej zriaďovateľ – občianske združenie požiadalo o zrušenie postavenia chránenej dielne k 1.1.2014. Od tohto termínu na realizáciu záujmových a kreatívnych činností je obyvateľom zariadenia podporovaného bývania k dispozícii rehabilitačno-terapeutická dielňa (20.10.2015, <http://www.krestanskaliga.sk/socialne-sluzby.html>).

Občianske združenie Kukulienka

Organizuje akcie pre rodiny: Víťanie jarného slniečka, Oslava dňa matiek, Oslava dňa detí, Spoločné výlety do prírody, Svätotajnska stanovačka, Šarkaniáda, Lampiónový sprievod a Fašiangový sprievod. Prevádzkuje materské centrum pre rodičov a najmenšie deti. Snaží sa o zriadenie centra voľného času, záujmové krúžky pre deti a dospelých (20.10.2015, http://kukulienka.rusovce.info/?page_id=4).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k

ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v m.č. (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotné stredisko sa nachádza v blízkom susedstve rusovského kaštieľa. V roku 1999 prešlo delimitáciou z petržalskej polikliniky do vlastníctva obce. Momentálne sú tu v prevádzke ambulancie praktického lekára pre dospelých, detský lekár, zubný lekár, gynekologická ambulancia, chirurgická ambulancia a lekáreň. Ambulancia praktického lekára pre dospelých zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť, návštevnu službu, odosielanie na odborné vyšetrenia a konzultačnú činnosť. Ambulancia detského lekára zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre novorodencov, deti a dorast, poradenstvo a návštevnu službu. Stomatologická ambulancia zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre deti i dospelých, odborné poradenstvo. Uvažuje sa o zriadení rehabilitačného centra.

Samostatné ambulancie praktického lekára a lekáreň v m.č. Bratislava-Rusovce

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lekárne a výdajne liekov	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1
SAPL pre dospelých	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1
SAPL pre deti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAPL stomatológa	1	0	2	1	1	1	2	4	3	2	2
SAPL gynekológia	1	0	0	1	0	0	2	0	1	0	0
SAPL špecialistu	0	0	1	0	1	2	3	0	1	2	1
RZP	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2.13. ŠPORT

M.č. a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačného a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov. Priamo v m.č. je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. Pre neorganizovanú telesnú výchovu obyvateľstvu m.č. slúži športový areál, kde sa nachádza futbalový štadión. V mestskej časti sú činné športové kluby: Miestny futbalový klub - MFK Rusovce a Dobrovoľný hasičský zbor.

V decembri 2008 bol v tesnej blízkosti novovybudovanej obytnej zóny v Rusovciach otvorený multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, ponúkajúci širokú škálu možností trávenia voľného času pre obyvateľov Rusovci a návštevníkov. Ponteó je moderné komplexné rekreačné zariadenie ojedinelé z pohľadu hlavného mesta i na Slovensku. Objekt poskytuje priestory pre športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko. Súčasťou komplexu je reštaurácia, štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou (PHSR, 2009, s.40).

Futbalové ihrisko v MČ je v správe Miestneho futbalového klubu, ktorý vznikol v roku 1995 ako občianske združenie. V MFK Rusovce fungujú dve futbalové družstvá – seniorov a mladších žiakov. Štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie (PHSR, 2009, s.42).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich

Podrobná štruktúra prístupu k športovej súťaži					
	ženy		muži		priemer
15-24		52		45	49
25-39		36		43	40
40-54		39		39	39
55-69		38		36	37
70+		18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

V m.č. je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. V m.č. sa nachádza viacúčelová sála. Spoločenský a kultúrny život v m.č. zabezpečuje miestny úrad v spolupráci s miestnym zastupiteľstvom Bratislava-Rusovce, Materskou a Základnou školou Bratislava-Rusovce a inými kultúrnymi spolkami. M.č. každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

Kultúrnu infraštruktúru MČ tvoria 2 sály, v budove miestneho úradu a v objekte dobrovoľného požiarneho zboru. MČ ponúka svojim obyvateľom a návštevníkom pravidelné a nepravidelné kultúrne podujatia. Každoročne sa organizuje Rusovský ples, Zadunajský majáles, Dni Rusoviec, Mikuláš pre rusovské deti a Medzinárodný deň dedí (MDD). Medzi nepravidelné akcie patrí účasť MČ na rôznych kultúrnych a spoločenských akciách, organizovaných inými MČ, spolupráca s magistrátom s múzeom, spolupráca s OZ v mestskej časti a poskytovanie pomoci pri organizovaní ich akcií (PHSR, 2009, s.45).

Kultúrne pamiatky

Na katastrálnom území Rusoviec nachádzame viacero zaujímavých historických pamätihodností, z ktorých päť najvýznamnejších je zapísaných v zozname národných kultúrnych pamiatok. Ide o pozostatky rímskeho kastela Gerulata, neogotický kaštieľ s areálom, barokový rímsko-katolícky farský kostol sv. Márie Magdalény, Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom s podlahovým vykurovaním) a kostol sv. Víta (postavený na románskych základoch, v súčasnosti už odsvätený). V roku 1990 boli Rusovce vyhlásené za pamiatkovú zónu (20.10.2015, <https://sk.wikipedia.org/wiki/>). Rusovce - Mestská časť Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, bola na návrh Mestskej správy pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave k 1.10.1990 vyhlásená za pamiatkovú zónu. Územie ohraničené Balkánskou ulicou zo severu a západu, Maďarskou z juhu a z východnej strany Rusovským kanálom je významnou archeologickou lokalitou dokumentujúcou osídlenie od praveku po súčasnosť. Pozostatky kastela z doby rímskej, ktorý je jediný svojho druhu na území Slovenska, sú prevrstvené zástavbou ľudovej architektúry, ktorú dopĺňa rozsiahly historický park pri kaštieli voľne prechádzajúci do lužných lesov pri Dunaji (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk>). K ďalším pamätihodnostiam možno zaradiť evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck (pôvodne stálo oproti Kostolu sv. Víta, od roku 1908 tvorí dominantu miestneho cintorína a slúži ako dom smútku).

Na území obce Rusovce sa nachádza veľké množstvo drobnej architektúry (pomníky, Trojičný stĺp, prícestné kríže). Na nami pamiatkovom území sa nachádza stĺp s plastikou sv. Antona Paduánskeho z roku 1719 umiestnený pred kostolom sv. Márie Magdalény. Pred budovou Miestneho úradu je umiestnená kópia rímskej stély a pamätník k medzinárodnému sochárskemu sympóziu z roku 1991. Plastika Najsvätejšej Trojice je situovaná v páse zelene na Balkánskej ulici. Konkávno-konvexný podstavec niesol pôvodne štyri plastiky, dnes sa zachovala len jedna, plastika Márie Magdalény. Vrchol stĺpa tvorí súsošie Najsvätejšej Trojice (Boha Otca, Ukrižovaného a holubice - symbol Ducha svätého). Je datovaná rokom 1748. Plastika Ukrižovaného - situovaná na rohu Balkánskej a Lesníckej ulice, postavená v roku 1745, opravovaná v roku 1880. Na kruhovom kamennom stĺpe na hranolovom podstavci je umiestnený kamenný kríž s plastikou Ukrižovaného. Mariánsky stĺp - datovaný do roku 1747, bol pôvodne situovaný oproti hlavnej bráne do hospodárskeho dvora JRD Dunaj. Plastika Panny Márie sa nezachovala. Kríž s plastikou Panny Márie - situovaný na konci Balkánskej ulice v smere na Čunovo, datovaný 1756. Na hranolovom podstavci ukončenom kamenným krížom je v nike plastika Panny Márie (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Gerulata - UNESCO

Rímsky vojenský tábor Gerulata prekvital v 1. až 4. st. n.l. Bol súčasťou obranného systému Rímskej ríše, jedným z najpozoruhodnejších štátnych útvarov v histórii. Hranice Rímskej ríše, ktoré majú názov Limes Romanus, mali dĺžku cca 5 000 km. Tiahli sa územím Európy, Ázie a Afriky. Obranný systém tvorili predovšetkým legionárske tábory, pomocné (auxiliárne) tábory a strážne veže. Rimania využívali

na stráženie hraníc (resp. vôbec na ich určenie) predovšetkým prírodné pomery (napr. horstvá a rieky) a tam, kde to nebolo možné, budovali umelé obranné prvky (valy). V Gerulate bola hranicou rieka Dunaj; stál v nej pomocný tábor. Spočiatku bol drevozemný, neskôr kamenný. Je to jediná známa integrálna súčasť Rímskej ríše – v tom čase ležala na území provincie Panónia. (Rímsky vojenský tábor v Iži pri Komárne bol vysunutý za hranicu, ktorú tvoril stred rieky Dunaj.) V bezprostrednej blízkosti vojenského kastela sa nachádzala civilná osada, tzv. vicus a vo vzdialenejších polohách jednoduchšie poľnohospodárske usadlosti, ako aj poľnohospodárske usadlosti typu villa rustica (bohatšie a rozľahlejšie) a pohrebiská. Pravdepodobne sa tu nachádzal aj prístav, avšak nie je zatiaľ archeologicky doložený. Rozvíjali sa tu remeslá i obchod a v časoch najväčšieho rozmachu žilo v Gerulate okolo 3000 obyvateľov. V Gerulate bola stacionovaná vojenská jednotka Kananefatov (s 500 jazdcami) a podľa nápisov, obsahujúceho toto pomenovanie, sa podarilo definitívne určiť aj polohu kastela. Systematický výskum lokality sa začal v druhej pol. 20. stor., ale prví anglickí bádatelia navštívili archeologickú lokalitu (vtedy ešte netušili, že ide skutočne o antickú Gerulatu) už v roku 1737. Rímska ríša bola nábožensky pomerne tolerantná a aj samotná Gerulata ponúka dôkazy o existencii viacerých náboženstiev, ku ktorým patrili aj raní kresťania. Je možné a pravdepodobné, že ide o vôbec najstaršie doklady kresťanského náboženstva na území Slovenska. V súčasnosti je sprístupnená a odkrytá iba malá časť kastela (expozícia Múzea mesta Bratislava). Väčšia časť tábora je skrytá pod zemou a geofyzikálne výskumy s istotou dokazujú výskyt archeologických murív v okolí. Do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO by sa mala zapísať časť Gerulaty, ktorá je v súčasnosti sprístupnená v rámci expozície Múzea mesta Bratislava (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/gerulata---unesco/>).

Kultúrne podujatia

Na území MČ sa organizuje každoročne väčšie množstvo kultúrnych podujatí: Rusovský ples, ples športovcov, fašiangový sprievod + zabíjačka, jarné brigády, stavenie mája, Majáles, oslava Dňa matiek, Noc kostolov, MDD, Pohár starostu, tradičný turnaj starých pánov, Zadunajský seniori/stretnutie seniorov Petržalky, Rusoviec, Jaroviec, hody/futbalový zápas: horný koniec proti dolnému koncu, petangový turnaj SNP, Deň Rusoviec a vatra, Rímske hry, medzinárodná súťaž s historickou hasičskou technikou v parku, Medzinárodná súťaž hasičov, jesenná brigáda, Šarkaniáda, lampiónový sprievod, Gerulata cup, Katarínka zábava, Mikuláš pre rusovské deti, vianočné trhy, živý Betlehem (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Umelecké súbory

O zachovanie nehmotného kultúrneho dedičstva (folklóru a tradícií) sa v MČ usiluje niekoľko združení a umeleckých telies: Slovenský ľudový umelecký kolektív (SĽUK) je profesionálne umelecké teleso, pôsobiace v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru na Slovensku. Jeho zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. V roku 2009 oslávil SĽUK 60. výročie od svojho založenia. Za tento čas má súbor na svojom konte viac ako 10-tisíc predstavení a 30 miliónov divákov zo 60 krajín sveta. Programy SĽUKu vychádzajú z autentických podôb slovenského ľudového umenia. Jeho pôvodná tvorba sa počas desiatok umeleckých sezón natrvalo zaradila nielen do slovenského, ale aj do európskeho kultúrneho dedičstva. Hudobný a tanečný prejav tohto telesa nesporne patrí medzi najbohatšie a najrozmanitejšie vo svete. SĽUK predstavuje národné umenie v pôvodnej, ale aj súčasnej modernej scénickej podobe. Má tanečný súbor, malý ľudový orchester a pravidelne spolupracuje s poprednými osobnosťami tanečného, hudobného a výtvarného umenia. SĽUK vznikol v roku 1949. Na tvorbe jeho programu sa od začiatku podieľali významní slovenskí umelci. Od roku 1950 vo vlastných priestoroch v Bratislave – Rusovciach. Do roku 2000 mal tanečný súbor, spevácky zbor a orchester. Od tohto obdobia tvoria SĽUK tanečný súbor a malý ľudový orchester. Najmä v prvých rokoch vyhľadával interpretácie talenty z vidieckeho i mestského prostredia. Programy SĽUKu sa zameriavajú na cieľové skupiny od priaznivcov autentického folklóru až po generácie vyznávačov scénických šou programov, vychádzajúcich z folklórneho zázemia. V MČ tiež pôsobí detský folklórny súbor Gerulata, ktorý vedie jedna z bývalých sólistiek SĽUK-u. K ďalším organizáciám podieľajúcim sa na spoločenskom a kultúrnom živote v MČ patria: Kresťanská liga na pomoc mentálne postihnutým na Slovensku, Materské centrum Kukulienka, Dobrovoľný hasičský zbor, Trojhraničný Veteran Car Club a ďalšie (PHSR, 2009, s.46).

Verejná knižnica

Miestna knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby.

Knižný fond tvorí viac ako 9547 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti. V roku 2014 sa knižnica presťahovala do nových priestorov v budove zdravotného strediska, jej opätovné otvorenie sa predpokladá v roku 2016.

Verejná knižnica											
m.č. Bratislava-Rusovce	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	8 958	9 103	9 141	9 171	9 269	9 291	9 337	9 366	9 392	9 539	9 547
Počet užívateľov	200	130	144	106	84	56	69	59	27	29	27
Zdroj: ŠÚ SR, 2015											

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejmé vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v m.č. nachádza niekoľko ubytovacích zariadení: Hotel/Wellness/Bowling/reštaurácia šport Ponteio, Penzión Pri kaštieli, Rusovský penzión.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v reštauráciách a miestnych pohostinstvách: Cafe bar Stars, Cukráreň Melrose, Reštaurácia Biela pec, Kaviareň - cukráreň HEAVEN, Kaviareň - cukráreň

HEAVEN, Toro Sushi Lounghe - rýchle občerstvenie, Hotel/Wellness/Bowling/reštaurácia šport Ponteó, Penzión Pri kaštieli, Bistro u Šiša, Reštaurácia Toscana, Reštaurácia Yankee Pub, Rusovská reštaurácia.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

V mestskej časti Bratislava-Rusovce existuje významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, športu a rekreácie. Atraktívne prírodné prostredie, unikátne historické pamiatky, vidiecky ráz krajiny, zachovávanie ľudových tradícií a poloha v zázemí hlavného mesta, vytvárajú ideálne podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a využívanie tohto potenciálu pre rozvoj hospodárstva mestskej časti. V decembri 2008 bol v tesnej blízkosti novovybudovanej obytnej zóny v Rusovciach otvorený multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, ponúkajúci širokú škálu možností trávenia voľného času pre obyvateľov Rusoviec a návštevníkov. Ponteó je moderné komplexné rekreačné zariadenie ojedinelé z pohľadu hlavného mesta i na Slovensku. Objekt poskytuje priestory pre športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko. Súčasťou komplexu je reštaurácia, štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou. Potenciál MČ Rusovce pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie (PHSR, 2009, s.41).

Kultúrohistorický potenciál

Vojenský tábor Gerulata z čias Rímskej ríše je jedinečnou kultúrno-historickou pamiatkou na Slovensku i v širšom európskom kontexte. Ako súčasť opevnení Limes Romanus, tvoriacich svojho času hranicu medzi Rímskou ríšou a Barbarikom, bude Gerulata pravdepodobne čoskoro zaradená do zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO, vďaka čomu má vysoký potenciál stať sa najvýznamnejším turistickým lákadlom MČ. Dôležitou stavebnou dominantnou Rusoviec je neogotický kaštieľ spolu s anglickým parkom. Park pri kaštieli je súčasťou projektu vytvorenia medzinárodnej siete parkov a je dejiskom rôznych podujatí v MČ. Kaštieľ je v správe Úradu Vlády Slovenskej republiky. V súčasnosti je pre verejnosť neprístupný a postupne chátra. Rekonštrukcia tohto objektu na reprezentačné účely a jeho sprístupnenie pre verejnosť by boli veľkým prínosom pre MČ. Medzi ďalšie kultúrno-historické objekty atraktívne pre návštevníkov Rusoviec patria cenné sakrálne pamiatky (kostol sv. Víta, kostol sv. Márie Magdalény...) a zachovalá vidiecka architektúra (PHSR, 2009, s.41).

Prírodný potenciál územia

Prírodný potenciál územia s čiastočne vybudovanou rekreačnou infraštruktúrou je už v súčasnosti pomerne intenzívne využívaný miestnym obyvateľstvom a rekreantmi z iných MČ Bratislavy (Petržalka). MČ Rusovce je prepojená na medzinárodnú Dunajskú cyklistickú cestu (Passau – Budapešť), ktorá je v okolí Rusoviec využívaná predovšetkým dennými rekreantmi z Bratislavy (cyklisti, korčuliari) ale stále častejšie aj zahraničnými cykloturistami, ktorí by mohli na svojej ceste Rusovce navštíviť využiť miestne služby. Pozdĺž Rusovského kanála je vybudovaný náučný turistický chodník v dĺžke 766 metrov. Jeho súčasťou sú informačné tabule o flóre a faune žijúcej v prírodnej rezervácii Dunajské ostrovy, ktorá sa nachádza v katastrálnom území MČ. V katastri MČ sa nachádzajú Rusovské jazerá, ktoré sú v správe Štátnych lesov. Veľké Rusovské jazero je využívané ako prírodné kúpalisko pre obyvateľov a návštevníkov MČ. Malé jazero je príležitostne využívané azdeckými klubmi, ktoré sídlia v prenajatých priestoroch PD Dunaj. Významný rekreačný potenciál má i lesopark na rozhraní jazier a parku kaštieľa, ktorý je v súčasnosti extenzívne využívaný ako miesto na prechádzky a relax v prírode. V katastrálnom území MČ sa tiež nachádza Jarovské rameno využívané majiteľmi hausbootov. V budúcnosti sa uvažuje aj o sprietočení Rusovského kanála, ktorý má potenciál stať sa ďalšou turistickou atrakciou MČ (PHSR, 2009, s.41).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatizmus návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na

pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU M.Č. ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov m.č..

Hospodárenie m.č. celkom	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy					
Bežné výdavky					
Prebytok/schodok					
Kapitálové príjmy					
Kapitálové výdavky					
Prebytok/schodok					
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.					
Príjmy finančných operácií					
Výdavky finančných operácií					
Rozdiel finančných operácií					
Rozdiel celkového rozpočtu					

Zdroj: MÚ Bratislava-Rusovce, 2014

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom m.č..

M.č. Bratislava-Rusovce je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa m.č.

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje miestny úrad. Miestny úrad je výkonným orgánom miestneho zastupiteľstva a starostu m.č. Bratislava-Rusovce. Miestny úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci miestneho zastupiteľstva a starostu m.č., ako aj orgánov zriadených miestnym zastupiteľstvom. Miestne zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS	
Sídlo pracoviska daňového úradu	Bratislava
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Bratislava
Sídlo Okresného súdu	Bratislava
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Bratislava
Sídlo pracoviska okresného úradu	Bratislava
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Bratislava
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Bratislava
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Mestská časť Bratislava - Rusovce je súčasťou Vyššieho územného celku Bratislava. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej mesta. Bratislavský kraj je prevažne mestský, konkurencieschopný, rýchlorastúci región SR s perspektívou jedného z najkonkurencieschopnejších regiónov aj na úrovni EÚ s vysokou atraktivitou a pozíciou v centre rozvojových aktivít EÚ.

Obyvateľstvo BK bude naďalej starnúť, okolo roku 2020 sa predpokladá priemerný vek 46,5 rokov oproti priemernému veku 39,86 v roku 2008, čo je v súčasnosti najvyššia hodnota v SR. Pozitívny vývoj v BK zaznamenal rast hrubej miery pôrodnosti, ktorá v roku 2008 predstavovala 11,14 ‰. Trendy demografických procesov budú mať nepriaznivý vplyv na zabezpečenie zdrojov pracovných síl z vlastného územia, vzrastú nároky na dochádzku pracovných síl nielen z okolitých, ale aj zo vzdialenejších regiónov SR. Demografický vývoj si bude vyžadovať zvýšené nároky na zabezpečenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre obyvateľstvo poproduktívneho veku. BK sa vyznačuje najvyššou zamestnanosťou. Celkom možno očakávať, že BK si udrží pozíciu pomerne hospodársky a sociálne vyspelého regiónu aj v porovnaní s priemerom EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať automobilový a chemický priemysel. Je pravdepodobné, že dôjde aj k niektorým negatívnym javom, ako je odlev investorov do ekonomicky atraktívnejších oblastí, ako budú, napr. Bulharsko, Rumunsko, Chorvátsko a taktiež Ukrajina, Srbsko, Čierna Hora. Priaznivo možno hodnotiť aj vývoj sektorovej štruktúry v regióne, BK najrýchlejšie smeruje k poznatkovo orientovanej ekonomike.

Dopravná poloha a osobitne zastúpenie hlavného mesta Bratislavy v kraji vytvára predpoklady pre využívanie dopravy najmä z pohľadu medzinárodného tranzitu. Zastúpené sú tu všetky druhy dopravy, špecifické postavenie má vodná doprava s realizáciou časti výkonov v námornej a pobrežnej doprave.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu, napriek tomu, že sú tu sústredené najväčšie kapacity vedy a výskumu SR. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu a služieb v odvetviach sústredených v regióne. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BK nízka. Ako najväčší nevyužitý rozvojový potenciál regiónu BK sa javí:

- bohaté prírodné a kultúrohistorické dedičstvo, vrátane chránených území (potenciál pre rozvoj turizmu);
- strategická poloha v centre rozvojových aktivít EÚ;
- vysoko vzdelaná pracovná sila (najvyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov),
- vysoká koncentrácia inštitúcií vedy, výskumu a inovácií;
- možnosti medzinárodnej spolupráce najmä v oblasti vedy, výskumu a inováciách.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BK je tvorená koncentráciou inštitúcií národného významu, strategickou polohou v centre rozvojových aktivít EÚ, vysokým inovačným potenciálom, kultúrnym a historickým bohatstvom a vysoko-kvalifikovanou pracovnou silou. Strategické ciele:

1. rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky,
2. rozvoj služieb a turizmu,
3. integrovaná a ekologická doprava a znižovanie energetickej náročnosti.

Očakávané dopady:

- udržanie pozície jedného z najkonkurencieschopnejších regiónov SR a EÚ,
- zlepšenie demografického vývoja,
- zvýšenie využitia inovačného potenciálu regiónu a zvýšenie podielu inovátnych podnikov na úroveň priemeru EÚ,
- dobudovanie dopravnej infraštruktúry pre rozvoj integrovanej a ekologickej dopravy,
- zlepšenie kvality životného prostredia.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

V rámci predchádzajúceho obdobia bol PHSR plnený nasledovne (+ splnené, - nesplnené, 0 čiastočne splnené):

Priorita 1: Infraštruktúra a služby pre obyvateľov

Špecifický cieľ 1.1: Rozširovanie spektra komerčných služieb pre obyvateľov

Opatrenie 1.1.1: Podpora rozvoja dostupných komerčných služieb

Aktivity:

- Podpora budovania služieb obchodného centra (v blízkosti nových obytných celkov)
- + Podpora budovaniu malých obchodíkov v prízemných priestoroch domov (napr. na námestí)
- + Podpora vybavenosti služieb pre obyvateľov (bankové služby, udržanie rozsahu služieb poskytovaných poštou)

Špecifický cieľ 1.2: Zlepšenie estetickej, funkčnej a bezpečnostnej stránky verejných priestranstiev

Opatrenie 1.2.1: Revitalizácia a rekonštrukcia verejných priestranstiev

Aktivity:

- + Revitalizácia centrálneho námestia
- Vytvorenie nového miestneho trhoviska (za nákupným centrom)
- Regenerácia priestoru pri zdravotnom stredisku
- Budovanie bezbariérového prístupu do úradov a inštitúcií
- 0 Dobudovanie infraštruktúry verejných priestranstiev (verejné osvetlenie, miestny rozhlas)
- 0 Údržba a rozvoj verejnej zelene
- 0 Rozšírenie cintorína

Opatrenie 1.2.2: Zvýšenie bezpečnosti a poriadku verejných priestranstiev

Aktivity:

- 0 Boj proti vandalizmu a sprejerom (výchovno-vzdelávacie aktivity)
- 0 Posilnenie policajných hliadok
- 0 Využitie kamerového systému
- + Odchyt túlavých psov a mačiek
- + Regulácia pohybu psov a likvidácia exkrementov
- + Regulácia pohybu koní na verejných komunikáciách

Špecifický cieľ 1.3: Zvyšovanie kvality vzdelávacích inštitúcií

Opatrenie 1.3.1: Dobudovanie a rekonštrukcia infraštruktúry školských zariadení

Aktivity:

- Majetkovoprávne vysporiadanie školského areálu
- Rozšírenie kapacít školy a škôlky – rekonštrukcie a úpravy budovy ZŠ, MŠ a školského areálu (prístavba, resp. nadstavba existujúcich budov)
- Rekonštrukcia (resp. prístavbu alebo nadstavbu) dielne na praktickú výučbu
- Nadstavba nad ŠJ pre školský klub detí a mimovyučovacie aktivity
- Výmena okien
- Zateplenie budov
- Zväčšenie kapacity kuchyne v ŠJ
- Rekonštrukcia kúrenia pre ŠJ, telocvičňu a dielňu
- Vybudovanie multifunkčného ihriska v školskom areáli a rekonštrukcia telocvične
- Renovácia bazény v školskom areáli
- Úprava hygienických zariadení
- Výmena radiátorov a rozvodov
- Úprava fasád

Opatrenie 1.3.2: Rozšírenie a skvalitnenie vzdelávacích programov a mimoškolských aktivít pre deti

Aktivity:

- + Skvalitňovanie osnov a vzdelávacích programov v súlade s novou školskou reformou
- + Rozšírenie výučby cudzích jazykov
- + Projekty vzdelávania pedagógov a nepedagogických pracovníkov
- + Rozšírenie voľnočasových aktivít pre deti – záujmové, tvorivé, športové a vzdelávacie krúžky
- + Využitie priestorov ZŠ /MŠ pre potreby celoživotného vzdelávania

Špecifický cieľ 1.4: Zlepšenie kvality sociálnych a zdravotných služieb

Opatrenie 1.4.1: Podpora dostupnosti sociálnych a zdravotných služieb

Aktivity:

- Vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb
- Implementácia komunitného plánu sociálnych služieb (napr. vybudovanie denného stacionára pre starších obyvateľov...)
- Propagácia služieb chránených dielní

- Vybudovanie nového zdravotného strediska
- Propagácia a rozšírenie stravovacích služieb školskej jedálne pre občanov

Špecifický cieľ 1.5: Rozšírenie a skvalitnenie služieb miestneho úradu

Opatrenie 1.5.1: Podpora projektov na zvýšenie kvality služieb MÚ

Aktivity:

- Kancelária prvého kontaktu s bezbariérovým prístupom
- Tvorba komunikačného plánu (informovanosť obyvateľstva, častejšie stretávanie s občanmi, médiá...)
- Projekty na posilnenie princípov výraznejšej občianskej zaangažovanosti
- + Vzdelávanie zamestnancov samosprávy
- + Elektronické služby úradu
- Zníženie tepelnej náročnosti verejných budov a vykurovanie obnoviteľnými zdrojmi energie
- Úprava existujúcej sobášnej miestnosti
- Hľadanie nových zaujímavých miest pre konanie sobášov

Priorita 2: Doprava

Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky a jej prispôsobenie aktuálnym potrebám

Opatrenie 2.1.1: Dobudovanie a skvalitnenie cestnej infraštruktúry

Aktivity:

- Vybudovanie cestného obchvatu Rusoviec
- Zvážiť možnosti využitia aj účelovej komunikácie od Čunova až po Petržalku
- Spomalenie hl. ťahu (napr. inštalovanie meračov rýchlosti na Balkánskej ulici, budovanie spomaľovacích ostrovčekov a priechodov pre chodcov so semaformi)
- Vybudovanie kruhovej križovatky na vstupe do MČ (Balkánska – Vývojová)
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií (Vývojová ulica, „Spojná“ ulica, Krátka, Keltská ulica a iných)
- Prehodnotiť jednosmerné ulice a ich dopravné značenie
- Úprava zelene pri dopravných značkách

Opatrenie 2.1.2: Rozšírenie kapacity parkovacích miest

Opatrenie prispieva k skvalitňovaniu budovania infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu.

Aktivity:

0 Budovanie parkovísk s dôrazom na miesta vysokej koncentrácie návštevníkov

Opatrenie 2.1.3: Budovanie komunikácií pre peších a cyklistov

Aktivity:

- Rekonštrukcia a bezbariérovosť existujúcich chodníkov
- Dobudovanie chýbajúcich chodníkov
- Budovanie chodníkov spájajúcich nové obytné zóny s centrom MČ
- Budovanie cyklotrás v centre MČ, ich prepojenie na obytné zóny, rekreačné a turistické atrakcie smerom na Rakúsko a Maďarsko
- Premostenie priesakového kanála v mieste napojenia cyklotrasy z MČ na Dunajskú cyklotrasu Stojany na bicykle

Opatrenie 2.1.4: Prispôsobenie frekvencie a kvality MHD zvyšujúcim sa prepravným nárokom

Aktivity:

Posilnenie MHD

- Využitie integrovanej dopravy (železnica/električka – napojenie na nosný dopravný systém v Petržalke)
- + Rozšírenie trás MHD (do zóny Rusovce-sever)
- + Priame nočné spoje z centra mesta

Priorita 3: Rozvoj hospodárstva na báze miestnych zdrojov

Špecifický cieľ 3.1: Rozvoj rekreácie a turizmu na báze miestnych zdrojov

Opatrenie 3.1.1: Projekty využitia jedinečných kultúrnych a prírodných hodnôt pre rozvoj CR

Aktivity:

- Vypracovanie štúdie využitia kultúrnych a prírodných hodnôt MČ pre rozvoj turizmu
- Gerulata
- Kaštieľ s parkom
- Lesopark
- Jazerá
- Obnova skleníkov
- Využitie bývalého čeládnika na Balkánskej ulici na kultúrne účely
- Organizovanie školských výletov a táborov s využitím prírodných a kultúrnych hodnôt MČ
- 0 Pamätné a informačné tabule pri náleziskách a výnimočných objektoch v MČ
- Sprietočnenie Rusovského kanála a jeho využitie na rekreačné člnkovanie

Opatrenie 3.1.2: Rozvoj infraštruktúry pre šport a rekreáciu

Aktivity:

0 Vytvorenie športových a rekreačných areálov pre všetky vekové kategórie

- Využitie pláže pri jazere na športové aktivity
- Športovisko streetball (pri zdravotnom stredisku)
- + Detské ihrisko
- Skatepark

0 Využitie areálu v blízkosti futbalového ihriska na rôzne športové aktivity

- Divácka tribúna na futbalovom štadióne
- Fitnes centrum
- Centrum voľného času

Opatrenie 3.1.3: Podpora rozvoja služieb CR

Aktivity:

+ Podpora rozvoja doplnkových turistických služieb (informačný kiosk, požičovne športových potrieb, ...)

- Predaj suvenírov a miestnych špeciálov (napr. rímska kuchyňa)
- + Organizovanie spoločenských (kultúrnych a športových) podujatí
- + Podpora budovania reštauračných a ubytovacích služieb vo vhodných lokalitách
- + Zavedenie lodného spojenia Bratislava – Rusovce

0 Sprevádzkovanie novej rekreačnej atrakcie – člnkovanie na Rusovskom kanále

- Vypracovanie marketingového nástroja na intenzívne využívanie turistických atrakcií a služieb MČ (komplexné informačné materiály a zvýhodnené balíky služieb)
- + Vytváranie a propagácia turistických balíkov pre organizované skupiny
- + Propagácia športových aktivít realizovaných v MČ pre širokú verejnosť (aerobik, joga a pod.)
- + Zvýšenie kvality služieb – kurzy pre pracovníkov a majiteľov podnikov v CR

Špecifický cieľ 3.2: Rozvoj iných ekonomických aktivít zachovávajúcich vidiecky charakter Rusoviec

Opatrenie 3.2.1: Vytváranie pracovných miest v ekonomických aktivitách zachovávajúcich vidiecky charakter MČ

Aktivity:

- Podpora zvyšovania pridanej hodnoty v sektore poľnohospodárstva
- Pestovanie a spracovanie ovocia a zeleniny
- Spracovanie zeleného odpadu – kompostovisko
- Spracovanie biomasy na energetické účely
- + Podpora rozvoja agroturistiky a hypoturistiky
- Podpora vybudovania priemyselnej zóny „Za železnicou“

Priorita 4: Kultúrne dedičstvo

Špecifický cieľ 4.1 : Zachovanie a zveľadenie miestneho kultúrneho dedičstva

Opatrenie 4.1.1: Revitalizácia kultúrneho dedičstva

Aktivity:

- + Ochrana, výskum a propagácia archeologických lokalít (Gerulata a ďalšie)
- 0 Rekonštrukcia kaštieľa a jeho sprístupnenie verejnosti
- Oprava kostola sv. Víta
- Rekonštrukcia „čeladníka“

Opatrenie 4.1.2: Zachovanie vidieckeho charakteru prostredia

Aktivity:

- Stanovenie pravidiel a plánov výstavby s cieľom zachovať vidiecky charakter a kontrola dodržiavania (vypracovanie územných plánov zón v nových obytných zónach, posilniť úlohu územného plánovania aj zóny pre celú MČ)
- + Múzeum života Rusoviec a prírodné múzeum (v kaštieli)
- + Využitie živej kultúry prostredníctvom folklórnych telies (SLUK, Detský folklórny súbor Gerulata)
- + Opatrenia na stabilizáciu počtu obyvateľstva

Priorita 5: Životné prostredie

Špecifický cieľ 5.1: Ochrana a trvalo udržateľný rozvoj prírodného prostredia

Opatrenie 5.1.1: Ochrana a propagácia chránených území

Aktivity:

- + Trvalo udržateľné sprístupnenie chránených území
- 0 Revitalizácia Rusovského parku a trvalo udržateľný prístup pre verejnosť
- Čiastočné sprístupnenie vtáčích území (pozorovateľne, propagácia, informovanosť, náučná cyklotrasa)
- 0 Zabezpečenie priaznivého stavu ochrany v chránených územiach
- Prírodné múzeum

Opatrenie 5.1.2: Zníženie znečistenia životného prostredia

Aktivity:

- 0 Prevencia tvorby čiernych skládok (vzdelávanie a propagácia)
- 0 Zberný dvor – údržba a rozšírenie
- 0 Redukcia prašného prostredia (regulovaná výsadba zelene)
- 0 Zvýšená kontrola (mestská policajti, kamerový systém)
- + Podpora separovaného zberu a ekologickej likvidácie odpadu
- Dobudovanie kanalizácie a vodovodu (ul. Maďarská, časť Gerulatskej, Keltskej)
- + Obmedzenie priestorového pohybu koní
- + Pravidlá pre výbeh psov a likvidáciu exkrementov
- + Obnova a výmena mobiliáru na odpadky

Priorita 6: Posilňovanie identity Rusovci a Rusovčanov

Špecifický cieľ 6.1: Vytvorenie komunity Rusovčanov s dobrými vzťahmi voči sebe a miestu svojho bydliska

Opatrenie 6.1.1: Budovanie lokálpatriotizmu a upevňovanie miestnej komunity

Aktivity:

- + Organizovanie aktivít pre deti v škole (Vlastná viziya Rusovci o 10/20 rokov)
- + Mimoškolské aktivity podporujúce miestnu identitu (Archeologický krúžok, Historický krúžok, Malé rímske hry)
- + Organizovanie spoločenských podujatí (Kultúrne akcie Dni Rusovci, Preteky s historickou požiarou technikou, Rímske hry, Rusovský ples, Majáles, koncoročné posedenie s dôchodcami)
- + Komunikačné programy pre nových obyvateľov (Uvítacie informačné balíčky, privítacie ceremónie novorodencov)
- + Rozvoj a zvýšenie periodicity vydávania Rusovských novín
- + Vytvorenie priestorov pre stretávanie sa obyvateľov a mládeže (klubová činnosť, pastoračné centrum, občianske združenia, hasiči, komunitné centrum)
- + Podpora komunitných aktivít miestnych občianskych združení
- + Zvyšovanie povedomia obyvateľov o význame kultúrneho dedičstva pre Rusovce
- + Zavedenie zvýhodneného vstupného pre domácnosti na nové atrakcie v MČ

Opatrenie 6.1.2: Budovanie imidžu Rusovci

Aktivity:

- Tvorba a implementácia marketingovej stratégie (propagačná a publikačná činnosť, komunikačné nástroje, spoločenské podujatia)
- Múzeum Rusovci (infostánok)
- + Propagácia Gerulaty (Pomenovať zastávku MHD,...)
- + Pomenovanie nových ulíc historickými názvami
- + Trvalé obhajovanie Rusovci v orgánoch mesta Bratislava.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre m.č. Bratislava-Rusovce nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom m.č., kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci m.č.. Na jej základe môže m.č. prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. Stratégia SO	1. 2. Stratégia WO

... 10.	... 10.	... 10.
1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
T - hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v m.č., ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu m.č. priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude m.č. riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že m.č. musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že m.č. dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa m.č. koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre m.č., preto by sa mal manažment m.č. sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich m.č. nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu m.č. vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj m.č., sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele m.č., musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie m.č. stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily m.č. sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých m.č. momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody m.č.. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest m.č. je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má m.č. najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky m.č. Bratislava-Rusovce a kvalitu života v m.č..

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- mestská časť ako súčasť hlavného mesta Bratislava, - celkovo 266 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - zastúpených 14 slobodných povolání, - 4 samostatne hospodáriaci roľníci, - celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 250 v roku 2014, - narastajúci počet podnikateľských subjektov, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - rozvinutá sieť maloobchodu, - rozvinutá sieť ostatných komerčných služieb, - rýchla dostupnosť okresného mesta Bratislava 5 po ceste I/2, - existencia servisných prevádzok a opravovní, - v m.č. zastúpené finančné inštitúcie – Poštová banka, a.s., - rozvinutá sieť reštaurácií a ubytovacích zariadení, - Ruseko, miestny podnik je príspevková organizácia zriadená Miestnym úradom mestskej časti Bratislava-Rusovce,	- nevybudovaná m.č.ná tržnica, - nedostatok výrobných zariadení v m.č. má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - nízke možnosti zamestnania v m.č., - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov m.č.,
Príležitosti	Ohrozenia

- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu m.č. Bratislava-Rusovce s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť hlavného mesta po ceste I. triedy č.2, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Bratislava-Rusovce (služby a výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 14 6	4 Stratégia WO 8
T hrozby	Stratégia ST 5	1 Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta I. triedy č. 2, - dostupnosť diaľnice D2, - cesta III. triedy číslo 1020 (III/1020 spája bratislavskú mestskú s cestou I/2 z východnej strany a s rakúskou mestskou časťou Kittsee zo západnej strany, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území m.č., - dostatočné pokrytie zastávkami SAD, - vybudovaná sieť poľných ciest, - čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, - západným okrajom m.č. prechádza železničná trať, - premávajú tu autobusy mestskej hromadnej dopravy č. 90, 91, 191 a nočná linka N91, - Rusovce obsluhované aj prímestskými autobusmi prevádzkovanými SAD Dunajská Streda, - vybudované chodníky, - vybudované odstavňové plochy v centre m.č. pred budovami MÚ, - na námestí a športovou infraštruktúrou, - cez Rusovce prechádza železničná trať č. 132 Bratislava – Rusovce – Rajka (MÁV),	- absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - potrebná rekonštrukcia cesty I./2 triedy, - nedostatok parkovacích miest, - potrebné rozšírenie chodníkov pre peších, - vysoká intenzita dopravy v mestskej časti, - pozastavená osobná železničná doprava,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste I. a III. tr., - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete,

úprav,	- zhoršenie dopravnej obsluhy, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13	7 Stratégia WO 5
T hrozby	8 Stratégia ST 8	1 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia ST - kde musí m.č. prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná sieť miestneho rozhlasu a sms rozhlasu, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - vybudovaný verejný vodovod v správe – Bratislavskej vodárenskej prechádzkovej spoločnosti, a.s., - existencia vodárenských zdrojov - Vodný zdroj Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad', - vybudovaný technický vodovod pre poľnohospodárske účely, m.č. Bratislava-Rusovce je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky 22 kV, - dostatok vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavby plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre m.č., - fungujúci hasičský zbor, - kompletná plynofikácia mestskej časti ,	- čiastočne zlý technický stav vodovodného potrubia, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach m.č., - nevybudovaný bezbariérový prístup do MÚ, - nevyhovujúci stav priestoru miestneho cintorína, - v m.č. nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
- kompletná rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - rekonštrukcia vodovodnej siete, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12	7 Stratégia WO 5
T hrozby	7 Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí m.č. prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v m.č. je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, - čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - m.č. sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba miestneho kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zníženie biodiverzity, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	Stratégia WO 6 3 2 8
T hrozby	Stratégia ST 3	Stratégia WT 3

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - plynofikácia m.č., - prírodné prostredie a alokácia lokalít NATURA 2000 – Dunajské luhy a Sysľovské polia, - územia európskeho významu – Ostrovné lúčky a Bratislavské luhy, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Dunaj, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť, - čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- vysoké zaťaženie životného prostredia energetickými a chemickými podnikmi v blízkosti m.č., - znečistenie vodného toku Dunaj, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v hlavnom meste, - veľké zdroje znečistenia ovzdušia v hlavnom meste, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia m.č. je zdrojová a cieľová doprava,
Príležitosti	Ohrozenia

- ekologizácia energetickej výroby, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9 3 1	6 Stratégia WO 6
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Bratislavskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov m.č., príspevok m.č. - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - Občianske združenie "Imobility", - zariadenie podporovaného bývania, - Občianske združenie Kukulienka, - existencia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých, - existencia stomatologickej ambulancie, - existencia komerčnej lekáreň, - existencia gynekologickej ambulancie,	- absencia denného stacionára, - potrebné doplnenie špecializovaných ambulancií, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu ST – kde sa m.č. môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa m.č. zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v hlavnom meste Bratislava.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- fungujúca základná škola s materskou školou, - narastajúci počet detí v materskej škole, - častočne rekonštruovaná budova materskej školy, - existencia plnoorganizovanej základnej školy, - vysoká odbornosť vyučovania, - kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, - postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, - kvalitná web stránka školy, - veľký výber záujmovej činnosti, - možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích strávníkov, - areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, - účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, - ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, - orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, - dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, - existujúci futbalový areál, - štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie, - vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. - činné športové kluby – futbalový, - vybudované detské ihrisko, - existujúci poľovnícky revír, - existujúci rybársky revír, - multifunkčný rekreačný komplex Ponteo – Activity Park Rusovce, - športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, - multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, - ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko,	- potrebné dovybavenie materskej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky školy, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky, - nevyhovujúci stav betónových terás na školskom dvore, - nepostačujúca vybavenosť hernými prvkami na dvore MŠ,
Príležitosti	Ohrozenia
- dovybavenie materskej školy, - dovybavenie základnej školy, - postupné zlepšovanie podmienok na kvalitnú výučbu žiakov, - získavanie finančných zdrojov cez projekty, - využívanie priestorov školy nielen na výchovno-vyučovaciu činnosť, - aplikácia nových poznatkov do vyučovania prostredníctvom vzdelávania, - budovanie partnerských vzťahov vo väzbe: učiteľ - žiak – rodič, - spolupráca s médiami, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v m.č. Bratislava-Rusovce, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov m.č., najmä so zameraním na deti a mládež,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

- vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s hlavným mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 23	9 3 Stratégia WO 13
T hrozby	10 Stratégia ST	6 Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie **SO** – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v m.č.. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- zámer SR zapísať pozostatky rímskeho vojenského kastela Gerulata na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO prítomnosť ďalších 4 národných kultúrnych pamiatok v MČ, - neogotický kaštieľ s parkom, - barokový r.-k. kostol svätej Márie Magdalény, - kostol svätého Víta, postavený na románskych základoch, v súčasnosti odsvätený, - Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom so zachovanými prvkami podlahového vykurovania), - prítomnosť ďalších pamiatok a pamätihodností, napr. evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck, - pamiatková zóna Rusovce, - kultúrna sála, - dlhoročná história MČ, tradície, - pravidelné organizované kultúrne podujatia, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SLUK, DFS Gerulata, - existencia miestnej knižnice,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít m.č., - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav niektorých kultúrnych pamiatok, - nízke povedomie obyvateľov o význame predovšetkým NKP pre možný rozvoj MČ,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít m.č., - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o m.č., jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12	5 2 Stratégia WO 7

T hrozby	Stratégia ST	3	Stratégia WT

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť príležitosti na prekonanie ohrození a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- zámer SR zapísať pozostatky rímskeho vojenského kastela Gerulata na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, - prítomnosť ďalších 4 národných kultúrnych pamiatok v MČ - neogotický kaštieľ s parkom, - barokový r.-k. kostol svätej Márie Magdalény, - kostol svätého Víta, postavený na románskych základoch, v súčasnosti odsvätený, - Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom so zachovanými prvkami podlahového vykurovania), - prítomnosť ďalších pamiatok a pamätihodností, napr. evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck, - pamiatková zóna Rusovce, - prostredie v okolí Dunaja ponúka široké možnosti turistického využitia, - Rusovské jazero, - možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, - ubytovacie a stravovacie zariadenia, - vzácne lokality NATURA 2000, - multifunkčný rekreačný komplex Ponteo – Activity Park Rusovce, - športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, - multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, - ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko, - štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR m.č., - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia m.č. z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na m.č.,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Bratislava-Rusovce v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Bratislava-Rusovce vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - nevypočítateľné správanie neprispôsobivých skupín obyvateľov, - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	7 Stratégia SO	6 Stratégia WO
T hrozby	16 Stratégia ST	6 Stratégia WT

M.č. disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu *SO* a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova miestneho úradu v dostupného v centre m.č., - vybudovaná požiarňa zbrojnica s dobrovoľným požiarnym zborom,	- negatívny stav nehnuteľného majetku m.č., - nevyhovujúci technický stav budovy miestneho úradu, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činnosti verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 8 3 1 Stratégia <i>WO</i> 3	
T hrozby	4 Stratégia <i>ST</i> 0 Stratégia <i>WT</i> 5	

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégiu *SO*, kde musí m.č. využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA M.Č.

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v miestnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - miestny občasník a sms rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti m.č., - miestny dvojmesačník a sms rozhlas,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činnosti verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré

	väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7 2 1 7	Stratégia WO
T hrozby	6 Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí m.č. prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi mestskou časťou Bratislava-Rusovce a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky m.č. Bratislava-Rusovce patrí nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu m.č.. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora.

Ohrozenia m.č. Bratislava-Rusovce vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment m.č. ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov m.č. Bratislava-Rusovce. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou m.č. Bratislava-Rusovce a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BASK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim m.č. Bratislava-Rusovce poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerat' ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nehody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok m.č. Bratislava-Rusovce je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam m.č. sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

M.č. Bratislava-Rusovce je súčasťou vyššieho územného celku Bratislava. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce:

Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR MČ Bratislava-Rusovce:

Hlavné disparity BK:

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;

v priemysle

- pomerne rozsiahla priemyselná výroba priamo v Bratislave si vyžaduje rozsiahlu dopravu (materiálov, zásob, osôb a pod.), čím sa vytvára negatívne životné prostredie so zvýšenými exhalátmi v ovzduší ako z výrobných procesov, tak aj z výfukových plynov z cestnej dopravy; túto disparitu je potrebné riešiť do budúcnosti presunom výrobných procesov mimo mesta Bratislavu;
- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu sa energetickú a surovinovú náročnosť výroby;

v službách

- disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- nízka úroveň informatizácie produkčnej sféry;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nízka kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity cestnej siete a nedobudovaný ťažiskový systém dopravy na území Bratislavy má za následok zvýšenie ekologického zaťaženia v dôsledku rozvoja dopravy a priemyselnej výroby (zvyšovanie exhalátov a hluku);
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- nedostatočná ochrana pred povodňami na riekach Dunaj a Morava, a tým aj systém ochrany krajiny a životného prostredia;
- neuspokojivá cezhraničná dostupnosť kraja a nedostatočné investície do rekonštrukcie, obnovy a modernizácie objektov vzdelávacích, kultúrnych, zdravotníckych a sociálnych zariadení;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nepriaznivá demografická prognóza vývoja počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva;
- značný podiel poproduktívneho obyvateľstva v Bratislave si vyžaduje riešenie sociálnych otázok;
- zabezpečenia obyvateľstva v dôchodkovom veku; ide o kvalitu poskytovaných služieb, výhod a budovanie sociálnych zariadení;
- výraznejšie vyšší podiel nezamestnaných v obciach ako v Bratislave;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- disparita hlavného mesta voči vidieku predovšetkým v oblasti zamestnania a miezd.

Hlavné faktory rozvoja BK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne s dlhodobým pôsobením poskytuje možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví na základe využitia fondov EÚ v službách;

- rozsiahla koncentrácia zahraničných investícií dáva predpoklad k využívaniu nových technológií a inovácií;
- v službách**
- dobre rozvinutá podnikateľská i nezisková sféra dáva predpoklad pre zvýšenie medzinárodného obchodu i spolupráce;
  - geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce, predovšetkým s Rakúskom, najmä v oblasti rozvoja cestovného ruchu;
- v technickej infraštruktúre**
- križovanie koridorov cestnej, železničnej, vodnej a leteckej dopravy umožňuje lepšie zapojenie do medzinárodnej spolupráce;
  - polohový potenciál kraja;
- v sociálno-spoločenskej infraštruktúre**
- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a sústredenie vedeckovýskumných kapacít je predpokladom možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
  - vzdelaná a pomerne lacná pracovná sila láka najmä zahraničných investorov;
  - silný kultúrno-spoločenský potenciál daný koncentráciou kultúrnych a spoločenských inštitúcií dáva možnosť využitia tohto potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu a vytváraní medzinárodných inštitúcií;
  - dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja MČ Rusovce v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ mestská časť ako súčasť hlavného mesta Bratislava, + celkovo 266 podnikateľských subjektov – právnické osoby, + zastúpených 14 slobodných povolani, + 4 samostatne hospodáriaci roľníci, + celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 250 v roku 2014, + narastajúci počet podnikateľských subjektov, + existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, + rozvinutá sieť maloobchodu, + rozvinutá sieť ostatných komerčných služieb, + rýchla dostupnosť okresného mesta Bratislava 5 po ceste I/2, + existencia servisných prevádzok a opravovní, + v m.č. zastúpené finančné inštitúcie – Poštová banka, a.s., + rozvinutá sieť reštaurácií a ubytovacích zariadení, + Ruseko, miestny podnik je príspevková organizácia zriadená Miestnym úradom mestskej časti Bratislava-Rusovce,	- nevybudovaná m.č.ná tržnica, - nedostatok výrobných zariadení v m.č. má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - nízke možnosti zamestnania v m.č., - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov m.č.,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta I. triedy č. 2, + dostupnosť diaľnice D2, + cesta III. triedy číslo 1020 (III/1020 spája bratislavskú mestskú s cestou I/2 z východnej strany a s rakúskou mestskou časťou Kittsee zo západnej strany, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území m.č., + dostatočné pokrytie zastávkami SAD, + vybudovaná sieť poľných ciest, + čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, + západným okrajom m.č. prechádza železničná trať, + premávajú tu autobusy mestskej hromadnej dopravy č. 90, 91, 191 a nočná linka N91, + Rusovce obsluhované aj prímestskými autobusmi prevádzkovanými SAD Dunajská Streda, + vybudované chodníky, + vybudované odstavné plochy v centre m.č. pred budovami MÚ, + na námestí a športovou infraštruktúrou, + cez Rusovce prechádza železničná trať č. 132 Bratislava – Rusovce – Rajka (MÁV),	- absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - potrebná rekonštrukcia cesty I./2 triedy, - nedostatok parkovacích miest, - potrebné rozšírenie chodníkov pre peších, - vysoká intenzita dopravy v mestskej časti, - pozastavená osobná železničná doprava,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu a sms rozhlasu, + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	- čiastočne zlý technický stav vodovodného potrubia, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach m.č.,

+ vybudovaný verejný vodovod v správe – Bratislavskej vodárenskej prechádzkovej spoločnosti, a.s., + existencia vodárenských zdrojov - Vodný zdroj Rusovce - Ostrovne lúčky – Mokrad', + vybudovaný technický vodovod pre poľnohospodárske účely, m.č. Bratislava-Rusovce je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky 22 kV, + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť dostavby plôch IBV, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, + hasičská zbrojnica dostupná v centre m.č., + fungujúci hasičský zbor, + kompletná plynofikácia mestskej časti,	- nevybudovaný bezbariérový prístup do MÚ, - nevyhovujúci stav priestoru miestneho cintorína, - v m.č. nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v m.č. je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, + vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, + čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - m.č. sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, + plynofikácia m.č., + prírodné prostredie a alokácia lokalít NATURA 2000 – Dunajské luhy a Sysľovské polia, + územia európskeho významu – Ostrovne lúčky a Bratislavské luhy, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Dunaj, + vybudovaná splašková kanalizačná sieť, + čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- vysoké zaťaženie životného prostredia energetickými a chemickými podnikmi v blízkosti m.č., - znečistenie vodného toku Dunaj, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v hlavnom meste, - veľké zdroje znečistenia ovzdušia v hlavnom meste, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia m.č. je zdrojová a cieľová doprava,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov m.č., príspevok m.č. + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + Občianske združenie "Imobility", + zariadenie podporovaného bývania, + Občianske združenie Kukulienka, + existencia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých, + existencia stomatologickej ambulancie, + existencia komerčnej lekáreň, + existencia gynekologickej ambulancie,	- absencia denného stacionára, - potrebné doplnenie špecializovaných ambulancií, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dospelých na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ fungujúca základná škola s materskou školou, + narastajúci počet detí v materskej škole, + čiastočne rekonštruovaná budova materskej školy, existencia	- potrebné dovybavenie materskej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky školy,

plnoorganizovanej základnej školy, + vysoká odbornosť vyučovania, + kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, + postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, + kvalitná web stránka školy, + veľký výber záujmovej činnosti, + možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích strávníkov, + areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, + účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, + ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, + orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, + dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, + existujúci futbalový areál, + štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie, + vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. + činné športové kluby – futbalový, + vybudované detské ihrisko, + existujúci poľovnícky revír, + existujúci rybársky revír, + multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, + športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, + multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko,	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky, - nevyhovujúci stav betónových terás na školskom dvore, - nepostačujúca vybavenosť hernými prvkami na dvore MŠ,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zámer SR zapísať pozostatky rímskeho vojenského kastela Gerulata na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO prítomnosť ďalších 4 národných kultúrnych pamiatok v MČ, + neogotický kaštieľ s parkom, + barokový r.-k. kostol svätej Márie Magdalény, + kostol svätého Víta, postavený na románskych základoch, v súčasnosti odsvätený, + Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom so zachovanými prvkami podlahového vykurovania), + prítomnosť ďalších pamiatok a pamätihodností, napr. evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck, + pamiatková zóna Rusovce, + kultúrna sála, + dlhoročná história MČ, tradície, + pravidelné organizované kultúrne podujatia, + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SLUK, DFS Gerulata, + existencia miestnej knižnice,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít m.č., - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav niektorých kultúrnych pamiatok, - nízke povedomie obyvateľov o význame predovšetkým NKP pre možný rozvoj MČ,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zámer SR zapísať pozostatky rímskeho vojenského kastela Gerulata na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, + prítomnosť ďalších 4 národných kultúrnych pamiatok v MČ, + neogotický kaštieľ s parkom, + barokový r.-k. kostol svätej Márie Magdalény, + kostol svätého Víta, postavený na románskych základoch, v súčasnosti odsvätený, + Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom so zachovanými prvkami podlahového vykurovania), + prítomnosť ďalších pamiatok a pamätihodností, napr. evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck, + pamiatková zóna Rusovce, + prostredie v okolí Dunaja ponúka široké možnosti turistického využitia, + Rusovské jazero, + možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, + ubytovacie a stravovacie zariadenia,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR m.č., - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia m.č. z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na m.č.,

+ vzácne lokality NATURA 2000, + multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, + športové aktivity ako bowling, squash, pilates ,spinning, + multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko, + štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou,	

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova miestneho úradu v dostupného v centre m.č., + vybudovaná požiarňa zbrojnica s dobrovoľným požiarňym zborom,	- negatívny stav nehnuteľného majetku m.č., - nevyhovujúci technický stav budovy miestneho úradu, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Informatizácia m.č.

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v miestnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, + miestny občasník a sms rozhlas, + vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti m.č., + miestny dvojmesačník a sms rozhlas,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti m.č. v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj m.č. Bratislava-Rusovce.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v m.č..

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BASK je možné zistiť, že niektoré

opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách m.č. investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
m.č., obyvatelia m.č., podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
m.č., obyvatelia m.č., podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestani, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci m.č.,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
m.č., VÚC, obyvatelia m.č., návštevníci m.č., súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
m.č., obyvatelia m.č., súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia m.č.
Cieľová skupina
m.č., obyvatelia m.č., súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE

Vízia

Rusovce sú atraktívna rezidenčno-rekreačná časť Bratislavy s kvalitnou infraštruktúrou a službami na vysokej úrovni, ktorá efektívne využíva svoj jedinečný kultúrny, prírodný a ľudský potenciál pre trvalo udržateľný rozvoj svojho územia, zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov a atraktivity pre návštevníkov. Pre svojich obyvateľov sú Rusovce príjemným, bezpečným a kultúrnym miestom bývania. K vysokej kvalite života v MČ prispievajú esteticky upravené a dobre udržiavané verejné priestranstvá. Komerčná vybavenosť obchodmi a službami dennej potreby je integrovaná priamo v obytných častiach a preto nie je potrebné za týmito službami cestovať do ostatných MČ Bratislavy. Vybúdením cestného obchvatu a uplatnením ďalších systematických krokov v oblasti dopravy sa zvýšila dopravná bezpečnosť v MČ. Kvalitná sieť cyklotrás a chodníkov spája nové obytné zóny s centrom a rekreačným zázemím MČ. Pohyb v Rusovciach je vďaka nim bezpečný pre všetkých obyvateľov a výrazne sa znížila potreba využívať osobné automobily na dopravu v MČ. Spojenie mestskej hromadnej dopravy boli posilnené, tak aby vyhovovali rastúcemu počtu obyvateľov a návštevníkov MČ. Napojením na nosný dopravný systém Bratislavskej integrovanej dopravy majú obyvatelia k dispozícii kvalitné a rýchle spojenie s hlavným mestom a obcami v kraji, čo eliminuje potrebu využívania individuálnej automobilovej dopravy na dennú dochádzku za prácou. Rusovčania sú právom hrdí na kultúrne a prírodné dedičstvo svojej MČ, ktoré sa snažia chrániť a zhodnocovať. Prispievajú tým k zachovaniu jedinečných hodnôt územia a podporujú rozvoj miestnej ekonomiky, rozvoj turizmu a tvorbu pracovných miest. Priateľskú a pohostinnú atmosféru Rusoviec vytvárajú dobré medzilidské a susedské vzťahy, ktoré mestská časť podporuje spektrom spoločenských (kultúrnych a športových) podujatí a budovaním infraštruktúry pre voľný čas, spoločenský a komunitný život. Zmodernizovaná a kapacitne rozšírená základná škola a škôlka sa prispôbili rýchlemu rastu obyvateľstva. Svojím vybavením a pestrou ponukou vzdelávacích programov a mimoškolských aktivít vytvárajú ideálne vzdelávacie a voľno-časové zázemie pre rusovské deti. Mestská časť sa snaží obyvateľom sprístupňovať kvalitné verejné služby. Zdravotné služby zastrešuje nové moderne vybavené zdravotné stredisko. Infraštruktúra a služby v sociálnej oblasti sa prispôbujú aktuálnym požiadavkám a populačným trendom.

K spokojnosti obyvateľov prispieva i efektívne a moderne fungujúca miestna samospráva, ktorá dobre komunikuje s občanmi a uplatňuje princípy e-governmentu. Rusovce sú atraktívnym miestom rekreácie a turizmu, vyhľadávané pre svoje unikátne kultúrne dedičstvo a pekné prírodné prostredie. Využitím tohto potenciálu pre systematický rozvoj turizmu a rekreácie oslovujú Rusovce široké spektrum návštevníkov, denných rekreatantov z blízkeho okolia, cykloturistov i náročných záujmových turistov z celého sveta. Svojim návštevníkom ponúkajú Rusovce, dobre spravované a pútavo prezentované atrakcie, kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby turizmu. Gerulata, ako súčasť Limes Romanus, je zaradená na Zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a priťahuje návštevníkov z celého sveta. Zaujímavé sprievodné programy a podujatia sú lákadlom pre laickú i odbornú verejnosť. Kaštieľ s parkom, ktorý dlhodobo chátral, plní reprezentačnú funkciu, no je zároveň čiastočne sprístupnený pre verejnosť. Návštevníkom ponúka zaujímavé expozície z histórie a života Rusovíc a je miestom usporiadania rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí. Jazero s príľahlými lesoparkom je vyhľadávaným miestom športu a relaxu najmä pre rekreatantov z Bratislavy a pre cyklistov prichádzajúcich po Medzinárodnej dunajskej cyklotrase. Areál jazera je vybavený komplexnou turistickou infraštruktúrou vrátane hygienických stravovacích a športových zariadení a herných prvkov. Lesopark ponúka príjemné miesto na prechádzky, šport, hry, posedenie a piknikovanie. Rusovský kanál využívajú rekreatanti na člnkovanie. Chránené územia, sú využívané trvalo udržateľným spôsobom ako pozorovateľne bioty, doplnené o pútavé informačno-vzdelávacie programy pre návštevníkov, školy a záujmové skupiny ornitológov a pod. Poľnohospodárske družstvo a jazdecké kluby dopĺňajú turistický produkt Rusovíc o hypoturistiku a agroturistiku. Pohyb koní po obci je regulovaný a tak nedochádza k znečisťovaniu verejných priestranstiev ani ku kolíziám s dopravou. Cyklistické trasy spájajú hlavné turistické atrakcie Rusovíc s Medzinárodnou dunajskou cyklotrasou, okolitými obcami v Rakúsku a Maďarsku a tak umožňujú cykloturistom spoznať všetky jedinečnosti MČ a využiť bohatú ponuku gastronomických a ubytovacích zariadení. Ďalšími lákadlami Rusovíc sú pravidelné a nepravidelné kultúrne a športové podujatia usporadúvané mestskou časťou, múzeom a mimovládny organizáciami. Samozrejmosťou je kvalitná infraštruktúra pre turistov informačný stánok, informačné tabule a smerovky, parkoviská, WC a stojany na bicykle. Nové marketingové opatrenia (balíky služieb pre turistov) podnietili zvýšený záujem turistov o návštevu lokálnych atrakcií a predĺženie priemernej dĺžky pobytu v destinácii. Rastúci záujem turistov o destináciu motivuje miestnych podnikateľov k rozširovaniu a skvalitňovaniu ponuky reštauračných, ubytovacích a doplnkových služieb pre turistov. Služby cestovného ruchu tvoria dôležitú súčasť miestnych príjmov a pracovných miest v MČ.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát m.č. Bratislava-Rusovce. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie m.č. Bratislava-Rusovce a odpovedá na tri otázky: Čo m.č. robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom m.č., podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie m.č. pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom m.č.. Samospráva m.č. Bratislava-Rusovce disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu m.č. a poslancom miestneho zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov m.č. - patrí administrovanie zasadnutí orgánov m.č.. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja m.č. je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním m.č. Bratislava-Rusovce všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú m.č. - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky m.č. je aj výkon ochrany pred požiarom a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia m.č. a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie m.č. v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v m.č. je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov m.č. a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytne zóny v m.č., IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

V M.č. systém zbez kom. odpadu zabezpečuje hlavné mesto, my plníme iba čiastočné úlohy, tzv. stojisko kontajnerov, kde môžu ľudia doneisť zelený odpad alebo väčšie kusy odpadu.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie m.č. neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území m.č., ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou m.č. každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je mestskou časťou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská m.č. – Bratislava-Rusovce so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi m.č. poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov m.č. poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. M.č. podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov m.č. zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v m.č. je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území m.č.. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. M.č. sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti m.č. pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia m.č. majú právo požadovať súčinnosť m.č. pri ochrane osoby, rodiny a majetku v m.č., pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má m.č. povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

M.č. Bratislava-Rusovce považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

M.č. Bratislava-Rusovce v súčasnosti je zriaďovateľom plnoorganizovanej základnej školy.

Šport

M.č. vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov m.č., ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva

organizuje alebo podporuje rekreačné a športové aktivity. Súčasťou politiky m.č. je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu m.č.. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v m.č. vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, či koncepcných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena m.č.. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území m.č. sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v m.č., v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

M.č. Bratislava-Rusovce v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje m.č.nú knižnicu. M.č. zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území v jej vlastníctve. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou m.č. je udržiavať kultúru v m.č.. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy m.č. je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na m.č. a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre m.č., pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v m.č., ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území m.č., koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou m.č. v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

M.č. vytvára podmienky na efektívnu prácu miestneho úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi miestneho úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na miestnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v m.č. a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v m.č..

10. Informatizácia m.č.

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom m.č. a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj

inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre m.č. Bratislava-Rusovce nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj m.č. Bratislava-Rusovce, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a environmentálnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude m.č. smerovať do nezávadnej výroby, cestovného ruchu a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v m.č. a v jej blízkom okolí. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou významných kultúrno-historických stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. MC chce prispieť k zápisu pozostatkov rímskeho vojenského kastela Gerulata na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby“.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácií nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja m.č. a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácií nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa

budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Bratislavského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja m.č. pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií m.č. definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre m.č. Bratislava-Rusovce je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

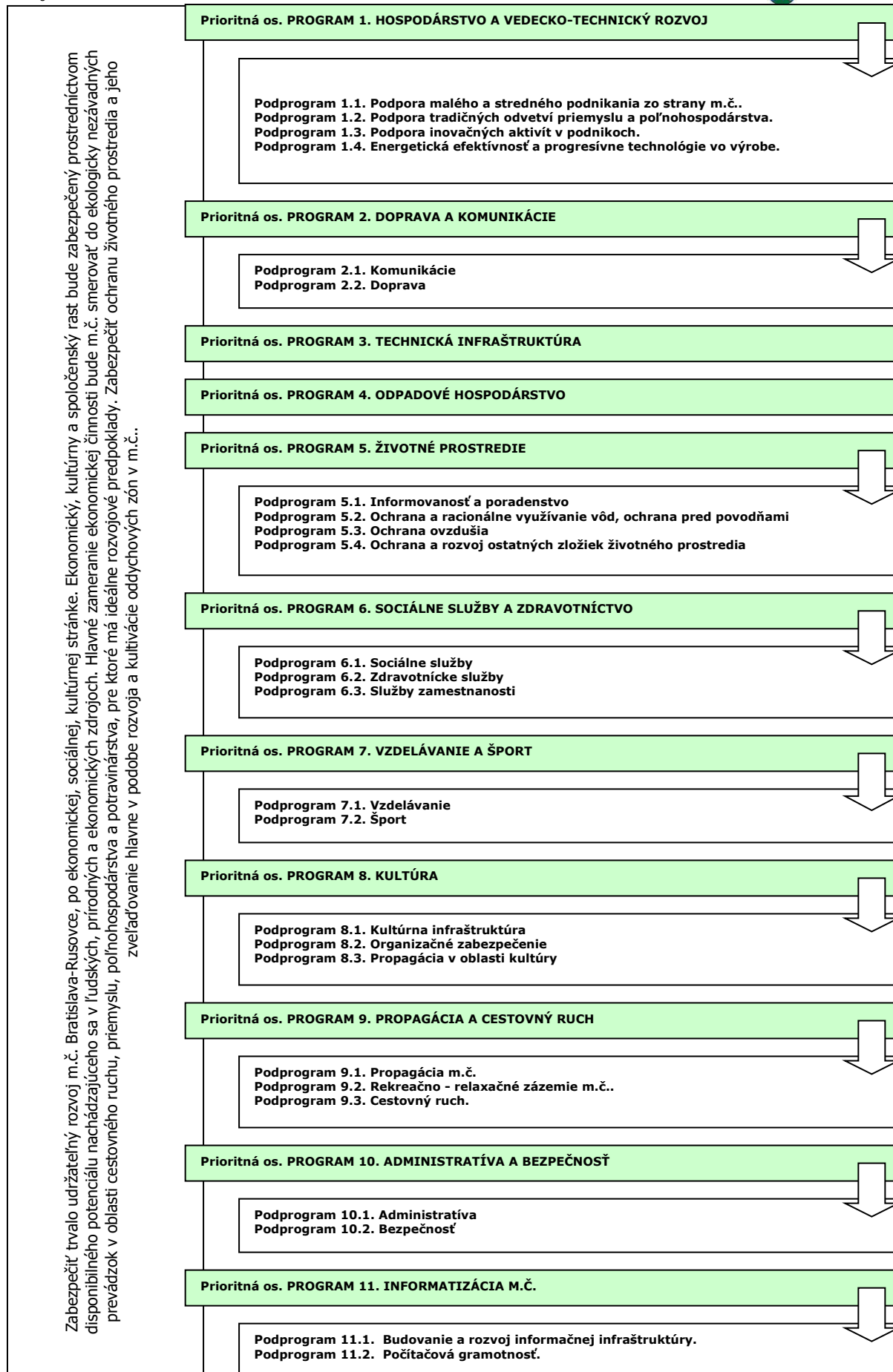
K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia m.č. Bratislava-Rusovce. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitu a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1
Opatrenie 1.1.1
Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany m.č..

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany m.č..
Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou m.č..
Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v m.č..

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2
Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v m.č..
Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3
Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4
Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe m.č. ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe hl. mesta SR. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov m.č. s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1
Opatrenie 2.1.1
Opatrenie 2.1.2
Opatrenie 2.1.3
Opatrenie 2.1.4
Opatrenie 2.1.5
Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v m.č..
Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v m.č..
Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2
Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Riešenie zastávok MHD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj m.č..

Cieľ 3

Opatrenie 3.1
Opatrenie 3.2
Opatrenie 3.3
Opatrenie 3.4
Opatrenie 3.5
Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v m.č..

Podpora výstavby inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Revitalizácia pietnych miest v m.č..
Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.
Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.
Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj miestneho kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1
Opatrenie 4.2
Opatrenie 4.3
Opatrenie 4.4
Opatrenie 4.5
Opatrenie 4.6
Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v m.č..
Rekultivácia čiernych skládok.
Výstavba miestneho zberného dvora a kompostoviska.
Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v nových lokalitách.
Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov m.č.. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území m.č..

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v m.č..

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v m.č. a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov m.č..

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v m.č.. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v m.č..

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť m.č.. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž m.č. a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Rakúskom a Maďarskom.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu m.č. a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.

Podpora kultúrnych podujatí v m.č..

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v m.č..

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu m.č. v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie m.č. v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky m.č..

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia m.č. a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia m.č.

Zabezpečiť účinnú propagáciu m.č..

Aktualizácia www stránky m.č..

Podpora budovania informačných tabulí v m.č..

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie m.č..

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia m.č..

Podpora vytvárania nových atraktivít v m.č..

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v m.č.

Manažment, plánovanie, administratíva.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v m.č. a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v m.č..

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia m.č.

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom m.č. a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov m.č..

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce
2015 - 2024

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov m.č.. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany m.č..

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany m.č..

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou m.č..
Aktivita Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v m.č..
Aktivita Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.
Výstavba miestnej tržnice.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v m.č..

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Zabezpečiť obmedzenie znečisťovania ovzdušia z výrobného areálu PD.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivita Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.
Obnova technológií v podnikoch.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu miestneho úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., III. triedy a miestnych komunikácií) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť m.č. Bratislava-Rusovce. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v m.č..
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií.

Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v m.č..

Aktivita	Výstavba cestného obchvatu mestskej časti. Rekonštrukcia účelovej komunikácie od Čunova po Petržalku. Výstavba kruhovej križovatky na vstupe do MČ (Balkánska – Vývojová).
Opatrenie 2.1.3 Aktivita	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy Gaštanová alej – dunajská hrádza, Balkánska ul., Rusovce – Jarovce.
Opatrenie 2.1.4 Aktivita	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska pri MFK.
Opatrenie 2.1.5 Aktivita	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia chodníkov pre peších pozdĺž cesty I/2. Rekonštrukcia chodníkov pre peších pozdĺž miestnych komunikácií. Dostavba nových chodníkov.
Opatrenie 2.1.6 Aktivita	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Rekonštrukcia lávok.
Opatrenie 2.1.7 Aktivita	Úprava dopravnej infraštruktúry. Rekonštrukcia prechodov pre chodcov. Inštalovanie meračov rýchlosti. Výbudovanie spomaľovacích ostrovčekov a priechodov pre chodcov so semaforami.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok MHD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj m.č. a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov m.č. a životného prostredia.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v m.č..

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Podpora výstavby inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Podpora výstavby plôch IBV.
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v m.č.. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu cintorína. Rekonštrukcia budovy domu smútku.
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete. Rozšírenie zdrojov pitnej vody.
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu. Podpora výstavby rozvodnej siete plynu v nových lokalitách.
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete. Modernizácia transformátorových staníc. Rekonštrukcia a dostavba elektrickej rozvodnej siete.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Rozvoj efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť

podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v m.č..

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v m.č..
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivita	Revitalizácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie miestneho kompostoviska a zberného dvora.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton). Modernizácia zberného dvora pre separovaný zber. Obstaranie mechanizácie pre miestne kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie nového technického vybavenia MP Ruseko (napr. traktor s príslušenstvom, menšie mechanizmy, drvička a pod.).
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba kanalizačnej siete v nových lokalitách a rekonštrukcia pôvodnej siete.
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom m.č. je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivita	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v m.č.. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivita	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protizáplavových opatrení. Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia korýt tokov a kanálov.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území m.č..	

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Realizovať technické opatrenia.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v m.č..
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia projektu Castellum, t.j. revitalizácie územia pri zdravotnom stredisku.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v m.č.. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov m.č..

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v m.č. a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivita	Výstavba denného stacionára. Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku. Elektronický strážca – GPS monitoring. Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom m.č..
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.
Aktivita	Podpora mladých rodín s deťmi.
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.
Aktivita	Materiálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.
	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita	Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií. Výstavba bezbariérového prístupu do zdravotného strediska. Výstavba nových priestorov zdravotného strediska.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov m.č..

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov m.č.. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov m.č..

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v m.č..

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita	Modernizácia vybavenia MŠ. Dostavba kapacít materskej školy – nový pavilón. Zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy. Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy. Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy. Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy. Výstavba telocvične pre potreby materskej školy. Dovybavenie areálu MŠ hernými prvkami.
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výmena sklenených výplní na budove základnej školy. Rekonštrukcia elektrických rozvodov. Komplexná rekonštrukcia budovy základnej školy. Dostavba kapacít základnej školy. Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia strechy budovy telocvične. Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične. Nadstavba budovy dielne pre praktickú výučbu. Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ. Modernizácia školskej jedálne. Nadstavba ŠJ a vytvorenie priestorov pre mimovyučovacie aktivity. Rozšírenie kapacity školskej jedálne. Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ. Rekonštrukcia a modernizácia bazény v školskom areáli.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba tribúny na futbalovom štadióne. Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne. Výstavba street work-out prvkov.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť m.č.. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž m.č. a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu m.č. a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kapacít kultúrnej sály MČ Bratislava – Rusovce. Modernizácia priestorov kultúrnej sály.

	Rekonštrukcia kuchyne a modernizácia vybavenia.
Opatrenie 8.1.2 Aktivita	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb. Prispieť v spolupráci s PÚ SR, MK SR a MZV SR k úspešnému zápisu národnej kultúrnej pamiatky, rímskeho vojenského tábora Gerulata, na zoznam Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Rekonštrukcia a obnova sklenníkov. Preskúmať a sprístupniť národnú kultúrnu pamiatku, rímsku stavbu Dom s hypocaustom (Dom s podlahovým vykurovaním), ktorá je vo vlastníctve mestskej časti. Rekonštrukcia kostola sv. Víta. Rekonštrukcia objektu „čeladníka“. Rekonštrukcia Rusovského kaštieľa s parkom. Zriadenie historického múzea mestskej časti.
Opatrenie 8.1.3 Aktivita	Podpora kultúrnych podujatí v m.č.. Podpora kultúrnych podujatí. Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v m.č..

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu m.č. v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie m.č. v multimediálnej forme.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky m.č..
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill m.č. a dosiahnuť, aby sa m.č. stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie m.č..

Podprogram 9.1. Propagácia m.č.

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu m.č..

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky m.č..
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v m.č..
Aktivita	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách m.č.. Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty m.č..

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie m.č..

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia m.č..

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v m.č.. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba športovo-oddychového areálu Rusovského jazera. Dostavba športovo-oddychových zón v území južného vstupu vo väzbe na prírodné prostredie lesoparku. Výstavba náučných chodníkov v priestore Dunajských ramien a lesa – mimo NATURA 2000. Sprítočnenie Rusovského kanála a jeho využitie na rekreačné člnkovanie.
Aktivita	

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu miestneho úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi miestneho úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v m.č. a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v m.č..

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v m.č.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Manažment, plánovanie, administratíva.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu.
Modernizácia sobášnej miestnosti.
Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.
Schválenie urbanistickej štúdiu obchvatu Rusoviec a predložiť ju na schválenie do zmien a doplnkov ÚP hlavného mesta SR Bratislava.
Presadzovať mestskú časť ako sídlo spoločného stavebného úradu pre MČ Rusovce, Jarovce a Čunovo.
Rekonštrukcia nebytových priestorov vo vlastníctve MČ.
Vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v m.č. a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v m.č..

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Bezpečnosť.
Aktivita Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra m.č..
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.
Komplexný monitoring kultúrnych pamiatok.
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice.
Podpora OHZ a DHZ Rusovce.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom m.č. a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Dostavba dátovej siete na ul. Balkánska.
Dostavba dátovej siete na ul. Colnícka.

Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v m.č..

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov m.č..
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov m.č..
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie miestneho informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany m.č..

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany m.č..

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou m.č..	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v m.č..	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	7
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	400

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v m.č..

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	m.č. Bratislava-Rusovce	0	50 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	m.č. Bratislava-Rusovce	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v m.č..	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v m.č..	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	4
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
		Počet nových návštevníkov m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	40
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891

Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok MHD ako prvku drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných a novovybudovaných zastávok SAD	výstup	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v m.č..

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Podpora výstavby inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2
		Počet nových obyvateľov m.č.	dopad	osoby	m.č. Bratislava-Rusovce	0	50
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	150
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v m.č..	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	3000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	m.č. Bratislava-Rusovce	95	99
		Dĺžka zrekonštruovanej / vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	100
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	100

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbory	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	m.č. Bratislava-Rusovce	0	45
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	m.č. Bratislava-Rusovce	0	36

	textílii, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	m.č. Bratislava-Rusovce	0	9
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v m.č..	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	m.č. Bratislava-Rusovce	0	9
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	m.č. Bratislava-Rusovce	0	36
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1500
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie miestneho kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	m.č. Bratislava-Rusovce	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	3
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	m.č. Bratislava-Rusovce	0	3
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území m.č.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	150
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v m.č..	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	200

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v m.č. a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	250
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	300
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	50
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	4
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	100

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov m.č..							

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	m.č. Bratislava-Rusovce	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v m.č..

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	119
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	200
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	269

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	300
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu m.č. a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	200
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2891
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v m.č..	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v m.č..

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet nových návštevníkov m.č.	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	15000

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu m.č. v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie m.č. v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Počet nových návštevníkov m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	15000
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky m.č..	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	8000
		Počet nových návštevníkov m.č.	dopad	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	15000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia m.č.

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu m.č..

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky m.č..	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	1900	5000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v m.č..	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet nových návštevníkov m.č.	dopad	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	25000

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie m.č..

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia m.č..							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v m.č..	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Počet nových návštevníkov m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	20000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet nových atrakcií m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	1
		Počet nových návštevníkov m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	m.č. Bratislava-Rusovce	0	-
		Počet nových návštevníkov m.č.	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v m.č.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Manažment, plánovanie, administratíva.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	m.č. Bratislava-Rusovce	0	500

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v m.č. a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v m.č..							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	m.č. Bratislava-Rusovce	0	30
		Zníženie kriminality	dopad	%	m.č. Bratislava-Rusovce	0	40

		Pokrytie územia	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.						

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	m.č. Bratislava- Rusovce	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.						

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava- Rusovce	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m.č. Bratislava- Rusovce	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov m.č..	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava- Rusovce	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m.č. Bratislava- Rusovce	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m.č. Bratislava- Rusovce	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m.č. Bratislava- Rusovce	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	m.č. Bratislava- Rusovce	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce
2015 - 2024

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja m.č., systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja m.č. s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja m.č. formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR M.Č. BRATISLAVA-RUSOVCE

Miestny úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Miestny úrad v súčinnosti s poslancami OZ pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja m.č., vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR m.č. bude zabezpečená prostredníctvom MÚ a, MZ a starostu.

Miestne zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR m.č. a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s mestskou časťou Bratislava-Rusovce, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov m.č. Bratislava-Rusovce

Implementácia PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mestskej časti a zároveň reflektujú kompetencie mestskej časti.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce je nasledovný:

- Miestne zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov m.č. Bratislava-Rusovce. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu m.č. Bratislava-Rusovce budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta m.č..
- Kontrolným orgánom bude Miestne zastupiteľstvo m.č. Bratislava-Rusovce.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov miestneho zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík m.č., sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v m.č., poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území m.č., zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj m.č., podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj m.č..

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území m.č.. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre m.č. Bratislava-Rusovce vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie miestneho zastupiteľstva m.č.

Bratislava-Rusovce (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať MÚ Bratislava-Rusovce. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí MÚ Bratislava-Rusovce a Miestneho zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá MÚ miestnemu zastupiteľstvu m.č. Bratislava-Rusovce najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Miestnemu zastupiteľstvu m.č. Bratislava-Rusovce. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia MÚ a Miestne zastupiteľstvo m.č. Bratislava-Rusovce pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí MÚ Bratislava-Rusovce, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá miestnemu zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia m.č./koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu m.č./mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

M.č. bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené miestnym zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude MÚ Bratislava-Rusovce.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

						Záverečný účet	
8.	01/2023	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	MÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa m.č., Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom m.č. v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov m.č..						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany m.č..						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany m.č..					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou m.č..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet m.č., podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, mestská časť
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba miestnej tržnice.	80	rozpočet m.č., SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v mestskej časti.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	1 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

			iné grantové schémy			
	Zabezpečiť obmedzenie znečisťovania ovzdušia z výrobného areálu PD.	100	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obnova technológií v podnikoch.	300	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu miestneho úradu.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy.	60	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mestskej časti.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť m.č. Rusovce. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.	
Podprogram 2.1. Komunikácie	
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	170	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba cestného obchvatu mestskej časti.	podľa potreby	VÚC BASK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BASK,
	Rekonštrukcia účelovej komunikácie od Čunova po Petržalku.	podľa potreby	VÚC BASK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BASK,
	Výstavba kruhovej križovatky na vstupe do MČ (Balkánska – Vývojová).	podľa potreby	VÚC BASK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BASK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výstavba cyklotrasy Gaštanová alej – dunajská hrádza, Balkánska ul., Rusovce – Jarovce.	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výstavba parkoviska pri MFK.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia chodníkov pre peších pozdĺž cesty I/2.	120	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia chodníkov pre peších pozdĺž miestnych komunikácií.	150	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba nových chodníkov.	90	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia lávok.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia prechodov pre chodcov.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Inštalovanie meračov rýchlosti.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Vybudovanie spomaľovacích ostrovčekov a priechodov pre chodcov so semaforami.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok MHAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj m.č. a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov m.č. a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v mestskej časti, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v mestskej časti.					
Opatrenie 3.1	Podpora výstavby inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Podpora výstavby plôch IBV.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	500	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Revitalizácia areálu cintorína.	150	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	BVS, a.s., rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	BVS, a.s., mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	500	BVS, a.s., rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	BVS, a.s., mestská časť Rusovce
	Rozšírenie zdrojov pitnej vody.	250	BVS, a.s., rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	BVS, a.s., mestská časť Rusovce
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Podpora výstavby rozvodnej siete plynu v nových lokalitách.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
Opatrenie 3.6 Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia transformátorových staníc.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Rekonštrukcia a dostavba elektrickej rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v mestskej časti.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Zabezpečenie zberného kontajneru.	1/rok	rozpočet m.č.	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Opatrenie 4.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v mestskej časti.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet m.č., MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet m.č., MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet m.č., MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Opatrenie 4.3 Rekultivácia čiernych skládok.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Revitalizácia čiernych skládok.	25	rozpočet m.č., MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Opatrenie 4.4 Výstavba a dovybavenie mestská časťného kompostoviska a zberného dvora.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).	450	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia zberného dvora pre separovaný zber.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	Obstaranie mechanizácie pre miestne kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Obstaranie nového technického vybavenia MP Ruseko (napr. traktor s príslušenstvom, menšie mechanizmy, drvička a pod.).	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 4.5 Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	BVS, a.s., rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	BVS, a.s., mestská časť Rusovce
	Výstavba kanalizačnej siete v nových lokalitách a rekonštrukcia pôvodnej siete.	500	BVS, a.s., rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	BVS, a.s., mestská časť Rusovce
Opatrenie 4.6 Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	300	rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom m.č. je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1. Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva						
Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v mestskej časti.	podľa potreby	rozpočet m.č., MŽP SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.						
Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	BVS, a.s., rozpočet m.č., ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	BVS, a.s., mestská časť Rusovce
Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protizáplavových opatrení.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	400	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery,	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

			iné grantové schémy			
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Revitalizácia korýt tokov a kanálov.	200	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území m.č..					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	mestská časť, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Realizovať technické opatrenia.	200	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Realizácia projektu Castellum, t.j. revitalizácie územia pri zdravotnom stredisku.	550	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov m.č..						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionára.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Elektronický strážca – GPS monitoring.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom m.č..	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j..	2 400	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Výstavba bezbariérového prístupu do zdravotného strediska.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba nových priestorov zdravotného strediska.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov m.č..					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	mestská časť, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	mestská časť, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	mestská časť, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	mestská časť, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov m.č.. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov m.č..						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba kapacít materskej školy – nový pavilón.	180	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	15	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy.	3	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba telocvične pre potreby materskej školy.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dovybavenie areálu MŠ hernými prvkami.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný	stredný	mestská časť

				sektor		Rusovce
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výmena sklených výplní na budove základnej školy.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Komplexná rekonštrukcia budovy základnej školy.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba kapacít základnej školy.	200	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia strechy budovy telocvične.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične.	70	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Nadstavba budovy dielni pre praktickú výučbu.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia školskej jedálne.	25	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Nadstavba ŠJ a vytvorenie priestorov pre mimovyučovacie aktivity.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rozšírenie kapacity školskej jedálne.	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ.	350	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia a modernizácia bazéna v školskom areáli.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výstavba tribúny na futbalovom štadióne.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne.	150	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba street work-out prvkov	7	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet m.č., podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť m.č.. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž m.č.a tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu m.č. a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Dostavba kapacít kultúrnej sály MČ Bratislava – Rusovce.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia priestorov kultúrnej sály.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia kuchyne a modernizácia vybavenia.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Prispieť v spolupráci s PÚ SR, MK SR a MZV SR k úspešnému zápisu národnej kultúrnej pamiatky, rímskeho vojenského tábora Gerulata, na zoznam Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia a obnova sklenníkov.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Preskúmať a sprístupniť národnú kultúrnu pamiatku, rímsku stavbu Dom s hypocaustom (Dom s podlahovým vykurovaním), ktorá je vo vlastníctve mestskej časti.	150	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia kostola sv. Víta.	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia objektu „čeladníka“.	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia Rusovského kaštieľa s parkom.	3 500	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Zriadenie historického múzea mestskej časti.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v mestskej časti.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu m.č. v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie m.č. v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet	verejný	nízky	mestská časť

			m.č., ŠF EÚ	sektor		Rusovce
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky m.č..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill m.č.a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia m.č.						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu m.č..					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky m.č..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet m.č., podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet m.č., podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet m.č.,	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách m.č..	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty m.č..	1	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie m.č..						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie m.č..					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v m.č..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Dostavba športovo-oddychového areálu Rusovského jazera.	200	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba športovo-oddychových zón v území	200	rozpočet	verejný	vysoký	mestská časť

južného vstupu vo väzbe na prírodné prostredie lesoparku.		m.č., ŠF EÚ	sektor		Rusovce
Výstavba náučných chodníkov v priestore Dunajských ramien a lesa – mimo NATURA 2000.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Spríetočnenie Rusovského kanála a jeho využitie na rekreačné člnkovanie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia mestskej časti										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mestskej časti.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický záměr						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu miestneho úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi miestneho úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v mestskej časti					
Opatrenie 10.1.1	Manažment, plánovanie, administratíva.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia sobášnej miestnosti.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	10	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Schválenie urbanistickej štúdiu obvodu Rusovíc a predložiť ju na schválenie do zmien a doplnkov ÚP hlavného mesta SR Bratislava.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Presadzovať mestskú časť ako sídlo spoločného stavebného úradu pre MČ Rusovce, Jarovce a Čunovo.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Rekonštrukcia nebytových priestorov vo vlastníctve MČ.	150	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb.	1	rozpočet m.č., ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.					
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra m.č..	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Komplexný monitoring kultúrnych pamiatok.	25	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Podpora OHZ a DHZ Rusovce.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom m.č. a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	3	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce

			neziskových organizácií			
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	10	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Dostavba dátovej siete na ul. Balkánska.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Dostavba dátovej siete na ul. Colnícka.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v mestskej časti.	2	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	4	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	mestská časť Rusovce
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov m.č..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov m.č..	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mestská časť, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestskej časti informácie a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mestská časť, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mestská časť, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja m.č. Bratislava-Rusovce 2015 - 2024

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť m.č. v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností miestneho rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	301,1	1143,9	1607,6	1765,1	1518,1	695,4	181,6	24,1	0,1	0,1	7237,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	677,8	1002,8	1002,8	1002,8	345,0	20,0	20,0	0,0	0,0	4071,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	126,0	126,0	126,0	169,8	47,8	47,8	47,8	4,0	0,0	0,0	695,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	125,0	175,5	364,3	364,3	239,3	188,8	0,0	0,0	0,0	0,0	1457,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,6	0,6	0,1	113,9	113,9	113,9	113,9	0,1	0,1	0,1	457,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	49,5	159,8	110,3	110,3	110,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	540,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.	0,0	4,3	4,3	4,3	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,0
II. Sociálna politika	232,1	1519,6	1519,6	1572,6	1403,1	115,6	115,6	62,6	0,1	0,1	6541,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,0	0,0	0,0	0,0	62,5	62,5	62,5	62,5	0,0	0,0	250,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	137,0	462,0	462,0	515,0	378,0	53,0	53,0	0,0	0,0	0,0	2060,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	95,1	1057,6	1057,6	1057,6	962,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	4231,0
III. Environmentálna politika	307,5	665,3	741,5	741,5	434,0	168,8	92,5	0,0	0,0	0,0	3151,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	307,5	307,5	383,8	383,8	76,3	76,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1535,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	357,8	357,8	357,8	357,8	92,5	92,5	0,0	0,0	0,0	1616,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)				
Ciele	Oprávnené	Verejné zdroje		EIB

	náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				zdroje	
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany m.č..								
Opatrenie 1.1.2	80	80	60	20	16	0	4	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v m.č..								
Opatrenie 1.2.1	2 620	1 703	1 277	426	426	0	0	917	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	1 300	650	488	163	163	0	0	650	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	91	91	68	23	18	0	5	0	0
Spolu	4 091,00	2 524	1 893	631	622	0	9	1 567	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	677,75	449	336	112	111	0	1	229	0
2017	1002,75	611	458	153	152	0	1	392	0
2018	1002,75	611	458	153	152	0	1	392	0
2019	1022,75	631	473	158	156	0	2	392	0
2020	345,00	183	137	46	45	0	1	163	0
2021	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0
2022	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4091,00	2524	1893	631	622	0	9	1567	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	175	175	131	44	35	0	9	0	0
Opatrenie 2.1.3	103	103	77	26	21	0	5	0	0
Opatrenie 2.1.4	32	32	24	8	6	0	2	0	0
Opatrenie 2.1.5	365	365	274	91	73	0	18	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Spolu	695,00	695	521	174	139	0	35	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	126,00	126	95	32	25	0	6	0	0
2016	126,00	126	95	32	25	0	6	0	0
2017	126,00	126	95	32	25	0	6	0	0

2018	169,75	170	127	42	34	0	8	0	0
2019	47,75	48	36	12	10	0	2	0	0
2020	47,75	48	36	12	10	0	2	0	0
2021	47,75	48	36	12	10	0	2	0	0
2022	4,00	4	3	1	1	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	695,00	695	521	174	139	0	35	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v m.č..								
Opatrenie 3.2	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Opatrenie 3.3	202	202	152	51	40	0	10	0	0
Opatrenie 3.4	755	755	566	189	151	0	38	0	0
Spolu	1 457.00	1 457	1 093	364	291	0	73	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2015	125,00	125	94	31	25	0	6	0	0
2016	175,50	176	132	44	35	0	9	0	0
2017	364,25	364	273	91	73	0	18	0	0
2018	364,25	364	273	91	73	0	18	0	0
2019	239,25	239	179	60	48	0	12	0	0
2020	188,75	189	142	47	38	0	9	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1457,00	1457	1093	364	291	0	73	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	25	25	19	6	5	0	1	0	0

Opatrenie 4.4	705	705	529	176	141	0	35	0	0
Opatrenie 4.5	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Opatrenie 4.6	305	305	229	76	61	0	15	0	0
Spolu	1 535,00	1 535	1 151	384	307	0	77	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	307,50	308	231	77	62	0	15	0	0
2016	307,50	308	231	77	62	0	15	0	0
2017	383,75	384	288	96	77	0	19	0	0
2018	383,75	384	288	96	77	0	19	0	0
2019	76,25	76	57	19	15	0	4	0	0
2020	76,25	76	57	19	15	0	4	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1535,00	1535	1151	384	307	0	77	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	655	655	491	164	131	0	33	0	0
Opatrenie 5.2.3	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	201	201	151	50	40	0	10	0	0
Opatrenie 5.4.2	555	555	416	139	111	0	28	0	0
Spolu	1 616,00	1 616	1 212	404	323	0	81	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	357,75	358	268	89	72	0	18	0	0

2017	357,75	358	268	89	72	0	18	0	0
2018	357,75	358	268	89	72	0	18	0	0
2019	357,75	358	268	89	72	0	18	0	0
2020	92,50	93	69	23	19	0	5	0	0
2021	92,50	93	69	23	19	0	5	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1616,00	1616	1212	404	323	0	81	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbienie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariadenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- Ochrana a manažment životného prostredia
- Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v m.č. a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	250,00	250	188	63	50	0	13	0	0
Spolu	250.00	250	188	63	50	0	13	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2020	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2021	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2022	62,50	63	47	16	13	0	3	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	250,00	250	188	63	50	0	13	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v m.č..								
Opatrenie 7.1.1	548	548	411	137	110	0	27	0	0
Opatrenie 7.1.2	1 300	1 300	975	325	260	0	65	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	212	212	159	53	42	0	11	0	0
Spolu	2 060,00	2 060	1 545	515	412	0	103	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	137,00	137	103	34	27	0	7	0	0
2016	462,00	462	347	116	92	0	23	0	0
2017	462,00	462	347	116	92	0	23	0	0
2018	515,00	515	386	129	103	0	26	0	0
2019	378,00	378	284	95	76	0	19	0	0
2020	53,00	53	40	13	11	0	3	0	0
2021	53,00	53	40	13	11	0	3	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2060,00	2060	1545	515	412	0	103	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a m.č.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu m.č. a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	330	330	248	83	66	0	17	0	0
Opatrenie 8.1.2	3 850	3 850	2 888	963	770	0	193	0	0
Opatrenie 8.1.3	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu m.č. v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	4 231.00	4 231	3 173	1 059	846	0	213	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2015	95,10	95	71	24	19	0	5	0	0
2016	1057,60	1058	793	264	212	0	53	0	0
2017	1057,60	1058	793	264	212	0	53	0	0
2018	1057,60	1058	793	264	212	0	53	0	0
2019	962,60	963	722	241	193	0	48	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4231,00	4231	3173	1059	846	0	213	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)				
Ciele	Oprávnené	Verejné zdroje	Súkromné	EIB

	náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				zdroje	
	A=B+H+CH	B=C+D		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu m.č..								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie m.č..								
Opatrenie 9.2.1	455	455	341	114	91	0	23	0	0
Spolu	457,00	457	341	116	91	0	25	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2017	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	113,85	114	85	29	23	0	6	0	0
2019	113,85	114	85	29	23	0	6	0	0
2020	113,85	114	85	29	23	0	6	0	0
2021	113,85	114	85	29	23	0	6	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	457,00	457	341	116	91	0	25	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v m.č.								
Opatrenie 10.1.1	441	441	331	110	88	0	22	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v m.č. a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v m.č..								
Opatrenie 10.2.1	99	99	74	25	20	0	5	0	0
Spolu	540,00	540	405	135	108	0	27	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	49,50	50	37	12	10	0	2	0	0
2016	159,75	160	120	40	32	0	8	0	0
2017	110,25	110	83	28	22	0	6	0	0
2018	110,25	110	83	28	22	0	6	0	0
2019	110,25	110	83	28	22	0	6	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	540,00	540	405	135	108	0	27	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA M.Č.

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	13	13	10	3	3	0	1	0	0

Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	17,00	17	13	4	3	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	4,25	4	3	1	1	0	0	0	0
2017	4,25	4	3	1	1	0	0	0	0
2018	4,25	4	3	1	1	0	0	0	0
2019	4,25	4	3	1	1	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	17,00	17	13	4	3	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;

- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – m.č. / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – m.č. / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené mestskou časťou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – m.č. / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom m.č. / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ MESTSKOU ČASŤOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.
- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a m.č. (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4:

skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: m.č. definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka m.č. vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je:

medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14:

verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;

MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,

Pôdohospodársku platobnú agentúru,

Národnú sieť rozvoja vidieka

sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ
Celkové oprávnené výdavky

Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýrody (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýrody;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (m.č., mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude

prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj m.č.. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet m.č.,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii m.č. ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja m.č., prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života m.č..

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach miestneho zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR m.č. Bratislava-Rusovce bol schválený na zasadnutí miestneho zastupiteľstva dňa:

..... VZN/UMZ č. ....

.....
pečiatka m.č.

.....
starosta m.č.

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS BASK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BASK),
7. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály m.č. Bratislava-Rusovce.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.

18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIC, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriencová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fdc56b529554adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. POH Bratislava-Rusovce 2011 – 2015
64. ŠÚ SR, DataCubes
65. <https://sk.wikipedia.org/>
66. ORSR
67. <http://www.soprs.sk/>
68. Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010
69. <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/6.doc>
70. KEP UPN R-BSK
71. <http://www.bratislava-rusovce.sk>
72. SVVČ, 2014
73. PHSR 2009-2015

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
M.č. Bratislava-Rusovce
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224